

Kibaru Kətət ka Yesu nkə Matiye

εnacicəs mə Matiye

Kəsəkəs ka Kibaru Kətət ka Yesu nkə Matiye encicəs mə

Səbuk səcəməpi maňkələ səloku moloku mmə aŋwe «Kibaru Kətət ka teta Yesu Krist mə». Kəmar ka Amera ɻecəməpi ɻa Kanu, acəpsə a Yesu darəŋ maňkələ ɻacicəs taruku ta Yesu. ɻa ɻayəne: Matiye, Mark, Luk kə Isan. Mba Matiye kə Isan ɻanayı asom a Yesu aŋe wəco kə mərəŋ dacə.

Ntə kəpə ka Yesu dəkəm kəncepər mə, kə Matiye encicəs buk bambə pəcləku mecepərənə fəp ma Yesu antəf ɻaŋe kəroŋ, ntə təŋsəŋe afum a doru ɻaccərə a Yesu ɔyəne Krist, wəyek-yek nwə Kanu kənasom kəder teta kəyac afum doru dandə mə. CəKərək cə Matiye εnacicəs buk bambə, mba səna səňkafəli bi cəBaka ntə təŋsəŋe aBaka sə ɻacərə mes maməkə mə.

Buk bambə boloku mes məwəy-wəy məlarəm mmə Yesu εnayə doru dandə, ntə təŋsəŋe afum ɻacərə fənəntər nfə Kanu kənasəŋ kə mə. Yesu εnataməs acuy, pəcbələs yəŋk yələc. Matiye εnafəŋ sə a afum ɻacərə metəkse ma Yesu. Ntə Yesu εnctəkse afum mə, ɻanacərə a moloku ma Kanu m'oncloku, pəcləku kance kəsoku pəs. Təlpəs oŋ, defi kə kəfətə ka Yesu afi dacə kə kəpə kən kə buk bambə boloku su.

Mamə fəp məňmar su kəcərə fum nwə Yesu ɔyəne mə. Kəcərə ka buk bambə kəňmar su kəcepərənə

doru kəcərə kəkətənə mes disre, bəmar su sə kəlompəs ka kiyi wəyej ka doru o doru, k'afi-ə. Kanu kəsəj su kəcərə ka moloku ma buk bambə! Amina!

Tokotərenə ta Taruku ta Kibaru kətət ka Matiye:

1. Sora 1-4: Matiye oncop Kibaru Kətət kən kələm kəkom ka Yesu Krist kə tocop tən yəbəc nyə Kanu kəsom kə mə.
2. Sora 5-25: Ta mərəŋ, Matiye ementər yəbəc ya Yesu kə metəksə mən məlarəm.
3. Sora 26-28: Təlpəs, Matiye ələm ntə Yesu əmbəcə Kanu defi dən disre kə kəfətə kən afi dacə mə.

Atem a Yesu

Luk 3.23-38

¹ Kəbənda ka dokom da Yesu Krist kə kaňke, wansə ka Dawuda, wansə ka Abraham:

² Abraham ənakom Siyaka, kə Siyaka oñkom Yakuba, kə Yakuba oñkom Yuda kə awənc ən,

³ Yuda okom Perec kə Serah. Tamar əyənə əna kərə. Kə Farəs oñkom Hecərəŋ, kə Hecərəŋ oñkom Aram.

⁴ Kə Aram oñkom Aminadab, kə Aminadab oñkom Nasəŋ kə Nasəŋ oñkom Salməŋ.

⁵ Salməŋ kə wəran kən Rahab ənañkom Bəs, Bəs kə wəran kən Rut ənañkom Yobed. Kə Yobed oñkom Yisay,

⁶ kə Yisay oñkom Dawuda wəbə wəka Yisrayel.

Dawuda ənanasər wəran ka Uri, kə ənañkom Sulemani.

⁷ Kə Sulemani oñkom Roboyam, kə Roboyam oñkom Abiya, kə Abiya oñkom Asaf.

8 Kə Asaf oñkom Yosafat, kə Yosafat oñkom Yoram
kə Yoram oñkom Osiyas.

9 Kə Osiyas oñkom Yotam, kə Yotam oñkom Akas,
kə Akas oñkom Esekiyas.

10 Kə Esekiyas oñkom Manase kə Manase oñkom
Aməs kə Aməs oñkom Yosiya.

11 Yosiya oñkom Yekoniya kə awənc aña təm ntə
anasumpər aka Yisrayel pakekərə ḥa Babiləŋ mə.

12 Ntə tatəkə tencepar mə, kə Yekoniya oñkom
Salatiyel kə Salatiyel oñkom Sorobabel.

13 Kə Sorobabel oñkom Abiyud kə Abiyud oñkom
Eliyakim, kə Eliyakim oñkom Asor.

14 Kə Asor oñkom Sadok kə Sadok oñkom Akim kə
Akim oñkom Eliyud.

15 Kə Eliyud oñkom Elasar kə Elasar oñkom
Matan kə Matan oñkom Yakuba.

16 Kə Yakuba oñkom Isifu wos ka Mari wəkə
oñkom Yesu nwə aňwe Krist, wəbəe nwə Kanu kəyək-
yek mə.

17 Awa, dətəmp wəco kə maňkələ dənacepar
kəyəfə Abraham haň kəbəp Dawuda, dətəmp wəco
kə maňkələ kəyəfə Dawuda haň kəbəp kəkekərə ka
aYisrayel Babiləŋ, dətəmp wəco kə maňkələ kəyəfə
kəkekərə kəňjan Babiləŋ haň kəbəp Krist.

Kəkom ka Yesu Krist

18 Tokom ntə t'anakom Yesu Krist: Wərkun nwə
ancwe Isifu mə, encfac iya ka Yesu nwə ancwe
Mari mə. Ta Isifu entagbaňne Mari-ε, kə Mari
enəŋkne pəbekse fənəntər fa Amera Necempi.

19 Isifu wos ka Mari nwə enalomp, ta efaň kəcəň
kə gbasňa mə, encəm-cəmne kəlukse Mari nda
afum ən kəgbərnə disre.

20 Isifu eyi ti kəcəm-cəmnə, gbəncana babəkə kə mələke ma Mariki mowurər kə dəmere, kə moloku kə: «Isifu wan ka Dawuda, ta mənəse kəlek Mari mənənce kə, bawo wan nwə əmbəkəs mə, bafə dəfum eyefə, mba dəAmera Nəcəmpı.

21 Wəran kam Mari endekom wan wərkun mənde məwe kə Yesu*, bawo nkən endeyac afum ən kiciya kəñjan.»

22 Maməkə fəp mənayi ntə təŋsəŋə ntə Mariki ənalokə kusu ka sayibə mə, meyi:

23 «Məcəŋkəl, wəyecəra wətəcəre wərkun endebəkəs.

Pəkom wan wərkun
nwə andewe Emaniyel mə.»
Itə tatəkə: «Kanu kəyi kə səna.»

24 Ntə Isifu entime mə, k'əyə təkə mələke ma Mariki mənasom kə mə. K'elək Mari k'ənənce kə.

25 Mba əjanafəntəre fe kə Mari haŋ ntə Mari ənakom wan wərkun, nwə Isifu ənasəŋ tewe ta Yesu mə.

2

Acəre mes əjander kənəŋk Yesu

1 K'aňkom Yesu dare da Betlehəm nde atəf əja Yude, təm tatəkə tə Herodu ənayəne di wəbe. Kə acəre mes aka ntende kəca nkə dec dəmpə mə əjander Yerusaləm,

2 kə əjayif: «Deke kənaka nkə kəndeyəne wəbe k'aSuyif nwə antəp kəckom mə, eyi-e? Bawo sənəŋk kəs kən ntende dec dəmpə mə, sənder kədetontnenə kə fər kirinj.»

* **1:21** Yesu = cəHebəre «Wəyac» **1:23** Esayı 7.14

3 Ntε wəbe Herodu ene toloku tatəkə mə, kə pəyi kə yamayama, kə aka Yerusaləm fəp.

4 Kə wəbe Herodu oloŋka aloŋne apəŋ fəp kə atəkse sariye s'aSuyif, k'eyif ɳa kəfo nkə andekom Krist, wəyac nwə Kanu kəyek-yek mə.

5 Kə akakə ɳaloku kə: «Dare da Betləhem nde atəf ɳa Yude andekom kə, bawo itə sayibə səncicəs:

6 Kə məna Betləhem atəf ɳa Yuda,
məyə dəkəcəmə sədare səpəŋ sa Yuda dacə,
bawo dare dam də wəkirinj endewur
nwə endekəkəs afum em aŋe ɳayənə aka Yisrayel
mə.»

7 Awa, kə Herodu ewe acəre ən mes, k'eyif ɳa yəkyək kəcəre yati təm təkə kəs kaŋkə kənamentərnə mə.

8 Kə Herodu osom afum Betləhem, pəcloku: «Nəkə nətənəs kəcəre pəsoku teta wan wəkawə. Kə nənəŋk kə-e, nəder nəsəŋ'em ti kəcəre, ntə təŋsəŋə ina sə iko itontnənə kə fər kiriŋ mə.»

9 Ntə acəre mes ɳalip kəcəŋkəl wəbe mə, kə ɳaŋkə. Awa, kəs nkə ɳananəŋk mə, kəyi ɳa tekirinj, ntə kəs kaŋkə kəmbəp kəfo nkə wan nwə εnayi mə, kə kəncəmə.

10 Ntə ɳananəŋk kəs nkə mə, kə pəmbət ɳa pəpəŋ.

11 Kə ɳamberə kələ disre, kə ɳanəŋk wan kə kəre Mari, kə ɳancəpə wan suwu dəntəf kətontnənə kə fər kiriŋ. Kə ɳasikəli ləba ya daka daŋjan kə ɳampocə wan Yesu kəma, suray sətət sa kələl ka kətək kə labunde da mir.

12 Ntə Kanu kəlok-lokər ɳa dəmere a ta ɳaluksərnə sə nda wəbe Herodu mə, kə ɳalek dəpə dələma kəkə ka ndaranjan.

Kəyəksə ka Isifu, Mari kə wan kən Yesu ɳakə Misira

¹³ Ntə ɳankə mə, gbəncana babəkə kə məlekə ma Mariki mowurər Isifu dəməre kə moloku kə: «Məyəfə mələk wan kə kərə, məyəksə məkə Misira, məyi di haŋ təm ntə indelok'əm kəlukus mə, bawo Herodu endetən wan pəmələk kə.»

¹⁴ Kə Isifu əyefə pibi disrə, k'elək wan kə kərə k'əŋkə Misira,

¹⁵ k'eyi di haŋ kə Herodu efi. Maməkə mənayi ntə təŋsaŋə məkə Mariki ənalokə kusu ka sayibə mə, məlare: «Iwe wan kem pəwur Misira.»

Kədifət ka awut

¹⁶ Ntə Herodu ənəŋk ntə acərə mes ɳantıŋkər kə mə, kə pənaŋkane kətəle kə, k'osom a padifət awut fəp aŋe ɳanasətə meren mərəŋ haŋ kətor mə, aŋe ɳanayi Betləhem kə sədare nse səŋkel di mə, ənalek təcəmçəməne tatəkə ntə acərə mes ɳanaloku kə təm ntə kəs kənawur mə.

¹⁷ Awa, təkə Sayibə Yeremy ənaloku mə, təlare:

¹⁸ «Ane kəbokənə nde dare da Rama,
kəbok kəpəŋ kə kəkule-kule ka defi.

Rasəl eyi kəbok awut ən.

Əfan fe a palətsənə patore-tore kə abəkəc, bawo awut ən ɳanjəs-kəs.»

Kəlukus kəŋan Yisrayel

¹⁹ Ntə wəbə Herodu efi mə, gbəncana babəkə kə məlekə ma Mariki mowurər Isifu dəməre atəf ɳa Misira,

20 kə moloku kə: «Məyəfə məlek wan kə kərə, məlukus atəf ɳa Yisrayel, bawo akə ɳanafaŋ kədif ka wan wəkawə mə ɳafis-fis.»

21 Kə Isifu εyεfε, k'elek wan kə kərə kə ɳalukus Yisrayel.

22 Mba ntə ɛnane a Arkelayos əsətə kəyənə ka wəbə dəkəcəmə da kas Herodu mə, kə Isifu enesə kəkə atəf ɳa Yude. Kə məlekə molok-lokər kə dəmere, kə Isifu əŋkə atəf ɳa Kalile.

23 K'əŋkə pəyi dare da Nasarət, ɛnayə ti ntə təŋsənə toluku ta Yecicəs Yosoku nyə sayibə ɳanacicəs mə telare: «Andewe kə wəka Nasarət.»

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ Batis

Mark 1.1-8; Luk 3.1-6

1 Mata maməkə kə Aŋnabi Saŋ Batis owur pəckawandi nde təgbərə ta atəf ɳa Yude:

2 «Nəsəkpər bəkəc nəlomp, bawo dəbə da dəKəm dələtərnə!»

3 Nkən sayibə Esayı ɛnaloku tetən: «Fum wəkə dim dən deyi kəwur dətəgbərə mə əfə:

«Nəlompəs dəpə da Mariki,
Nəlompe səpə sən sa wəcək!»

4 Saŋ nwə, yamos ya cəfon ca yəkəmə y'əncberne, pəcgəbəncnə belet ba akata defi. Cəlaŋkma kə məsə ma cəme ca dop gəcərəm yənayənə kə yeri.

5 Afum aŋe ɳancyefə Yerusaləm, akə ɳancyefə atəf ɳa Yude fəp mə, kə akə ɳancyefə sədare nse səyi kəŋgbəkə ka Yurdən kəsək mə fəp ɳanckə nde eyi mə,

6 ḥacsətər kə kəgbət dəromun teta Kanu nde kənghəkə ka Yurdən, ḥacceŋ kiciya kələjan afum dacə.

7 Ntə encnəŋk aka dinə da aFarisi* kə da aSadisi† ḥacderenə kəgbət dəromun teta Kanu mə, k'oloku ḥa: «Nəna aŋə nəyi pəmo ḥkisin mə! An'əsəŋə nu kəcəre ntə aŋyeksər kiti ka Kanu nkə kəyi kəder mə-ε?»

8 Awa, nəde nəcyə məyə mətət mmə meñmentər a nəsəkpər mera kə nəncəmə pəlompu darəŋ mə.

9 Ta nəcəm-cəmnə a Kanu kəndeyac nu bawo nəloku: «Abraham əyənə wətem kosu!» Eyi, icloku nu, nənəŋk masar mame ba? Kanu kəntam kəkafəli mi məyənə awut a Abraham.

10 Ndəkəl oŋ, tomunt pelip kəcəmə kəcəp ka tək haŋ nde ntəntəl ya yi: Kətək nkə o nkə kəntəkom yokom yətət mə, ancep ki, paləm dənənc.

11 Ina, dəromun iŋgbət nu teta kəmentər a nəsəkpər bəkəc, mba nwə eyi kəder im tadərəŋ mə, dəAmera Necempi ḥa Kanu kə nənc ende pəcgbət nu. Wəkakə əyə fənəntər pətas im. Isətə fe dofum dowurə kə cəftə dəwəcək.

12 Pəcəmə dəkur pətəmpər kərəbe dəwaca pəcgbap, pəgbəy meñgbən mətət mmə endeməŋkərnə dəkəle mə, mba pəcəf fonta dənənc nde dəntənimə mə.»

*Kəgbət ka Yesu dəromun teta Kanu
Mark 1.9-11; Luk 3.21-22; Isan 1.29-34*

* **3:7** *WəFarisi, aFarisi* = Kəgba k'abeki ka dinə d'aSuyif aŋə ḥasektərenə sariyə kə məyə mokur ma aSuyif mə tin tin tin. † **3:7** *WəSadisi, aSadisi* = Kəgba k'abeki ka dinə d'aSuyif kələma, aŋə ḥasektərenə sariyə kə məyə mokur ma aSuyif mə. **3:7** Luk 3.7

13 Tem tatəkə tə Yesu εnayefə atəf ɳa Kalile, k'ender nde kəŋgbəkə ka Yurdəŋ kəsək nnə Saŋ eyi mə pədesətər kə kəgbət dəromun teta Kanu.

14 Mba kə Saŋ εfaŋ kəyamsər kə ti, k'oloku Yesu: «In'ə pəmar isətər məna kəgbət dəromun teta Kanu, kə məna mənder nnə iyi mə!»

15 Kə Yesu olukse kə: «Məwose ti kərəsna. Tatəkə tə pəmar payə mes fəp mmə Kanu kəsom su mə.» Awa, kə Saŋ owose.

16 Yesu εnadelip kəsətə kəgbət dəromun teta Kanu, k'əmpe. Gbəncana babəkə kə kəm kəŋgbite tetən, k'ənəŋk Amera ɳa Kanu ɳoctorər kə pəmə antantoriya.

17 Awa kə dim dontor kəyefə dəkəm: «Wəkawə wan kem nwə imbətər mə əfə, nkən əbat im mes belbel.»

4

Nəŋk Nəleç ɳewakəs kəsəŋə Yesu kəciya Mark 1.13; Luk 4.1-13

1 Ntə tencepər mə, kə Amera ɳa Kanu ɳeŋkekərə Yesu nde dətəgbərə kəkəsak kə Nəŋk Nəleç ɳewakəs kəsəŋə kə kəciya.

2 Ntə Yesu elip kəsuŋ mata wəco maŋkələ (40) pibi kə daŋ mə, kə dor dəyə kə.

3 Ntə Nəŋk Nəleç ɳefan kəsəŋə Yesu kəciya mə, kə ɳender ɳoloku kə: «Kə təyənə a Wan ka Kanu məyənə-e, məloku oŋ masar mame məyənə cəcom.»

4 Kə Yesu oluku: «Yecicəs Yosoku yoloku: «Bafə kəcom gbəcərəm kəŋsəŋə fum kəyi doru, mba moloku ma Kanu fəp məŋsəŋə fum kəyi doru.»»

5 Kə Nəñk Nəleç ɳeñkekərə Yesu nde Yerusaləm dare dosoku, kə ɳəñkə ɳecəmbər kə nde dətelempən pa kələ kəpənə ka Kanu kəronj.

6 Kə ɳoloku Yesu: «Kə təyəne a wan ka Kanu məyəne-ε, məyoke ma dəntəf, bawo dəYecicəs Yosoku ancicəs:

«Kanu kəndesom məlekə ən, ɳandetəmpər əm dəwaca

ntə təñsəñə ta məmpət tasar mə.»»

7 Kə Yesu oluku ɳi: «Mba ancicəs dəYecicəs Yosoku sə: «Ta məcəñəs Mariki Kanu kam kəyə ka tes təwəy-wəy tən.»»

8 Kə Nəñk Nəleç ɳeñkekərə Yesu sə tərə teñeci kəronj, kə ɳementər kə dəbə da təf ya doru fəp kə dətət da yi.

9 Kə Nəñk Nəleç ɳoloku Yesu: «Iñsañ əm yayə fəp kə məwose kətontnən'em fər kiriñ-ε.»

10 Kə Yesu oluku ɳi: «Məbələ, məna Sentani! Bawo ancicəs dəYecicəs Yosoku:

«Mariki Kanu kam pəmar məctontnənə fər kiriñ, nkən gbəcərəm pəmar məcsalənə.»»

11 Kə Nəñk Nəleç ɳesak Yesu, awa kə məlekə mender məbəcə kə.

Yesu oncop yəbəc yən Kalile

Mark 1.14-15; Luk 4.14-15; Isaq 4.1-3,43-46

12 Ntə Yesu ene a alek Saq Batis k'amber dəbili mə, k'owur kəkə atəf ɳa Kalile.

13 Yesu ənayi dare da Nasarət, k'ende pəcepə dare da Kaparnam ndə deyi kəba ka Kalile kəsək dəndo təf ya Sabulon kə Naftali,

14 Nte təŋsəŋe təkə Kanu kənalokə kusu ka sayibə
Esayı mə, təlare:

15 «Atəf ɳja Sabulon

kə ɳja Naftali dəpə ndə dəŋkə nde kəba ka
Kalile,
kəŋgbəkə ka Yurdən kəsək,
atəf ɳja Kalile nde atəyəne aSuyif ɳjandə mə,

16 afum a di aŋe ɳjanacəm-cəmne a Kanu kəmbər ɳja
kumunt mə,

ɳjanəŋk nte Kanu kəŋkafəle kə kəntəfərnə ɳja mə.

Aŋe ɳjanayi kubump ka kətəgbəkər amerə mə,

kə pəwaŋkəra pomot ɳja.»

17 Təm tatəkə tə Yesu ənacop kəkawandi: «Nəsəkpər
bəkəc nəlomp, bawo dəbe da dəKəm dələtərnə.»

*Yesu ewe acəpsə ən darəŋ acəkə-cəkə maŋkələ
Mark 1.16-20; Luk 5.1-11; Isan 1.35-51*

18 Nte Yesu ənckətəs kəba ka Kalile kəsək mə,
k'ənəŋk dəwənca mərəŋ, Siməŋ nwə ancwe Piyer
mə, kə wənc Andəre, ɳacgbal manta dəkəba, bawo
awənt ɳja ɳjanayəne.

19 Kə Yesu oluku ɳja: «Nəder nəcəps'em darəŋ,
indesəŋe nu kəyəne awənt a afum.»

20 Gbəncana babəkə kə ɳjasak manta maŋan kə
ɳjancəmə Yesu darəŋ.

21 Nte Yesu əŋkə pipic mə, kə ənəŋk sə dəwənca
mərəŋ Sak wan ka Sebede kə wənc Isan, aŋe ɳjanayi
sə abil ɳjanan disre kə kas kəŋjan Sebede, ɳaclompəs-
lompəs manta mə. Kə Yesu ewe ɳja.

22 Gbəncana babəkə kə ɳjasak abil kə kas kəŋjan, kə
ɳjancəmə Yesu darəŋ.

*Yesu εnctəksə pəctaməs sə
Mark 1.39; Luk 4.44; Luk 6.17-18*

²³ Yesu ənckətəs atəf ɳa Kalile fəp pəctəksə dəkətola Kanu da aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətət ka dəbe da dəKəm, pəctamsənə sə docu kə lañyiru fəp ndə denayi afum mə.

²⁴ Ti tenasənə tewe tən təsamsər atəf ɳa Siri fəp disre. Packerə kə afum fəp akə docu yamayama dənasumpər, pəccu ɳa mə: Akə yəŋk yələc yənctərəs, akə docu da kətempənə denayi, kə akə ɳanaya lañyiru mə, Yesu εnctaməs ɳa fəp.

²⁵ Kənay k'afum alarəm kəndər kəyefə Kalile, atəf ɳa Sədare Wəco, dare da Yerusaləm, atəf ɳa Yude, kə sədare sa kəca nkə dec dəmpə Yurdən mə.

5

*Kawandi ka Yesu nde tərə kəroŋ
Mark 3.13; Luk 6.12-13*

¹ Ntə Yesu εnəŋk kənay ka afum mə, k'əmpə tərə kəroŋ, k'əŋkə pəndə, kə acepsə ən darən ɳander nnə eyi mə.

² Kə Yesu elək moloku k'εyəfə kətəksə ɳa:

*Amera ɳətət nŋe ɳəsəŋ fum pəbotu nnə Kanu kəyi
mə
Luk 6.20-26*

³ «Pəbotu peyi aŋə Kanu kəsəŋ pətət kə ɳancərenə a ɳancəmə Kanu fər kiriŋ waca wəsəkər mə, bawo dəbe da dəKəm, daňan də!

⁴ Pəbotu peyi aŋə Kanu kəsəŋ pətət kə ɳayi kəbok mə, bawo Kanu kəndekəfəŋət ɳa məncər.

⁵ Pəbotu peyi aŋə Kanu kəsəŋ pətət kə ɳandənəcə mə, bawo ɳandekəsətə doru fəp, dəyənə ɳa ke!

6 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə təfan̄ ta Kanu
təmbas ḥa kənəŋk pəmə ntə amera ḥoŋwos
fum dor dəyə kə mə,

bawo ḥandekənəmbərə!

7 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ḥaŋyəne
awənc aŋa nənəfər mə,

bawo Kanu kəndekəyəne ḥa nənəfər!

8 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ḥasək bəkəc
mə,

bawo ḥandekənəŋk Kanu!

9 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə ḥayəne
alompəs a pəforu awənc aŋa dacə mə,

bawo andekəwe ḥa awut a Kanu!

10 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət kə antərəs ḥa
teta kəyi kəŋjan təfan̄ ta Kanu mə,

ḥa ḥandekəsətə dəbə da dəKəm!

11 Pəbotu peyi aŋe Kanu kəsəŋ pətət mə k'aləməs
nu, pactərəs, k'andele nu moloku mələc fəp ma
yem teta ina Yesu.

12 Kə tatəkə təmbəp nu-ε, nəwoləs-woləs, nəyi
pəbotu disrε, bawo kəway konu kəmbək nde
dəKəm. Tante t'anatərəs sayibə aŋe ḥananuŋkenə
kəder a nəna nəcder mə.»

Nəyi pəmə mər kə pəwaŋkəra
Mark 9.50; Luk 14.34-35

13 «Nəna mər ma doru mə nəyəne. Mba kə mər
məndənce-ε, afətam kədəktəsə mi paka o paka.
Mentesə fe sə tələm o tələm, mənə pagbal mi afum
ḥanas-nas.

14 Nən'ɔyəne pəwaŋkəra pa doru. Dare ndə denyi
tərə kəron̄ mə, afətam kəməŋk di.

15 Afəmot lamp pagbəpər di kəfala, mba andət di kədət dəm pədətə lamp kəronj, dəsəŋ pəwaŋkəra akə ɳayi kələ disrə mə fəp.

16 Tin tayi tə pəmar pomot ponu pəsəŋ pəwaŋkəra tatəkə afum fər kirinj, nte təŋsəŋə ɳanəŋk yəbəc yonu yətət, ɳakor-koru Kanu Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə.»

Yesu əntəksə sariyə nse Musa ənasəŋ mə

17 «Ta nəcəm-cəmnə a teta Sariyə kə pəyənə fe ti metəksə ma sayibe fəp m'inder kəlinj day. Inder fe kəlinj mi day, mba kəsəkəs ka mi pes k'inderenə.

18 Kance, iŋloku nu ti, kəwon nkə o nkə ka kəm kə antəf afəlinj nte o ntə dəsariyə. Afəlinj ali toloku təfət tin, afəlinj ali təgbəyəs-gbeyəs tin, tatəkə haŋ doru delip.

19 Məna nwə o nwə məŋfani tosom təfət tin mə, mətəksə sə afum kəfani tosom tatəkə, fum wəkakə endekəfətə dəkəcəmə nde dəbə da dəKəm. Mba kə fum eleləs mosom pətəksə sə afum kəleləs mi-ε, fum wəkakə endekəyə dəkəcəmə dəpəŋ nde dəbə da dəKəm.

20 Icloku nu, pəmar nəcəmə dolompu da Kanu darəŋ nətas atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi. Kə təntəyi-ε, nəfəberə dəbə da dəKəm.»

Kətəksə teta metəle

Mark 11.25; Luk 12.57-59

21 «Nənane nte analoku atem anu mə: <Ta mədif fum.> Məna nwə məndif fum mə, aŋkekər'am dəŋkiti.

22 Mba ina iloku nu: Nwə o nwə pəntəle nnə wənc eyi mə, aŋkekərə kə dəŋkiti. Kə fum oluku wənc <Daku də məyənə-ε, pakekərə kə aboc kit fər kirinj.

Ko fum oluku wenc: ‹Məntəŋkəle-ε,› palek ko pakə paləm dənənc da yahanama.

²³ Ko məndekə kəmentər polonjne pam nde tetek tolonjne Kanu kəronj a məcəm-cəmne dənda, a wenc əm eməŋk'am tes tələma-ε,

²⁴ məsak polonjne pam papəkə tetek tolonjne Kanu kirinj, məkə kəresna məlompəsnə dacə ko wenc əm a məluksərnə kədelonjne.

²⁵ Ko nəsol ko wəyəfərenə kam kəkə dəŋkiti-ε, nəten kətəŋne dəpə, ta wəyəfərenə kam pəkəber əm wəboc kiti dəwaca, wəkakə pəsəŋ əm wəsədar nwə əŋkəber əm dəbili mə.

²⁶ Kance, iclok'əm, məfəwur dəndo ta məlip kəluksə fəreŋk fəlpəs nfə məntəmpərə ko mə-ε.»

Kətəksə teta kəsumpər dalakə

MAT 18.8-9; Mark 9.43,47-48

²⁷ «Nənanə pacloku: *Ta məsumpər dalakə.*»

²⁸ Mba ina iloku nu: Nwə o nwə əməmən wəran hanj pəfaŋ kəfəntərər ko mə-ε, elip kəsumpər dalakə ko wəran wəkakə dəbəkəc.

²⁹ Ko təyənə dəfər dam da kəca kətət dendesəŋ'am kəciya-ε, məkakti di mələm di dəbəl'am. Bawo kəlinj kəfo kələma dis dam kəncepər kəyə dis dam məlməl paləm əm yahanama.

³⁰ Ko təyənə kəca kam kətət kəndesəŋ'am kəciya-ε, məgbinti ki mələm ki kəbəl'am. Bawo kəlinj kəfo kələma dis dam kəncepər kəyə dis dam məlməl paləm əm yahanama.»

*Sariyə nse səncəmə anəncənə mərəŋ aŋə ŋayi
kəcenənə mə*

Mat 19.7-9; Mark 10.4-5,10-12; Luk 16.18

31 Kə Yesu oluku sə: «Ancicəs dəYecicəs Yosoku ntə: 〈Kə wərkun endece wəran-ε, pəmar pəcicsə wəran wəkakə areka լեցնէ kə.〉

32 Mba ina icloku nu: Nwə ence wəran kən mə, շյօնէ wəran wəkakə kəsumpər dalakə kə wərkun wələma ընենց kə-ε, mənə təyənə a kənəncənə kaňkə kəyi fe sariyə disre. Mba nwe ընենց wəran nwe wərkun wələma ence mə, nkən sə dalakə d'օյsumpər.»

Kətəksə tetə kədərəm

33 «Nəncəre təkə anacicsə atəm anu dəYecicəs Yosoku mə: 〈Ta məyi ta məyə təkə mənadərəm kəyə mə. Mba məyə təkə mənadərəm Mariki fər kırıŋ kəyə mə fəp.〉

34 Mba ina icloku nu, ta nədərmə tələm o tələm: Ta nədərmə kəm, bawo dəcəm da Wəbe Kanu də.

35 Ta nədərmə antəf, bawo antəf լոյնə dəkəcəmbər dən wəcək, ta nədərmə sə ali Yerusaləm bawo dare da Kanu Wəbe wərən də.

36 Ta nədərəm sə domp, bawo məfətam kəsənəs ali kəfon kam kin kəferə kə pəyənə fe ti kəbiyə.

37 Dəməderəm monu pəmar məloku: 〈Ey,〉 kə pəyənə kance kə-ε, məloku: 〈Ala,〉 kə pəyənə a bafə kance kə-ε. Nte o ntə amberənə moloku ma kədərəm maməkə mə, dəNələk Nəleç təyəfə.»

Kətəksə tetə kəluksə ayək

Luk 6.29-30

38 Kə Yesu oluku sə լա: «Nəne pacloku dəYecicəs Yosoku: Dəfər d'aŋsənə dəfər kəway, desek d'aŋsənə desek kəway.

39 Mba ina iloku nu ta nəluksə ayék nwé ənyo nu pələc mə. Kə fum efer əm kəca dəkanca ŋa kəca kətət-ε, məcencə kə sə ŋa mərəŋ ŋəkə.

40 Kə fum əfən əm kəkiti teta kəbanjər kam dumə-ε, məsakərə kə sə burumus bam.

41 Kə fum əntar'am kəkət kilometər kin-ε, məkət kilometər mərəŋ kə nkən.

42 Məpoce wəkə ontol'am mə, ta məber kəmunt nwé əñfaŋ kəlekər əm debe da paka pələma mə.»

Nəbətər aterənə anu

Luk 6.27-28,32-36

43 Kə Yesu oluku ŋa sə nte: «Nəne a analoku: <Məbətər wənc əm, məter wəterənə kam.»

44 Mba ina icloku nu: Nəbətər aterənə anu nətola Kanu pətət akə ŋantərəs nu mə.

45 Kə nəyə ti-ε, nəntubucenə moyə mətət ma Kanu Papa konu nwé eyi nde dəkəm mə, bawo eñyekter dec dən ayeŋki bəkəc kə atət, pətufer wəcafən alompu kə atəlomp.

46 Kə təyənə nəbətər gbəcərəm akə ŋambətər nu mə, kəway kəre kə nəsətənə ti-ε? Ali abanjəs dut tatəkə tə ŋaŋyo pəmə nəna.

47 Kə təyənə awənc əm aŋa gbəcərəm ŋə mənyif-ε, pətət pere pə məyə-ε mpe pencepər pa akə mə? Ali atəyənə aSuyif, bafə tatəkə tə ŋaŋyo pəmə nəna ba?

48 Awa, nəna nəlarə dolompu nəcemp pəmə ntə Papa konu nwé eyi nde dəkəm elarə dolompu k'encemp mə.»

6

Kətəksə teta kəpoce atəyə daka

1 Kə Yesu oluku ɳa sə: «Nəkembərnə kəcycə məyə monu ma dinə afum fər kiriŋ nte təŋsənə ɳaməmən nu mə. Kə teyi-ε, Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə əfədesənə nu ti kəway.

2 Nənəfər disre kə mənde kəcmar atəyə daka-ε, ta məcam ti afum ɳacərə. Abanjenə kəlomp ɳanjo ti, nde wələ wa dəkətola Kanu kə dəpə dacə, ɳactən a afum aləma kəyek-yekəs ɳa. Icloku nu, kance kə: Kəway kəñjan məlməl kə ɳayi kəbaŋ.

3 Mba kə məndepoce atəyə daka-ε, ta məsənə kəca kəmeriya kəcərə təkə kətət kəyi kəyə mə.

4 Nənəfər disre kə mənde məcmar fum-ε, məmar kə kəgbərpə disre ta wələma pəcərə ti. Papa kam nwə əjnəŋk ali nte təŋgbərpə mə, endesən əm kəway.»

Mətəkse mmə antola Kanu mə

5 «Kə nənde kəctola Kanu-ε, ta nəcyə pəmə abanjenə kəlomp aŋe kəcəmə dəkətola Kanu kə məgbəkənə ma səpə səpəŋ kəmbət, nte təŋsənə ɳamentərnə afum mə. Kance, icloku nu, kəway kəñjan kə ɳayi kəbaŋ tatəkə.

6 Mba məna, kə mənde kəctola Kanu-ε, məbərə dukulə, məgbətərnə kumba, mətola Papa kəgbərpə disre, Papa kam nwə əjnəŋk nte təŋgbərpə mə, əŋsəŋ əm kəway.

7 Kə məndetola Kanu-ε, ta məla moloku pəmə atəcərə Kanu, aŋe ɳancəm-cəmənə a kə ɳalok-loku pəlarəm-ε, təŋsənə Kanu pəcəŋkəl ɳa.

8 Ta nəctubucnə akakə, bawo Papa konu əncərə mes mmə nəfaŋər kə dəsək o dəsək mə, ta nəntatola kə-ε.

9 Mba nəna, nte tə pəmar nəctola Kanu:
Kas kosu nwə eyi nde dəKəm mə,

məsəŋə paleləs decempi da tewe tam topus!

10 Məsəŋə a dəbe dam deder.

Məsəŋə afum ɳacəmə təfaŋ tam darəŋ dəntəf pəmə
dəKəm!

11 Məpocə su kəcom kəməkə.

12 Məŋəŋnəne su kiciya kosu,

pəmə ntə səŋŋəŋnəne akə ɳanciyane su mə.

13 Ta məsak su səyə mes mmə məŋsəŋə su kəciya
mə,

mba məbaŋ su ɻəŋk ɻelec dəwaca. [Bawo məna
mən'ɔyə dəbe, fənəntər kə kəkorkoru teta
meren kə meren disre.]*

14 Awa, kə nəŋəŋnəne afum pəleç mpre ɳayə nu mə-
e, Kas konu nkə kəyi nde dəKəm mə kəŋŋəŋnəne
nəna sə,

15 mba kə nəntəŋŋəne afum-e, Kas konu
əfəŋŋəŋnəne nəna sə pəleç ponu.»

Kətəksə teta kəsuŋ

16 «Kə məsuŋ-e, ta məŋey kəro pəmə abəŋəne
kəlomp, ɳa ɳandukut kəro kəmentər a ɳasuŋ. Kance
icloku nu: Kəway kəjan məlməl kə ɳayi kəbanj
kaŋkə.

17 Mba məna, kə məsuŋ-e, məsopnə labundə,
məbuferne kəro,

18 ntə təŋsəŋə ta məmentər afum a kəsuŋ kə
məndə mə, mba məmentər ti Papa kam Kanu nwə
əŋgbərpnə, pəcnəŋk ntə o ntə təŋgbərpnə mə. Ȼysəŋ
əm kəway.»

Daka da dəkəm dətas da doru
Luk 11.33-34

* **6:13** Yecicas yələma yəyə fe moloku mamə.

19 «Ta nətən kəsətə daka dəlarəm nnə doru dandə, ndə ate kə mərka yənləsər fəp, ndə akiyə əmbərə dəwələ əjakiyə mə.

20 Mba nətən kəyə daka dəlarəm da dəKəm nde Kanu kəyi mə. Dəndo, ate kə mərka yəfələsər mpe o mpe, akiyə əfəsbərə, əfəskiyə.

21 Bawo kəfər nke daka dam denyi mə, difə abəkəc əjam ənejyi.»

Pəwaŋkəra pa dis

Luk 11.34-36

22 «Dəfər dəyənə lamp da dis. Kə dəfər dam dentesə-ə, dis dam fəp donjom,

23 mba kə dəfər dam delecə-ə, dis dam fəp, kubump kə denyi. Kə təyənə pəwaŋkəra mpe peyi dis dam mə kəbump kə-ə, kubump kam kəmbək!»

Kanu kə pəsam: Ake məlek-ə?

Luk 16.13

24 «Nwə o nwə əfətam kəbəcə abə mərənə. Kə teyi-ə, enter wəkin pəbətər wəkə, kə pəyənə fe ti-ə, pəsektərnə wəkin, pəber wəkə kumunt. Nəfətam kəbəcə Kanu kə pəsam tem tin.»

Məgbəkər Kanu kəlan

Luk 12.22-32

25 «It'əsənə ntə iloku nu: Ta nəcəm-cəmnə pələrəm teta tecepərənə tonu doru, paka mpe nəndədi kə pəkə nəndemun mə. Ta nəcəm-cəmnə sə teta dis donu, pəkə nəndəber di mə, bafə kəyi wəyen kəncepər yeri yedi kə dis dencepər yamos ba?

26 Nəməmən bəmp ya darenc: Yəfəgbal defet, yəfətel, yəfəmənjkərnə mənəgbən dəcəle, mba Kas konu nke kəyi dəKəm mə kənsən yi yeri. Bafə

kəyi wəyenj ka nəna kəncepər ka bəmp ya darenc
yayəkə dəkəcəmə ba?

²⁷ Fum wəre eyi nu dacə nwə məcəmçəmne mən
məntam kəbələs kiyi kən doru ali kururu katin
gboŋ mə-e?

²⁸ Ta ake tə nəncəm-cəmnenə teta yamos-ε?
Nəməmən ntə yəleŋk ya dale yompoŋ mo: Yəfəbəc,
yəfədu yamos.

²⁹ Mba icloku nu, ali wəbə Sulemani yati kə daka
da debeki dən fəp ənasətə fe yamos nyə yənatesə
pəmə ya peleŋk papəkə piŋ mə.

³⁰ Yika yeyi məkə dale, alna pacləm yi dənənc,
mba Kanu kənsəŋe pəmar yi. Nəntam kəlaŋ tes tin:
Pipice oŋ cəke o cəke, Kanu kəndebər nəna apicə
kəlaŋ yamos pəcepər tatəkə!

³¹ Ta nəcəm-cəmne kəyi konu doru, nəcyifnə:
Ake səndədi-ε? Ake səndemun-ε? Yamos yere yo
səndebərnə-ε?

³² Maməkə mə atəcəre Kanu ŋantən təm fəp. Mba
Kas konu nkə kəyi nde dəKəm mə kəncəre a pəmar
nəyə ca yayəkə fəp.

³³ Nənuŋkənə kərəsna kətən dəbe da Kanu[†] kə
pəlompu pən. Ko nəyə tatəkə-ε, nkən Kanu end-
edenjərə nu yayəkə fəp.

³⁴ Ta nəcəm-cəmne pəlarəm teta tecepərenə doru
tonu alna, nəce alna ŋəcəm-cəmne teta ŋisərka.
Pəcuy pa dəsək o dəsək pəntəŋne dəsək da di.»

7

Ta nəlek dəkəcəmə da Kanu dəŋkiti fum

† **6:33** Yəgbəkərə ya Yecicəs Yosoku yokur yələma yəyə fe «da Kanu.»

¹ Yesu oluku ḥja: «Ta nəkiti akə ntə təŋsəŋe ta andesəkiti nəna mə.

² Bawo təkə nəŋkiti akə mə, itə Kanu kəndekəkiti sə nəna! Kə potubcə pəkə nəntubcə akə mə, ip'andekəsətubcə nu.

³ Ake'səŋe ntə məŋgbətnə ayika nŋe ḥeyi wənc əm dərəfər mə, mba ta məŋnəŋk təmboŋk ta kətək pəkə pey'əm dərəfər mə-ε?

⁴ Pəlompu pə ba, kəloku wənc əm: «Wənc im, məwose a ilin əm ayika nŋe ḥey'əm dərəfər mə,» mba məna məyə təmboŋk ta kətək dərəfər ba?

⁵ Məna wəbaŋene kəlomp, məliŋne kəresna təmboŋk ta kətək dəfər dam, it'əŋsəŋ'am kənəŋk belbel ayika ḥəkə məfaŋ kəlin wənc əm dərəfər mə.

⁶ Ta məsəŋ daka dəkə ampus mə cen, yəntam kəluksərnə yəŋaŋ əm. Ta nələmər sə mətət monu meyeŋki kəway səp, ta yedenas-nas mi.»

Kə məntən-ε, məŋsətə

Luk 11.9-13

⁷ «Nətola, nəndesətə. Nətən, nəndenəŋk. Nəsutsut kumba, andegbitə nu.

⁸ Bawo nwə o nwə ontola Kanu mə, ompocə kə. Nwə o nwə entən mə, eŋnəŋk. Nwə o nwə oŋsut-sut kumba mə, angbite kə.

⁹ Kas kəre kəyi nu dacə nwə wan kən ontola kə kəcom, nkən pəsəŋ kə tasar mə-ε?

¹⁰ Kə pəyənə fe ti, an'eyi nu dacə nwə wan kən ontola kə alop, nkən pəsəŋ kə abok mə?

¹¹ Kə pəyənə nəna aŋe nəlece mə, nəncəre kəsəŋ awut anu ca yətət-ε, Kas konu nkə kəyi nde dəKəm kəndenəŋkanə kəsəŋ aŋe ḥantola kə ca yətət yayəkə mə!

12 Nəyənə afum təkə nəfanj a ɳayənə nu mə. Tatəkə tə Sariyə sa Musa kə Yecicəs ya Sayibə yosom.»

Dəkəbərə da nde Kanu kəyi mə dəwəkənə

Luk 13.23-24

13 «Nəbərə dəkəbərə nde dəwəkənə mə! Dəkəbərə nde dəntəfərnə kələsər mə dəwəkəl, dəpo dəkə aŋkə di mə doncuca fə kəkət. Afum aŋə ɳaŋkət dəpo dadəkə mə ɳala.

14 Mba dəkəbərə nde dəntəfərnə kiyi wəyen mə dəwəkənə, dəpo nde aŋkə di mə doncuca kəkət, aŋə ɳaŋkət di mə ɳala fə.»

Sayibə sa yem

Luk 6.43-44

15 «Nəkəmbərnə sayibə sa yem. Na ɳander nu ɳakərə nu moloku mobotu, mba alec bəkəc ɳə aŋə ɳawey-wey mə.

16 Məyə maŋan məlec mə nənde nəcnəpələ ɳa. Awa, nəcərə sə a afəpim yokom ya wən kə pəyənə fe ti cəyabə dəbeŋk!

17 Yokom yətət yə tək yətət fəp yoŋkom, mba kətək nkə kəntətamnə mə, yokom yəleç yə kəŋkom.

18 Kətək kətət kəfəkom yokom yəleç, kətək kətətamnə kəfəkom yokom yətət.

19 Kətək nkə o nkə kəntəkom yokom yətət mə, ançəp ki paləm dənənc.

20 Awa məyə ma sayibə sa yem akakə mə nənde nəcnəpələ ɳa pəmə ntə aŋnəpələ kətək kətət kə pəyənə fe ti kətətamnə yokom ya ki mə.»

Ayemə acəmə Mariki darəŋ

Luk 6.46; 13.25-27

21 «Bafə nwə o nwə oŋlok'ım: «Mariki! Mariki!», ɳandekəberə dəbe da kəm dəntəf, mba nwə

gbəcərəm ənyə təfañ ta Papa kem nwə eyi nde dəkəm mə.

²² Dəsək nde Kanu kəndeboç kiti afum a doru fəp dacə mə alarəm ŋandeloku: «Mariki, Mariki, bafə tewe tam tə səncbonc nte səncloku mosom mam mə, bafə tewe tam tə səncbeləsə yəŋk yələc, bafə tewe tam tə səncyənə mes mewey-wey ba?»

²³ Indeluksə ŋa dəsək dadəkə: «İncəre fe nu ali katin! Nəbəl'em day fəp fonu nənyə mes mələc!»»

Wələ nwə mərəŋ

Luk 6.47-49

²⁴ «Awa nwə o nwə eñnen' em moloku mamə pəköt sə mi mə, endeyi pəmə wərkun wəcəre kəkətənə mes, nwə əncəmbər kələ kən dətasar teyeŋki mə.

²⁵ Wəcafən pətuf, məncaca meyəksə, afef ŋowur yəwəkərnə kələ kaŋke: Kəfəwuŋə bawo dətasar ancəmbər ki gbiŋ.

²⁶ Nwə o nwə eñnen' em moloku mamə ta əŋköt mi mə, endeyi pəmə wərkun wətəcəre kəkətənə mes, nwə əncəmbər kələ kən dəsənc mə.

²⁷ Wəcafən pətuf, məncaca meyəksə, afef ŋowur yəwəkərnə kələ kaŋke. Kəwuŋə, kətempənə ka ki kəbek.»

Yesu kətam kən mes

Mark 1.22; Luk 4.32

²⁸ Nte Yesu elip kəlok-loku mə, kə cusu cəwos kənay teta kətəksə kən,

²⁹ bawo ənctəksə ŋa pəmə fum nwə əntəmpər kətam mə, kətəksə kən kənaciyane kə ka atəksə sariyə s'aSuyif.

8

*Yesu εntaməs wəcunə sen
Mark 1.40-44; Luk 5.12-14*

1 Ntε Yesu ontor kəyεfε dətərə mə, kə kənay ka afum kəncəmə kə darəŋ.

2 Awa kə wəcunə sen ender pətontnənə kə fər kirinj pəcloku: «Mariki, kə məfanj ti-ε, məntam kəsəkəs im.»

3 Kə Yesu εntenc kəca, k'oniğbuñenə kə, k'oloku: «Ifanj ti, məsək.» Gbəncana babəkə kə sen sən səntamnə.

4 Kə Yesu oluku kə: «Məkəmbərnə kəloku ti fum, mba məkə məmentərnə wəloňne, pəməmən əm teta kəsəkəsne kam, məkekəre poloňne pəmə təkə Musa encic ti mə. Tendeyənə afum fəp kəcərə a məntamnə.»

*Yesu εntaməs wəbəcə ka wəbə wəka asədar a Rom
Luk 7.1-10; Isan 4.46-54*

5 Ntε Yesu εmbərə dare da Kaparnam mə, kə wəbə k'asədar wəRom ender pəloku kə.

6 Kə wəsədar nwə elətsənə Yesu: «Mariki, wəbəcə kem əfəntərə nde kələ kem, əfətam kəkət, kə pəcuy pərəŋ peyi kə.»

7 Kə Yesu oluku kə: «Indekə ndaram kətaməs kə.»

8 Kə wəbə k'asədar oluku Yesu: «Mariki, isətə fe dofum dəfaynen'am nde kələ kem disrə, mba məloku toluku tin gbəcərəm, wəbəcə kem pətamnə.

9 Bawo ina yati kətam ka abə em k'iyyi dəntəf, k'iyyə sə asədar aŋe ŋayi kətam ka ina sə dəntəf mə. K'iloku wəkin: «Məkə,» wəkayi əŋkə. K'iloku wəkə: «Məder,» wəkayi ender. K'iloku wəcar kem: «Məyə ntε-ε,» əŋyə ti.»

10 Ntε Yesu εncəŋkəl moloku mən mə, kə teta wəsədar nwə tenciyanə kə, k'oloku akə ɳanacəmə kə darəŋ mə: «Icloku nu kance: Inəŋke fə fum o fum aYisrayel dacə kəlaŋ pəmə kaŋke!»

11 Iloku nu: Afum alarəm ɳandeder kəyəfə kəca nkə dec dəmpə kə nkə deŋkale mə, ɳandə dəməsa nde dəbe da dəKəm dəntəf kə Abraham, Siyaka kə Yakuba.

12 Mba afum aŋe pənamar ɳalek ke ka di mə, andeləm ɳa dəkubump. Difə kəbok kə kəŋaŋjərənə sek kəndekəyi.»

13 Kə Yesu oluku wəsədar wəkakə: «Məlukus nde ndaram, təkə məŋgbəkər kəlaŋ mə teder əm.» Təm tatəkə yati tə wəbəcə kən εnatamnə.

*Yesu εntaməs acuy alarəm
Mark 1.29-34; Luk 4.38-41*

14 Kə Yesu əŋkə nda Piyer, k'əŋkə pənəŋk iya ka wəran ka Piyer pəfəntəre ta εntamnə-. Fibə fənayi kə.

15 Kə Yesu oŋgbuŋjenə kə kəca, kə fiba fəsak kə, kə wəran nwə εyəfə, k'osumpər kəbəcə Yesu.

16 Dəfəy dendebəp, k'əŋkəre Yesu afum alarəm aŋe yəŋk yəleç yənctərəs mə. Kə Yesu εmbəlsə moloku mən yəŋk yəleç, k'εntaməs acuy fəp.

17 Tatəkə tə mes mənalare, mmə Sayibə Esayı εnaloku mə: «Enaliŋ təkə tənctərəs su mə, k'εsarə docu dosu.»

*Aŋe ɳafaj kəcəmə Yesu darəŋ mə
Luk 9.57-60*

18 Ntε Yesu εnəŋk kənay kəkel kə mə, k'osom acepse ən darəŋ a ɳacali kə nkən ntende mokuru ma kəba kaŋkə.

19 Kə wətəksə sariyε sa aSuyif ələtərnε Yesu, k'oloku kə: «Wətəksə, ifaŋ kəyənε wəcepse kam, indecəm'am darəŋ nnə o nnə məndekə mə.»

20 Kə Yesu oluku kə: «Məsəŋk məyo bi dəkədirε kə bəmp yəyə wələ dəkədirε. Mba ina Wan ka Wərkun, iyo fe kəfo nkə intam kəboc domp dem mə.»

21 Kə fum wələma acəpsə ən darəŋ dacə oluku kə: «Mariki, məwos'em kərəsna kəkə, ikə iwup papa kem.»

22 Kə Yesu oluku kə: «Məcəps'em darəŋ, məce afi ɳawup afi ajan.»

Yesu ontore-torə afef

Mark 4.35-41; Luk 8.23-25

23 Kə Yesu əmbəkə debil kə acəpsə ən darəŋ.

24 Pəwon fe kə afef ɳəpəŋ ɳeyəfə kəwur dəkəba. Nte yam yeyi kəgbəpərnə abil mə, Yesu pəcdirε.

25 Kə acəpsə ən darəŋ ɳalətərnε, kə ɳantimi kə ɳacloku: «Mariki, məyac su! Kəfi kə sənder!»

26 Kə Yesu eyif ɳa: «Ta ake tə nəyñesənə-ε? Nəyə fe kəlaŋ kəpəŋ!» Kə Yesu εyəfə k'εŋgbəŋ-gbəŋər afef kə kəba, kə pəyə yenj.

27 Kə cusu cəwos acəpsə ən darəŋ, kə ɳaloku: «Ake wərkun əfə wəkawə-ε, ntə afef kə domun yəncəmə təfaŋ tən darəŋ mə?»

Yesu εntaməs arkun mərəŋ aŋε yəŋk yəleç yənayi mə

Mark 5.1-20; Luk 8.26-39

28 Nte Yesu əncali mokuru ntende atəf ɳa Kadara mə, kə afum mərəŋ ɳawur nde cufu dacə, kə ɳander ɳacəmə kə fər kirinj. Afum akaŋε yəŋk yəleç yənayi ɳa, ɳanaya wəywəy, ali fum ənctam fe kəcepər dəpə dadəkə.

29 Awa kə ɳayεfε kəkulε-kule: «Wan ka Kanu, ake məfanjər su-ε? Mənder nnə kədetərəs su a təm teçbəp ba?»

30 Awa, ɳanabəlenə fε kə səp yəlarəm nyε yənəcsəmət mə.

31 Kə yəŋk yəlec yələtsənə Yesu, yocloku: «Kə məfanj kəbeləs su-ε, məkekərə su dəsəp yəlarəm yayε!»

32 Kə Yesu oluku: «Nəkə dəndo!» Kə yəŋk yəlec yowur afum akanjə kə yəŋkə yəbərə dəsəp. Gbəncana babəkə kə səp yayε yeyεfε tərə kəronj kə yontor dəkəba, kə yəŋgbətse, kə yefis-fis fəp dəromun.

33 Kə akək a səp yayəkə ɳayekse kəkə dare. Kə ɳaləm təkə tenacepər mə fəp kə təkə təsətə afum mərəjə akakə yəŋk yəlec yənayı mə.

34 Awa, kə aka dare fəp ɳawur kəkənəŋk Yesu. Ntə ɳambəp kə mə, kə ɳaletsənə Yesu a pəbəle atəf ɳaŋan.

9

Yesu εntaməs wərkun nwε εnafı wəcək mə

Mark 2.3-12; Luk 5.18-26

1 Kə Yesu εmbəkə debil, k'εncali kəba k'əŋkə dare dən.

2 Gbəncana babəkə kə afum ɳaŋkərə Yesu wərkun nwε εnafı wəcək pəfəntərə dəpoko mə. Ntə Yesu εncərə a kəlaŋ kəjan kəmbək mə, k'oloku wəfi wəcək: «Wənc im, məbəknə! Aŋaŋnen'am kiciya kam.»

3 Awa kə atəksə sariyε s'aSuyif aləma ɳayεfε kəcəm-cəmne dəbəkəc: «Fum wəkawε, Kanu k'eyi kələməs!»

4 Ntε Yesu εncəre mεcεm-cεmne maŋan mɔ, k'eyif
ŋa: «T'ake tɔ nəncεm-cεmnene pəlεc dəbəkəc yonu-
ε?»

5 Mosom mεrəŋ mɔ mamε: «Aŋaŋnεn'am kiciya,»
kɔ «Mεyεfε, məkɔt,» tosom tere tətəcuca kəloku-ε?»

6 Awa, indeyɔ nu tante ntε təŋsəŋe nəcəre a ina,
Wan ka Wərkun, intəmpər kətam kəŋaŋnene ki-
ciya nnɔ doru dandε.» Kə Yesu oluku wəfi wεcək:
«Mεyεfε məlek pokø pam məkɔ ndaram!»

7 Kə wərkun nwε εyεfε k'əŋkə ndərən.

8 Ntε kənay k'afum kənəŋk ti mɔ, kɔ cusu cəwos
ŋa pəpəŋ, kɔ ŋaŋkor-koru Kanu nkε kəsəŋ afum
kətam kaŋkε mɔ.

Yesu ewe Matiye

Mark 2.13-17; Luk 5.27-32

9 Kə Yesu osumpur dəpə kəkɔ, k'εnəŋk wərkun
wələma pacwe kɔ Matiye pəndε aŋgbancan ŋa
abaŋjəs dut. Kə Yesu oluku kɔ: «Məcεps'em darəŋ!»
Kə Matiye εyεfε k'εncepse Yesu darəŋ.

10 Dəsək dələma, Yesu kɔ acεpsε ɔn darəŋ ŋaŋkɔ
ŋadi yeri nda Matiye. Awa, k'abaŋjəs dut alarəm kɔ
aciya ŋander ŋadi yeri kɔ Yesu.

11 Ntε aFarisi ŋanəŋk tatəkɔ mɔ, kɔ ŋayif acεpsε
darəŋ a Yesu: «Ta ake tɔ wətəksε konu eyi kədine
yeri kɔ abaŋjəs dut kɔ aciya-ε?»

12 Kə Yesu ene ŋa sim, k'oloku: «Pəmar fε atamnε
ŋafan wətən cɔl, mba acuy ŋɔ pəmar a ŋafan kɔ.»

13 Nəkɔ nətəkəs təkɔ moloku ma Kanu mmε me-
mentər mɔ: «Nənəfər d'ifaŋ, bafɔ yoloŋnε.» Awa,
bafɔ alompu ŋ'inder kəwε, mba aciya.»

*Yesu kə kəsuŋ
Mark 2.18-22; Luk 5.33-39*

14 Kə acəpsə a Sañ Batis darəŋ ɳaləternə Yesu kə ɳayif kə: «T'ake tə acəpsə am darəŋ ɳantəsuŋe, mba səna kə aFarisi səcsuŋ pəlarəm-ə?»

15 Kə Yesu eyif ɳa: «Pəmar afum aŋe awe kəgbanjne mə, ɳaməncne kə ɳasərəyi kə wəfura ba? Mba dəsək dendebəp ntə andeliŋ wəfura mə. Awa, ɳandesuŋ dəsək dadəkə.»

16 Ali fum əfəfapərə kəloto kəfu yamos yəməcə-məcə. Kə teyi-ə, kəloto kəfu kəŋwali yamos yəməcə-məcə, təsəŋe pəwali pa kəloto kəkur pəbek pətas pəwale pəcəkə-cəkə.

17 Ali fum əfəber wən wofu dətələba pa akata pokur, kə teyi-ə, wən wəŋwəsəli tələba, wolonə dəntəf, tələba pəlece. Mba wən wofu, dətələba tofu t'amber wi. Ti disre, wən kə tələba yenji belbel.»

*Yesu əntaməs wəran, k'eyekti wəyecəra wəfi
Mark 5.21-43; Luk 8.40-56*

18 Ntə Yesu eyi kəloku ɳa moloku mamə mə, kə wəkiriŋ k'aSuyif wələma ender. K'ontontne Yesu fər kiriŋ, k'oloku kə: «Wan kem wəran əntəp kəcfi. Mba məkə mədeŋər kə waca, endefətə.»

19 Kə Yesu eyefə k'əncəmə wəkiriŋ nwə darəŋ, kə acəpsə ən darəŋ ɳasol kə ɳa.

20 Gbəncana babəkə kə wəran wələma nwə docu da kəwur mecir dənayı tənasətə meren wəco kə mərəŋ mə, ender Yesu tadarəŋ, k'ongbuŋəne dobol da yamos yən.

21 Awa kə wəran nwə olokunə dəbəkəc: «K'injgbuŋəne gbəcərəm yamos yən-ə, intamnə!»

22 Kə Yesu εŋkafəle, k'εnəŋk wəran nwε, k'oloku kə: «Məbəknε, wan kem! Kəlaŋ kam kəntaməs əm.» Gbəncana babəkə kə wəran nwε εntamnε oŋ.

23 Ntε Yesu ender kələ ka wəkiriŋ nwε mə, k'εnəŋk afula luk ya defi kə kənay ka afum ɳacbok ɳacpε ɳactor.

24 Kə Yesu oluku ɳa: «Nəwur nde dabanjkə! Wəyecəra wəkawε efi fe, kədirε k'εndε.» Kə afum ɳayefε kəfani Yesu.

25 Ntε awurenε kənay ka afum dabanjkə mə, kə Yesu εmbərε dukulə k'oṣumpər wəyecəra kəca, kə wəkakə ɳyefε.

26 Kə tes tatəkə təsamsər dətəf fəp.

Yesu εntaməs atənəŋk mərəŋ

Mat 20.29-34

27 Ntε Yesu osumpər dəpə kəkə mə, kə atənəŋk mərəŋ ɳancəmə kə darəŋ ɳackule-kulə: «Wan ka Dawuda, məyənə su nənəfər!»

28 Kə Yesu εmbərε kələ kaŋkə εnayi mə disrε, k'atənəŋk ɳalətərnε kə, kə Yesu eyif ɳa: «Nəncəm-cəməne a intam kətaməs fər yonu ba?» Kə atənəŋk ɳalukse kə: «Ey, Mariki.»

29 Kə Yesu ongbuŋenε fər yanjan pəcloku: «Mes mecepər nnə nəyi mə, pəmə ntε nəlaŋ mə!»

30 Kə fər yanjan yoluksərnε sə kənəŋk. Kə Yesu olok-lokər ɳa pəctiŋ-tiŋ ɳa: «Nəkəmbərnε, ta nwε o nwε pəcəre ti!»

31 Mba ntε akakə ɳawur mə, kə ɳaloku teta Yesu dətəf fəp.

Yesu εntaməs wərkun wətəlok-loku

Luk 11.14-15

32 Akakə Yesu εnatəp kəctaməs mə ɳandewur, gbəncana babəkə k'anjkərə kə wətəlok-loku nwə ɳəjək ɳeləc ɳənctərəs mə.

33 Kə Yesu embeləs ɳəjək ɳeləc ɳaŋəkə, kə wətəlok-loku eyəfe kəlok-loku. Kə cusu cəwos kənay ka afum pəpəŋ, kə ɳaloku: «Səntanəŋk fə tes pəmə tante atəf ɳa Yisrayel!»

34 Mba kə aFarisi ɳaloku: «Wəkiriŋ ka yəŋk yəleç ɔsəŋ kə fənəntər fəbələsə yəŋk yəleç.»

*Yesu ɔyəne kənay k'afum nənəfər
Mark 6.6*

35 Kə Yesu encepər-cepər sədare səpəŋ kə səfət sa dətəf fəp. Pəctəksə mofo maŋan ma dəkətola Kanu d'aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətət ka dəbə da Kanu, pəctamsənə sə docu kə laŋyiru fəp.

36 Ntə Yesu εnanəŋk kənay ka afum mə, k'ɔyəne ɳa nənəfər. Dis dələl afum kə bəkəc yəlece ɳa, ɳanayı dəpəcuca pəmə ɳkesiya nyə yəntəyə wəkək mə.

37 Awa kə Yesu oluku acepsə ɔn darəŋ: «Dale dətel dəmbək, mba atəl ɳampice.

38 Nəletsənə Mariki ma kətel pəberənə sə atəl aləma aŋe ɳandetələ kə mə.»

10

*Asom a Yesu aŋe wəco kə mərəŋ
Mark 3.16-19; Luk 6.14-16*

1 Kə Yesu ewe acepsə ɔn darəŋ aŋe wəco kə mərəŋ, k'ɔsəŋ ɳa fənəntər fətamə kəbələs yəŋk yəleç, kətaməs ka docu kə laŋyiru fəp.

² Mewe ma Asom ɔn wəco kə mərəŋ mə mamɛ: wəcəkə-cəkə Siməŋ nwɛ aŋwe Piyer mə, kə wənc Andare, Sak kə wənc Isaŋ awut a Sebede,

³ Filip, Bartelemy, Təma, Matiye wəbaŋəs dut, Sak wan ka Alfe, Tade,

⁴ Siməŋ wəKanaŋ* kə Yudas wəka dare da Keriyot nwɛ εnaber Yesu aterenə ɔn dəwaca mə.

Kəsom ka acəpsə Yesu aŋe wəco kə mərəŋ

Mark 6.7-11; Luk 9.2-5; 10.3-12

⁵ Acəpsə darəŋ wəco kə mərəŋ aŋe ɳə Yesu εnasom dətəf, k'endeŋər ɳa sə mosom mme: «Ta nəkə nda atəyənə aSuyif, ta nəberə dare da aSamari.

⁶ Mba nəkə nda aYisrayel aŋe ɳayi pəmo ɳkesiya yəsəle mə.

⁷ Kə ɳayi dəpə-ɛ, nəcdəŋk: «Debe da dəKəm dələtərnə!»

⁸ Nətaməs atətamnə, nətimi afi, nətaməs acunə sen, nəbeləs yəŋk yəlec. Ampoce nu kifəli, nəna sə nəpocə kifəli.

⁹ Ta nədemnə kəma, kə pəyənə fe ti gbeti, ta nəber pəsam dəyuba.

¹⁰ Ta nətəmpər ləba kəkə marənt. Nəkekəre burumus bin bin gboŋ. Ta nətəmpərenə cəfta, ta nətəmpərenə kəgbo. Ti disre pəmar wəbəc pəsaŋyeri yən.

¹¹ Kəberə nkə o nkə kə nəmberə dare dəpəŋ kə pəyənə fe ti dəfət-ɛ, nəten fum wəlel nwɛ oŋwose kəməŋk nu mə. Nəyi nda fum wəkakə haŋ dəsək nde nəŋyəfə kəwur dare dadəkə nəsumpər dəpə donu kəkə mə.

* **10:4** Siməŋ wəKanaŋ nwɛ Luk pəwe Siməŋ wəsaŋka-saŋka.

12 Kələ nkə nəmbərə mə, nəkulə: «Kanu kəsəŋ nu pəforu!»

13 Kə aka kələ kaŋkə ɳawose kəbaŋ nu belbel-ə, kətolanə konu kənsəŋ ɳa pəforu! Mba kə ɳantəwose kəbaŋ nu-ε, kətolanə konu ka pəforu kaŋkə kəŋluksərnə nu!

14 K'afati kəbaŋ nu waca mərəŋ, ta awose kəcəŋkəl moloku monu kələ kələma, kə pəyənə fe ti dare dələma-ε, nəyefə kəfo kaŋkə, nəckonj-konj kəfəl nkə wəcək wonu wəlek mə, ti tendeyənə aka dare dadəkə sede a ɳanabaŋ fe nu.

15 Iloku nu kance: Dəsək ndə Kanu kəndekiti afum fəp mə, Kanu kənayenj fe abəkəc nnə afum aləc a təf ya Sodom kə Komora ɳayı mə pəmə ntə kəndeyenjər aka dare dadəkə abəkəc mə.»

Mətərəs mmə meyi kəder mə

Mark 13.9-13; Luk 12.11-12; 21.12-19

16 «Nəcəŋkəl! Isom nu, mba nəŋkəyi pəmə ntə ɳkesiya yenji calma dacə mə. Awa, nəkəmbərnə pəmə bok, nəyənə atələsər mes pəmə ntantoriya.

17 Nəkəmbərnə afum ɳandekəkekərə nu aboc kitilər kirinj dəŋkiti. ɳandekəsutə nu cəŋgbən-gban nde dəkətola Kanu daŋan.

18 ɳandekəkekərə nu nda akirinj a sədare səpəŋ kə abə a təf fər kirinj teta ina. Nən'endekəyən'em sede fər yaŋan kirinj kə ya atəyənə aSuyif.

19 K'andekəkekərə nu fər ya aboc kitilər kirinj-ε, ta nədekkə nəccəm-cəmne pəlarəm nəcyifnə: «Cəke cə səŋkəlok-loku, kə moloku mere mə səŋkəlok-ε?» Ey, təm tatəkə, Kanu kəndekəsəŋ nu təkə pəmar nəloku mə.

20 Ti disrə bafə nən'endekəlok-loku, mba Amera ɳa Papa konu Kanu ɳendekəlok-lokə nu.

21 Wεnc endekəsəŋ wεnc padif. Tatəkə tə kas kəndekəsəyə wan kən. Awut ɳandekəcəmə akombəra ajan dəbəkəc, ɳasəŋ ɳa padif.

22 Fəp fəndeter nu teta tewe tem. Mba nwε endebəkne ti hanj mes maməkə melip mə, Kanu kəndeyac kə.

23 K'andekə pactərəs nu dare dadəkə-ε, nəcepe nəkə dare dələma. Icloku nu kance kə: Kə Wan ka Wərkun endeder-ε, tendetəŋne ta nəntalip kəkət sədare sa Yisrayel fəp-ε.

24 Wəcepse darəŋ əfəbek dəkəcəmə pətas wətəksə kən. Wəcar əfəyə dəkəcəmə dərəŋ pətas mariki mən.

25 Ntə tentesə mə, pəmar wəcepse darəŋ pəyi pəmə wətəksə kən, wəcar pəyi pəmə mariki mən. K'kaloku wəkirinj ka kələ: «Sentani Bəlsəbul bə məyənə-ε,» aləmsənə sə aka kələ kən disre hanj pacəpərər.»

Nwε pəmar panesə mə

26 «Ti disre ta nənesə afum! Ntə o ntə təməŋkne mə andenəŋk ti, kə ntə təŋgbərnə mə, andecərə ti.

27 Ntə iŋluku nu kubump mə, nəgbəkərə ti kəloku daŋ penj. Ntə iməŋkəs nu dələŋəs mə, nədəŋk ti pərəŋ mofo məbəpsənə.

28 Ta nənesə afum aŋe ɳandif dis gbəcərəm, ta ɳantam kədif kəyi wəyeŋ nkə kəyi nu mə. Mba nwε pəmar nənesə mə, nkən ɔyənə Kanu nkə kəntam kədif nu kədifənə sə afəkəl nde yahanama mə.

29 Ali pacaməs gbaŋa mərəŋ fərəŋk fin, təfəsəŋə agbaŋa ɳaŋəkə ɳin ɳetəmpənə dəntəf ta Papa konu əncərə ti-ε.

30 Mba nəna, ali dəlay da cəfon ca domp donu Kanu kəncərə di fəp.

31 Awa, ta nənesε! Nnə Kanu kəyi mə nəyə dəkəcəmε nde dəmbək dətas da gbaŋa yayəkə mə!»

*Məna nwε məncərε Yesu mə, endekəcər'am fər ya
Kanu kirij*

Luk 12.8-9

32 «Kə fum nwε o nwε oluku afum fər kirij: <İncərε Yesu, nkən ɔy'em>-ε, ina Yesu indekəwose teta fum wəkayi ndena Papa kem nwε eyi nde dəKəm mə.

33 Mba kə fum oluku afum fər kirij: <İncərε fe Yesu, bafə nkən ɔy'em>-ε, ina Yesu sə ifədekəcəre kə ndena Papa kem nwε eyi nde dəkəm mə.»

*Bafə pəforu p'iŋkərε nu, mba kəsutənε kə kəgbəyənε
Luk 12.51-53*

34 «Ta nəcəm-cəmne a pəforu p'iŋkərε kəsən̄ doru, bafə pəforu p'iŋkərε mba kəsutənε.

35 Bawo inder kəgbəy kas kə wan kən wərkun, wan wəran kə kərə, wansə kə kəncəra kən.

36 Afum a kələ kən disrə yati ŋandeyənε aterənε ɔn.

37 Nwε əmbətər kas kə kərə pətas ina Yesu mə, ɔyə fe dəkəcəmε kəyənε wəcepse kem darən̄. Nwε əmbətər wan kən wərkun kə pəyənε fe ti wan kən wəran pətas ina Yesu mə, ɔyə fe dəkəcəmε kəyənε wəcepse kem darən̄.

38 Kə məna nwε məntəwose kətərəs kə kəfi teta kəcepse kem darən̄ mə, məfəyə dəkəcəmε kəyənε wəcepse kem.

39 Məna nwε məndetən kəyac kiyi kam doru mə, kəndesalpər əm. Məna nwε kiyi kam doru kəŋsalpər əm teta ina Yesu mə, məndesətə ki.»

*Yesu εμβαյ nwe o nwe εμβαյ acεpsε ən darəŋ mə
Mark 9.37,41; Luk 9.48; 10.16; Isaq 13.20*

40 Nnə o nnə nəŋkə kədəŋk Kibaru kətət pabaŋ nu mə, ina Yesu ambaŋ. Fum nwe εμβαյ im mə, εμβαյ sə nwe osom im mə.

41 Kə fum εμβαյ sayibe bawo sayibe sə-ε, wəkayi endesətə kəway nkə aŋsəŋ sayibe mə. Kə fum εμβαյ fum wəlompu teta dolompu dən-ε, kəway ka wəlompu k'əŋkəsətə.

42 Icloku nu ti kance kə: Kə fum əsəŋ nwe εfetə dəkəcəmə acepsə em dacə domun dəcaŋk təmbəl katin teta kəyəne kəjan acepsə em darəŋ mə, əfədekəbut kəsətə kəway kən kətət.

11

Asom a Aŋnabi Saŋ Batis

Luk 7.18-35

1 Ntə Yesu elip kəsom tosom tatəkə acepsə ən darəŋ wəco kə mərəŋ mə, k'əŋkə pəctəksə pəckawandi sədare səŋjan.

2 Ntə Aŋnabi Saŋ Batis εnayi dəbili mə, k'ene pacloku teta Krist kə yebəc nyə əncya mə. Kə Saŋ osom acepsə ən darəŋ aləma nnə Krist eyi mə,

3 kəkəyif Yesu: «Mən'əyəne nwe eyi kəder kədeyac afum a Kanu mə, kə təyəne fə məna-ε, ka pəmar səkar sə wələma ba?»

4 Kə Yesu olukse ɳa: «Nəkə nəloku Saŋ təkə nəne kə təkə nənəŋk mə:

5 Atənəŋk ɳanəŋk, atətam kəkət ɳaŋkət, k'asəkəs acunə sen, atəne ɳane, afi ɳafətə, aŋkawandi Kibaru Kətət nnə atəyə daka ɳayi mə.*

* 11:5

6 Pəbət nwε əntədesak kəgbəkər im kəlaŋ kən mə!»

7 Nte acepsə a Saŋ darəŋ ɳayefə kəlukus mə, kə Yesu εyefə kəluku kənay ka afum teta Saŋ pəcyif: «Ake nənakə kəməmən nde dətegbərə-ε: Fum nwε ɛfanə pəmə awo nŋe afef ɳeyikəc mə ba?»

8 Anə nənakə kəməmən: Wərkun wəsəkəp ba? Mba nəcəre a aŋe ɳaŋsəkəp belbel mə, dəwələ wa abe wə ɳayi!

9 Mba anə nənakə oŋ kəməmən-ε: Sayibə ba? Ey, icloku nu, Saŋ encepər sayibə fəp dəkəcəmə.

10 Tetən t'ancicəs nde Yecicəs Yosoku disre: «Məcəŋkəl: Indekekərə wəsom kem fər yam kiriŋ, pəkəlomps'am dəpə.»

11 Kance icloku nu: Afum aŋe aran ɳaŋkom mə dacə, ali fum ɔyə fə dəkəcəmə pətas Saŋ Batis. Mba wəkə efete dəbe da dəKəm mə, ɔyə dəkəcəmə pətas kə.

12 Kəyefə dəsək da Saŋ Batis hanj ndekəl, dəbe da dəKəm kədəktər disre deyi, adəktər a di ɳayi kəten kəbaŋ di.

13 Bawo sariyε sa Musa kə Sayibə fəp ɳanadəŋk təkə tendededer mə hanj təm ta Saŋ,

14 kə nəwose kance ka ti-ε, Saŋ ɔyəne Aŋnabi Eli nwε pənamar kəder mə.

15 Məna nwε məŋyə ləŋəs mə, məne ti!

16 An'indetubucenə dətemp dandə-ε? Awa, nənəŋk aŋe ɳaŋwurenenə mə: Awut aŋe ɳandə kəfo nkə afum ɳambəpsenə mə, ɳacwe akə mə.

17 ɳacloku: «Səfulane nu luk, kə nəntəpisə! Kə səleŋsə nu meleŋ ma defi, kə nəntəbok.»

18 Bawo Saŋ ender: Pəcsuŋ, ta oŋmun wən-ε, k'aluŋ: 〈Ccya ŋəŋk ŋelec!〉

19 Kə ina Wan ka Wərkun inder, icdi yeri icmun wən, awa k'aluŋ: 〈Wəcələk iyənε, wəcis, wanapa ka abaŋəs dut k'aciya!〉 Mba k'anəŋk ntε kəcərə kəkətənε mes ka Kanu kəŋyə mo-ε, ancərə a belbel bə kəyi kəyə.»

*Sədare nse səfati kəgbəkər kəlaŋ kəŋjan Yesu mo
Mat 10.15; Luk 10.12-15*

20 Kə Yesu εyεfε kənal pəpəŋ sədare nse anayə mes mewey-wey məlarəm mo, bawo ŋanasəkpər fə bəkəc yelc yaŋan:

21 Pəlec pəpəŋ peyi məna dare da Korasin! Pəlec pəpəŋ peyi məna dare da Bətsayida! Bawo təcyənε a mes mewey-wey mmə Kanu kənayə nnə ndoronu mo, m'anayə aka sədare sa Tir kə Sidəŋ-ε, kə ŋanasəkpər bəkəc pəwon, ŋacəmə pəlompu darəŋ, ŋaberne yamos ya kəbal, ŋaməncnε!

22 It'əsəŋε ntε iloku nu, dəsək ndε Kanu kəndekiti afum fəp mo pəndeyenjər nu pətas aka sədare sa Tir kə Sidəŋ.

23 Kə nəna aka Kaparnam, nəncəm-cəmnə a andepənə nu haŋ dəkəm ba? Ala! Andetore nu dəntəf haŋ nde afum afi ŋayi mo. Bawo mes mewey-wey mmə anayə ndoronu mo, im'anayə dare da afum alec aSodom-ε, kə dare dadəkə dəsərəyi haŋ məkə!

24 It'əsəŋε, icloku nu: Dəsək ndε Kanu kəndekiti afum fəp mo, pəndeyenjər nu pətas aka dare da Sodom.»

*Nəder nnə Yesu eyi mo, nəndesətə kəŋjesəm
Luk 10.21-22*

25 Təm tatəkə tə Yesu εnatola Kanu nte: «Injkor-kor'əm Papa, Mariki ma dəkəm kə dəntəf, bawo məməŋkər mes maməkə acəre kəkətənə mes kə asoku səbomp, kə məmentər mi afət dəkəcəmə.

26 Ey, Papa, bawo tatəkə tə məfaŋ ti.

27 Papa kem əsaŋ im mes fəp, nwə o nwə encəre fe Wan mənə Papa, nwə o nwə encəre fe so Papa kə pəntəyənə Wan-ε, kə nwə Wan εŋfanj kəmentər kə mə.

28 Nəder nnə iyi mə, nəna aŋe nəntarpənə yesarə yonu mə. Intən fe kətasərnə nu, imbət mes. Kəŋesəm k'indəsən nu.

29 Nəlek on nəna so yəbəc nyə ifaŋ a nəsumpər mə, nəcəŋkəl metəkse mem, bawo imbət amerə, k'indənce. Ti disre nəndəsətə kəŋesəm nənasərka.

30 Ey, yəbəc nyə ifaŋ a nəsumpər mə yoncuca fe. Pesarə mpə isarsər nu mə pəfəfərənə.

12

Yesu entəkse afum teta dəsək da kəŋesəm ndə am-puse Mariki mə

1 Təm tələma Yesu pəccali dale, dəsək da kəŋesəm ndə am-puse Mariki mə dənayı. Dor dənayə acəpsə ən darəŋ, kə ɳayefə kəcənəsərə səbomp sa məŋgəen jacsəm.

2 Nte aFarisi ɳanəŋk ti mə, kə ɳaloku Yesu: «Mənəŋk! Acəpsə am darəŋ ɳayi kəyə nte Sariyə səntəwose dəsək da kəŋesəm ndə am-puse Mariki mə.»

3 Mba kə Yesu eyif ɳa: «Nəŋkaraŋ fe dəYecicəs Yosoku təkə Dawuda kə asol ən ɳanayə nte dor dənayə ɳa mə ba?

4 Nte εnabεrε kεlε ka Kanu, kε ηasəm cəcom nce analoŋne Kanu, nce Sariye sənatəwose nkən kε asol ən kəsəm mənε aloŋne gbəcərəm mə?

5 Kε pεyənε fe ti nəŋkaraŋ fe sə dəsariye sa Musa, a dəsək da kəŋesəm ndε ampuse Mariki mə, bafə aloŋne ŋafəleləs sariye sa kəŋesəm dəkələ kəpən̄ ka Kanu ba? Mba ti disre ŋafəsarə kiciya!

6 Icloku nu ti, paka pələma peyi nnə mpε dəkəcəmε da pi dəmbək dətas kələ kəpən̄ ka Kanu mə.

7 Kanu kənaloku dəYecicəs Yosoku: «Nənəfər d'ifan̄, bafə yoloŋne!» Nəccərə tatəkə-ε, kε nəntərəs fe atəciya.

8 Bawo Wan ka Wərkun əyənε mariki ma dəsək da kəŋesəm ndε ampuse Mariki mə.

Yesu εntaməs wərkun nwε kəca kən kənadəmtər mə

Mark 3.1-6; Luk 6.6-11

9 Kε Yesu əŋkə ndε dəkətola Kanu daŋan dələma.

10 Awa wərkun wələma εnayi dəndo pədəmtər kəca. Kε aFarisi ŋayif Yesu: «Aŋwose fum kətaməs dəsək da kəŋesəm ndε ampuse Mariki mə ba?» Nənayo ti ntε təŋsəŋe ŋayemsənε kε mə.

11 Kε Yesu eyif ŋa: «An'eyi nu dacə nwε əŋyu aŋkesiya ŋin gboŋ, ŋetəmpenε debi dəsək da kəŋesəm ta εmpenε ŋi dəsək din dadəkə-ε?»

12 Dəkəcəmε da fum dencepər da aŋkesiya pəbələ! Ti disre, Sariye səwose kəyə pətət simiti dəsək da kəŋesəm.»

13 Kε Yesu oluku wərkun nwε: «Mətenci kəca!» Kε wərkun nwε entenci kəca kən kε kaŋkə sə kəntamnε pəmə kəŋkə.

14 Ti tənasəŋe kə aFarisi ɳawur dəkətola Kanu daŋaŋ kəkənəŋkene ntə təŋsəŋe ɳatəŋne tediſe ta Yesu mə.

Yesu ɔyəne wəbəcə nwə Kanu kəyek-yek mə

15 Ntə Yesu ɛncərə məcəmçemnə məleç maŋan mə, k'eyefə kəfo kaŋkə. Kə kənay k'afum kəncəmə kə darəŋ, k'entaməs acuy fəp.

16 Mba Yesu pəctiŋ-tiŋ ɳa, pəcmənə ɳa kəloku afum nwə ɔyəne mə.

17 Enaloku ti ntə təŋsəŋe mes məlarə, mmə sayibə Esayı enaloku mə:

18 «Kə Kanu kəloku:

«Mənəŋk, wəbəcə kem əfə wəkawə: Nkən iyek-yek, nkən imbətər, nkən, ɔŋsəŋ im pəbotu fəp.

Indebər kə Amera ɳem,

pəde pəcdəŋkər afum a təf ya doru fəp dolompu dem.

19 Nafədecəp kə fum, əfədekule-kule.

Afədecəŋkəl dim dən dabəŋka.

20 ɔfədetepi awo ɳonutne, əfədenim lamp depice pomot.

Tante tende pəcyə sə haŋ pəsəŋe pəlompu kətam.

21 Afum a təf fəp ɳandegbekər tewe tən amerə.»»

Yesu oluksə moloku ma yem məkə anaboncə kə mə

Mark 3.22-30; Luk 11.14-23

22 K'aŋkere Yesu fum nwə ɳəŋk ɳəlec ɳənctərəs ta ɛŋnəŋk, ta ɛntam sə kəloku-loku mə. Kə Yesu ɛntaməs kə, k'ɛnəŋk k'oloku-loku sə.

23 Nte pənciyane kənay k'afum fəp mə, kə ŋaloku: «Bafə Wan ka Dawuda əfə, nwə Kanu kəsom kədheyac afum ən mə ba?»

24 Nte aFarisi ŋane ti mə, kə ŋaloku: «Wəkirinj ka yəŋk yelec Sentani Belsəbul, Yesu wəkawə embəlsə yəŋk yelec!»

25 Nte Yesu əncəre pəcəmçemnə paŋan mə, k'oloku: «Atəf o atəf nŋe ŋenyerenə ŋisərka mə, dəkələcə ŋəŋkə, təyənə dare o dare, kələ o kələ disrə, ca fəp nyə ŋenyerenə yisərka mə, yəfətam kəcəmə.

26 Kə Sentani səmbələs Sentani-ε, səyerne sisərka. Cəke cə dəbe da si dəntam kəcəmə gbiŋ-ε?

27 Kə təyənə ina Yesu, Belsəbul imbeləsə yəŋk yelec-ε, afum anu oŋ, an'ə ŋambəlsə yəŋk yelec-ε? Ti təsəŋə nte akakə yati ŋandeyənə akiti anu mə.

28 Mba kə təyənə Amera ŋa Kanu ŋ'ina imbeləsə yəŋk yelec-ε, awa dəbe da Kanu dender haŋ nnə nəyi mə.

29 Cəke cə fum əntam kəberə kələ ka wəka səkət disrə, pəwətəs daka dən fəp, ta onuŋkənə pəsekət kəresna wəka səkət wəkakə-ε? K'elip kəsekət kə-ε a pədefonət daka da kələ kən.

30 Nwə əntəyi kə ina mə, enter im, mba nwə əntəloŋkan'em mə, ɛsamsər'em.

31 It'əsəŋə nte iloku nu, kiciya kə kələməs fəp andekəŋəjaŋnənə yi afum, mba afədekəŋəjaŋnənə kələməs ka Amera ŋa Kanu.

32 Məna nwə o nwə məŋloku pəlec pa Wan ka Wərkun mə, andekəŋəjaŋnən'am ti, mba nwə o nwə onjoku pəlec pa Amera Nəcəmpı mə, afəŋəjaŋnənə kə ti kəyəfə nnə doru dande haŋ doru ndə dendeder mə.»

*Kətək kəyokom ya ki
Mat 7.16-20; Luk 6.43-45*

33 Kə Yesu endenər sə moloku mme: «Kə kətək kəntesə-ə, yokom ya ki yentesə. Kə kətək kəntətamnə-ə, yokom ya ki yəfətesə. Yokom ya kətək y'annejpələ ki.

34 Nəna Njisin! Cəke cə nəntam kəcəre kəloku moloku mətət ta nəna nəntesə-ə? Bawo ntə təylas abəkəc mə, tə kusu kənəloku.

35 Fum wətət, dəabəkəc ɳən ɳətət eñlek mes mətət məkə meyi kə mə. Fum wəlec, dəabəkəc ɳən ɳəleç eñlek mes məlec məkə meyi kə mə.

36 Icloku nu ti: Dəsək ndə andekiti afum fəp mə, ɳandeləmər Kanu moloku maňan məlec fəp mme məntəyə dəkəcəmə mə.

37 Bawo moloku mam mendəşəjə Kanu kələm əm wəlompu, kə pəyənə fe ti-ə, patərəs əm.»

*Kəwer ka tegbekəre təwəy-wəy ta dəKom
Mark 8.11-12; Luk 11.29-32*

38 Atəksə sariyə sa aSuyif kə aFarisi ɳaloku Yesu: «Wətəksə, səfaŋ kənəŋk tegbekəre təwəy-wəy tam tin ntə tementər a Kanu kəsom əm mə.»

39 Kə Yesu oluku ɳa: «Dətemp delec dətəcəmə danapa da Kanu darəŋ ɳayi kəten tegbekəre təwəy-wəy ntə tementər a Kanu kəsom im mə. Afəsəmentər ɳa tegbekəre ntə o ntə kə pəntəyənə ta sayibə Yunusa-ə.

40 Ey, Yunusa ənayı mata maas daŋ kə pibi kor ka alop ɳəpəŋ disrə. Ti tə pəndeyi Wan ka Wərkun sə, endeyi mata maas daŋ kə pibi antəf disrə.

41 Aka Niniwe ɳandeyəfə dəsək ndə Kanu kəndeboc kitı ka afum fəp mə, ɳaboncə afum a

dətəmp dande kətəsəkpər bəkəc, bawo kawandi ka Yunusa kənasənə aka Niniwe kəsəkpər bəkəc yanjan yelec kə əhalimp. Awa fum eyi nu dacə nwə entas Yunusa dəkəcəmə mə.

42 Wəbera ka atəf nəyə Yisrayel kəca kətət mə, endetimə dəsək da kiti kə dətəmp dande, pəbonce di kətəwose kəcəŋkəl kəcəre kəkətənə mes kətət, bawo pəbəle p'ənayəfə kədecəŋkəl kəcəre kəkətənə mes kətət ka Sulemani*. Awa fum eyi de nwə entas Sulemani dəkəcəmə mə.»

Kəlukus ka ənəjk əlelc

Luk 11.24-26

43 «Ntə ənəjk əlelc ənəjkə ənowur fum nwə dəris mə, ənəcyara-yara mofo mowosu, ənəctən dəkənəsəm, mba ənənasətə fe.

44 Kə əholokunə: «Iluksərnə nde kələ kem, nkə inawur disre mə.» Ntə əholukus mə, kə ənəmbəp kələ fos, pafəŋ ki palompəs ki belbel.

45 Kə əholukus kəkətən yənəjk yelec samət-mərən nyə yənaŋkanə kələcə yətas ni mə. Kə yəmbərə kələ disre kə yənde. Ntə tencepər mə, kə pəlec pənaŋkanə fum nwə pətas təkə pənayi kə təcəkə-cəkə mə! Ti tendəsətə afum a dətəmp dəlelc dəməkə dande!»

Iya kə awənc a Yesu

Mark 3.31-35; Luk 8.19-21

46 Ntə Yesu onclok-lokər afum mə, awa kə kərə k'awənc aŋa ənəcəmə dabəŋka, ənəfan kəlok-lokər kə.

47 Kə fum wələma oluku Yesu: «Məcəŋkəl, wiri kə awənc əm aŋa ənəcəmə nde dabəŋka, ənəfan kəlok-lokər əm.»

* **12:42** Məməmən 1 Abə 10.1-10

48 Mba kə Yesu oluku fum wəkakə εnaloku kə toloku tatəkə mə: «An'ɔyənε iya kem-ε? Are ŋayənε awənc im aŋa-ε?»

49 Kə Yesu entenci kəca nnə acəpsə ən darəŋ ŋayi mə, k'oloku: «Nənəŋk: Iya kem kə awənc im aŋa ŋo akanŋe!»

50 Nwə o nwə ɔŋyə təfanj ta Kanu Papa kem nwə eyi nde dəKəm mə, wəkakə ɔyənε wənc im, wəkire kə iya kem.»

13

Totubcəne ta wəgbal defet

Mark 4.1-9; Luk 8.4-8

1 Dəsək dadəkə kə Yesu owur dəkələ k'əŋkə pəndə agbəp ŋa kəba.

2 Kə kənay ka afum alarəm ŋaŋkə ŋaloŋkanə kə kəsək, kə təsəŋə kə kəbəkə debil k'endə. Kə kənay ka afum fəp kəncəmə agbəp ŋa kəba.

3 Kə Yesu olok-lokər ŋa pəlarəm dəmotubcənə, k'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl: Wəbəf εnawur kəkəgbal defet.

4 Ntə εncgbal defet mə, kə məŋgbən mələma məntəmpənə dəpə. Kə bəmp yender yəsəm mi.

5 Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ŋa masar nde kəbof kəlarəm kənatəyi mə. Ntə antəf ŋenadəm mə, kə məŋgbən mompoŋ katəna.

6 Mba ntə nne yənadewonə mə, kə yəncəf buma yayəkə, kə yowosərenə, bawo yənayə fə ncənc.

7 Kə məŋgbən mələma məntəmpənə dəbeŋk, kə mompoŋ, mba kə bəŋk yəmpə kə yendi mi.

8 Kə məŋgbən mələma məntəmpənə antəf ŋətət, kə mompoŋ kə mələpsər kəkom yokom nyə tasar

tin (100), yəkə wəco camət-tin (60), kə yələma wəco maas (30).

⁹ Məna nwe mənyə ləjəs mə, məne ti.»

Ta ake tə Yesu εnctəksə dəmotubcənə-ε?

¹⁰ Kə acəpsə a Yesu darəŋ ənnder əyif kə: «Ta ake tə mənylok-lokəre əja dəmotubcənə-ε?»

¹¹ Kə Yesu olukse əja nte: «Bawo Kanu kəsənə nəna kəcərə kance kəgbərnə ka dəbə da dəKəm, mba əja, asəŋ fə əja ki.

¹² Ti disrə, nwe ənyə kəcərə ka təgbərnə ta dəbə da dəKəm mə amberənə kə, hanj pəlar kə, mba nwe əntəyə mə, andebanjər kə ali pəkə əyə mə.

¹³ Ti təsənə nte ilok-lokəre əja dəmotubcənə mə, bawo ənəgbətnə belbel mba əfənəŋk, kə əncəŋkəl belbel mba əfənə, əfəcərə sə.

¹⁴ Nte Kanu kənalokə kusu ka sayibə Esayi tətaŋən mə təlare:

Əndewon kəcəŋkəl mba əfədecərə few.

Əndewon kəgbətnə mba əfədenəŋk few,

¹⁵ bawo səbomp sa afum akaŋə səfətam kəcərə.

Əsunc ləjəs yaŋjan,

kə ənaməp fər

nte təŋsənə ta ənanəŋkə yi,

ta ənanənə ləjəs yaŋjan,

ta bəkəc yaŋjan yəsənə ta əkəcərə,

ənadekfələ, əluksərnə nəi iyi mə,

təsənə itaməs əja!»

¹⁶ Mba pəmbət nu, bawo fər yonu yəŋnəŋk kə ləjəs yonu yəŋne!

¹⁷ Kance, icloku nu: Sayibə səlarəm kə alompu əlarəm ənanafəŋ kənəŋk məmə nəyi kənəŋk mə, mba

ηananəñk fε mi. Kø ηanafan kane mamε nəyi kane mə, mba ηanane fε mi.

*Kətəksə dətotubcənə ta wəbəf
Mark 4.13-20; Luk 18.11-15*

18 Awa nəcəñkal tedisre ta totubcənə ta wəgbal defet.

19 Məñgbən məkə menatəmpenə dəpə meyi pəmə fum nwə eñne toloku ta dəbe da dəKəm ta təsəkər kə mə. Wəlec pəder pəlek təkə anabəf abəkəc ηən mə. It'çyənə nwə enasətə məñgbən dəpə dacə mə.

20 Məñgbən mme menatəmpenə kəfo ka masar mə meyi pəmə fum nwə ənckənane Toloku ta Kanu pəbañ ti katəna pəbotu disre mə,

21 mba wəkayi eyi pəmə pəbəf pətəyə ncənc: Kəcəmə kən kəfəwon, pəcuca kə katərəs kənckənader teta Toloku tatəkə, təñsəñjə kə kəsak ti fəw.

22 Məñgbən mme anabəf dəbeñk mə meyi pəmə fum nwə eñne Toloku ta Kanu, mba məcəm-cəmniç məlarəm ma doru kə kətən daka, mes maməkə mərəñ medi Toloku tatəkə, təñsəñjə ti kətəkom.

23 Məñgbən mme menatəmpenə antəf ηətət mə meyi pəmə fum nwə eñne Toloku pəcəre ti, tokom ntə tasar tin (100), təkə wəco camət-tin (60), kə tələma wəco maas (30).»

Totubcənə ta defet dətət kə yika yeləc

24 Kə Yesu oluku ηə sə totubcənə tələma: «Dəbe da dəKəm dowureñə kə wərkun nwə əmbəf defet dətət dale dən mə.

25 Pibi pələma afum ηacdire, kə wəter kən ender pəbəf yika yeləc dəbəle, k'əñkə.

26 Ntə yəbəf yompoñ kə yokom mə, mba yika yeləc yompoñ sə.

27 Kə acar a wəka dale ɳander ɳaloku kə: «Mariki, bafə məŋgbən mətət mə mənabəf dale dam ba? Deke yika yeləc yeyefə yedepoŋ nnə-ε?»

28 Kə mariki oluku ɳa: «Wəter kem wələma ɔyo ti.» Kə acar ɳayif kə: «Məfaŋ a səkə səwas yika yeləc yayəkə ba?»

29 Kə mariki oluku ɳa: «Ala, iñnesə kə nəndewas yika-ε, nəndeso kəcgbuktəne bəle.»

30 Nəce yika yeləc yebək kə bəle haŋ patəl, kə tem ta kətel tendebəp-ε, indeloku atəl: Nənuŋkənə kəresna nəgbuktu yika yeləc nəsek yi pacəf, kə nəlip-ε, nəber bəle kəle kem disre.»»

*Totubcənə ta teŋgbən təfət pa dəlakə
Mark 4.30-32; Luk 13.18-19*

31 Kə Yesu oluku ɳa totubcənə tin: «Dəbə da dəKəm dowureṇə teŋgbən təfət mpe fum əlek k'əmbəf pi dale dən mə.»

32 Teŋgbən tatəkə pəfətə pətas məŋgbən fəp, mba ntə pompoŋ mə, kə pəmbək pətas yəbəf ya dəlakə fəp, kə pende pəyənə kətək, kə təsənə bəmp ya darenc kəder yələ dəwara wa ki.

*Totubcənə ta lebin
Luk 13.20-21*

33 Kə Yesu əntəksə sə afum totubcənə tələma, pəcloku: «Ntə tə dəbə da dəKəm dowureṇə pəmə lebin ndə wəran əŋlek pənəktərənə di kəmbefe kilo wəco mərəŋ (20) mə. Kə kəmbefe fəp kəmpə!»

*Ta ake tə Yesu onclokənə motubcənə-ε?
Mark 4.33-34*

34 Maməkə fəp Yesu onclokə mi kənay ka afum dəmotubcənə. Ti disre Yesu onclokə fə ntə o ntə ta oluku totubcənə ta ti-ε,

35 ntε təŋsaŋe moloku mmε sayibε ŋanaloku mə məlare:

«Motubcεnε m'indelok-lokare ŋa.

Indedəŋk moloku mmε məŋgbəpnε kəyefε dəkəcop da doru mə.»

Yesu oluku tedisrε ta totubcεnε ta defet dətət kə yika yεlec

36 Kə Yesu εsak kənay ka afum k'embərε dəker, kə acəpsə ən darəŋ ŋander ŋaloku kə: «Məloku su tedisrε ta yika yεlec dale disrε.»

37 Kə Yesu oluku ŋa: «Nwε əmbəf məŋgbən mətət mə, Wan ka Wərkun əfə.

38 Dale, doru dandə də. Defet dətət, awut a dəbə da dəKəm ŋə. Yika yεlec, awut a Nəŋk Nəleç ŋə.

39 Wəter nwε əmbəf yi mə, ɔyənε Nəŋk Nəleç. Kətel kəyənε dəkəlip da doru, atəl ŋayənε məlekə.

40 Pəmə təkə aŋbuktu yika yεlec paləm yi dənənc mə, itə pəndeyi dəkəlip da doru.

41 Wan ka Wərkun endekərε məlekə mmε mendewure dəbə dən disrε aŋe ŋaŋsaŋe akə kəberε kiciya kə akə ŋaŋyo pələc mə,

42 mendeləm alec dənənc da Yahanama, difə kəbok kəŋkəyi kə kəŋaŋərenε sek.

43 Alompu ŋandekəmot pəmə dec ndə deyi nde dəbə da Papa kəŋan mə. Məna nwε məŋyo ləŋəs mə, məne ti!»

Totubcεnε ta daka dətət dəgbəpnε

44 Kə Yesu endenjər sə totubcεnε ntε: «Ntε tə dəbə da dəkəm dowurenε pəmə daka deyenki kəway ndə dəŋgbəpnε dale mə. Wərkun nwε ənəŋk di mə, pəgbəkərε sə di kəməŋk. Pəlare pəbotu, pəkə

pəcaməs daka dəkə əyə dəcaməs mə fəp, pəder pəway dale dandə.

45 Dəbe da dəKəm dowurene sə nte: Wəcaməs nwə entən təncəmbəl pa kəma mə.

46 Nte əŋkə pənəŋk təncəmbəl pa kəma pətət mə, k'əŋkə pəcaməs daka dəkə əyə mə fəp kəkəway təncəmbəl pa kəma papəkə.»

Totubcəne ta manta

47 Kə Yesu oluku sə totubcəne nte: «Dəbe da dəkəm dowurene manta mme aŋgbal dəkəba mə, kə mo-sumpər lop dokom fəp.

48 Kə melarə-ə, paliŋ mi nde pəwosu, pande kəpit-piti yəkə yentesə mə, paber dətaŋku, pagbal yəlec yəkə.

49 Itə pəndeyi dəkəlip da doru. Meləke mendekə məgbey alompu alec dacə.

50 Mendeləm alec dənənc da Yahanama, difə kəbok kəŋkəyi kə kəŋənəreñə sek.»

Totubcəne ta daka dofu kə dokur

51 Kə Yesu eyif acəpsə ən darəñ: «Nəncəre tedisre ta maməkə inatəkse nu mə ba? Kə ɳawose: «Ey.»

52 Kə Yesu oluku ɳa: «Ti təsəñə nte atəkse fəp aŋə ɳayənə acəpsə darəñ a dəbe da dəKəm mə ɳawureñə kə wəkirin ka kələ nwə oŋwure daka dən dacə ca yofu kə yokur mə.»

Aka Nasarət ɳafati kəgbəkər Yesu kəlañ

Mark 6.1-6; Luk 4.16-30

53 Nte Yesu elip kəloku totubcəne tantə mə, k'eyefə di,

54 k'əŋkə dare dən Nasarət. Dəndo, kə Yesu əyefə kətəkse nde dəkətola Kanu dajan, nte cusu cəwos afum mə, kə ɳayefə kəyiftənə: «Deke Yesu əsətə

kəcərə kəkətene mes kətət kañke kə mes məwəy-wəy
mamə-ə?

⁵⁵ Bafə wan ka kamder əfə ba? Bafə kere aŋwe
Mari kə awənc aŋa Sak, Isifu, Siməŋ kə Yuda ba?

⁵⁶ Bafə akire ən ŋayi su dacə ba? Deke əsətə mamə
fəp-ə?»

⁵⁷ Mes maməkə menayamsə ŋa kəgbəkər Yesu
kəlaŋ. Awa kə Yesu oluku ŋa: «Afəfati kəleləs
sayibə, mənə dare dən kə kələ kən disrə.»

⁵⁸ Dəndo Nasarət, Yesu ənayə fə di mes məwəy-
wəy məlarəm, bawo aka di ŋanabut kəlaŋ.

14

Defi da Aŋnabi Saŋ Batis Mark 6.14-29; Luk 9.7-9

¹ Təm tatəkə, Herodu nwə ənatəmpər dəbə da
Kalile mə, ene pacloku teta Yesu.

² K'oloku afum ən aka dəsaŋka: «Saŋ Batis əfə!
Afum afi dacə əfətə, it'əsəŋə ntə entam kəyənə mes
məwəy-wəy mə.»

³ Herodu ənaloku ti bawo nkən ənasom afum,
ŋasumpər Saŋ Batis, ŋakot kə, ŋaber kə dəbili teta
Herodiyad wəran ka wənc Filip.

⁴ Saŋ oncloku Herodu: «Sariyə səmən'am kənənəcə
kə.»

⁵ Herodu ənafəŋ kədif Saŋ, mba encnesə kənay
ka afum, bawo ŋanacəm-cəmne a sayibə sə Saŋ
əyənə.

⁶ Kəsata ka teren toluksər ta kəkom ka Herodu,
kə wan wəran ka Herodiyad empise fər ya afum
aŋe ŋanatəŋnə kəsata kañkə mə kirinj, kə təmbət
Herodu,

7 haŋ kə Herodu ɛndərəm kəsəŋ wan ka Herodiyad paka mpə o mpə eŋwer kə mə.

8 Kəməŋkəs ka iya kən Herodiyad, kə wəyecəra oluku: «Məsəŋ im domp da Saŋ Batis depəlet.»

9 Wəbe Herodu, kəməncnə disre, ɛnafaŋ fə kəbupərə tes təkə ɛnaderəm fər ya afum akə ɛnawə kətəŋne kəsata kən mə, kə Herodu osom a pasəŋ wan ka Herodiyad domp dəkə ɛnawer kə mə.

10 K'asom kəkəgbinti domp da Saŋ Batis nde dəbili.

11 K'aŋkərə wəyecəra ka Herodiyad domp da Saŋ Batis depəlet, k'ēŋkenə di kərə.

12 Kə acepsə a Saŋ Batis darəŋ ɳander ɳalek kəbel kən kə ɳaŋkə ɳawup. Nte telip mə, kə ɳaŋkə ɳasəŋə ti kəcəre Yesu.

Yesu əsəŋ afum wul kəcamət yeri

Mat 15.32-39; Mark 6.30-44; Luk 9.10-17; Isan 6.1-14

13 Nte Yesu ene moloku maməkə mə, k'elək abil k'əŋkə kəfə kəyer-yer. Mba kə kənay ka afum kənde kəcəre a Yesu εyεfε di, kə ɳawur sədare səŋjan, kə ɳasolnə degbəp kə ɳancəpsə kə darəŋ.

14 Nte Yesu ontor debil mə, k'ēnəŋk kənay ka afum, k'əyənə ɳa nənəfər, k'entaməs acuy aŋan.

15 Nte dəfəy dəmbəp mə, kə acepsə a Yesu darəŋ ɳalstərnə ɳacloku kə: «Kəfə kəŋkə kəyə yer-yer kə dec dələp. Məsak kənay ka afum akaŋə ɳakə ɳawayəs yeri nde sədare sələma.»

16 Mba kə Yesu oluku ɳa: «Ali ɳaŋkə fə kəfə, nənasərka nəsəŋ ɳa yeri.»

17 Kə acepsə ən darəŋ ɳaloku kə: «Cəcom kəcamət kə lop mərəŋ gəcərəm yə səyə nnə.»

18 Kə Yesu oluku: «Nəker'em yi nnə.»

19 Kə Yesu osom kənay ka afum kəndə yika kəroŋ, k'elek cəcom ncə kəcamət kə lop mərəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. K'entepi cəcom k'əsəŋ ci acəpsə ən darəŋ a ɳayer ci kənay ka afum.

20 Kə fəp fəsəm ci kə ɳanəmbərə, k'aŋkenə Yesu cəfala wəco kə mərəŋ ɔlarə cəcom cəlpəs.

21 Kənay ka afum aŋe ɳanasəm cəcom cacəkə mə ɳanabəp arkun wul kəcamət (5.000), ta aləm aran kə awut-ε.

Yesu əŋkət kəba kəroŋ
Mark 6.45-52; Isaj 6.16-21

22 Nte tencepər mə, gbəncana babəkə kə Yesu entare acəpsə ən darəŋ kəberə debil, ɳanuŋkenə kəcali mokuru məkə, nkən pəcsak kənay ka afum kəkə ndaraŋjan.

23 Nte elip kəsak ka kənay ka afum kəkə ndaraŋjan mə, k'empə tərə kəroŋ kəkətola Kanu. Kə dəfəy dəmbəp kə di pəyi sona.

24 Tənatəŋne abil ɳəbələ pəpəŋ pəwosu, yam yec-fikəli-fikəli abil, bawo kəgbəfnə kə ɳancndə.

25 Dəsəka dələpəs, kə Yesu ender nnə ɳayi mə pəckət kəba kəroŋ.

26 Nte acəpsə ən darəŋ ɳanəŋk kə pəckət kəba kəroŋ mə, kə pəyi ɳa yamayama. Kənesə kəŋjan disre kə ɳaloku: «Tubari tə,» kə ɳaŋkule-kule.

27 Mba kə Yesu oluku ɳa gbəncana babəkə: «Nəbəknə! In'əfə, ta nənesə!»

28 Kə Piyər oluku kə: «Mariki, kə təyənə mən'əfə-ε, məsəm im ikət domun kəroŋ ider nde məyi mə.»

29 Kə Yesu oluku kə: «Məder.» Kə Piyər ontor debil, k'əŋkət domun kəroŋ, k'əŋkə nde Yesu eyi mə.

30 Mba nte εnanəŋk afef ηebek mə, k'enesε k'oŋkule-kule: «Mariki, məyac im!»

31 Gbəncana babəkə kə Yesu εntεnc kəca k'osumpər Piyer, k'oloku kə: «Məna məmpicε kəlaŋ, ta ake tə mənəsərnənə-ε?»

32 Yesu kə Piyer ηambərε debil, kə afef ηesak kəwur.

33 Acəpsə a Yesu darəŋ aŋe ηanayi debil mə ηantontnənə kə fər kiriŋ, kə ηaloku: «Wan ka Kanu yati məyənə!»

Yesu εntaməs acuy atəfηja Kenesaret

Mark 6.53-56

34 Yesu kə acəpsə ɔn darəŋ ηancali, kə ηambəp atəf ηja Kenesaret.

35 Kə afum a dare dadəkə ηanepəl Yesu, kə ηandəŋk kəder kən sədare səkə fəp, k'aŋkerə kə acuy fəp.

36 K'aletsənə kə pəwose afum ηagbuŋənə ali dobol da burumus bən. Akə ηanagbuŋənə di mə fəp ηanatamnə keŋ.

15

Məyə mokur ma atem kə mosom ma Kanu

Mark 7.1-13

1 AFarisi kə atəksə sariye s'aSuyif ηander nnə Yesu eyi mə kəyefə Yerusaləm, kə ηayif kə:

2 «Ta ake tə acəpsə am darəŋ ηantəcəmənə təyo tokur ta atem darəŋ-ε? Bawo ηafəsəkəsnə saliye a ηacdi yeri-ε.»

3 Kə Yesu eyif ηa: «Kə nəna, ta ake tə nəntəcəmənə mətəksə mmə Kanu kəsom mə, kə nəncəmə məyə mokur ma atem anu darəŋ-ε?»

4 Bawo Kanu kəloku: «Məleləs wisi kəwiri k'oloku sə: «Nwə oñlok-lokər kas pəyənə fe ti kəre pələc mə, padif wəkayi.»

5 Mba nəna nəñjolku a kəwiri məloku wisi kəwiri pəyənə fe ti wiri: «Paka mpə pəmarna isəñ əm kəmar kam mə, isəñ pi Kanu.»

6 ali wəkayi ɔyañe fe sə kas kəwiri pəyənə fe ti kəre tes tələma.» Ti disre, nənimə tosom ta Kanu məyə mokur ma atem anu.

7 Nəna abançenə kəlomp, Esayi ənaloku belbel tetonu cəsayibə:

8 «Afum akañe dəcusu gbəcərəm ɳaňleləs im, mba bəkəc yañan yəmbəl'em pəpəñ.

9 Kəsali nkə ɳanctolan'em ɳaclonj'em mə kəyə fe dəkəcəmə, bawo mosom mmə ɳantəksə mə, afum ɳapər mi, bafə Kanu.»»

Ca nyə yəñsəñə fum kətəsək mə

Mark 7.14-23

10 Kə Yesu ewe kənay ka afum k'oloku ɳa: «Nəcəñkəl, nəcəre sə ti belbel!

11 Bafə peri mpə pəmberə fum dəkusu mə pəñsəñə fum kətəsək, mba mpə poñwur kə dəkusu yati mə.»

12 Kə acəpse ən darəñ ɳander ɳayif kə: «Məncəre a toluku tatəkə tənasəñə aFarisi kəfətənə?»

13 Kə Yesu oluku: «Pəbəf mpə o mpə Papa kem nwə eyi nde dəkəm ənatəbəf mə, andegbuktu pi.

14 Nəce ɳa: Atənəñk ɳə añe ɳayi kəkətənə atənəñk aləma mə. Kə wətənəñk endekətənə wətənəñk-ə, mərəñ mañan fəp ɳantəmpənə debi.

15 Kə Piyer oluku Yesu: «Məsəksər su tedisre ta tətəksə tatəkə.»

16 Kə Yesu eyif ɳa: «Nəna sə nəsərəyi kətəcərə disre ba?»

17 Nəncərə fə a peri mpe pəmbərə fum dəkusu mə dəkor pəňkə a padewurə pi nde dəkofi?

18 Mba ntə tonjwur dəkusu mə, dəbəkəc təñyefə, tatəkə təñsəñə fum kətəsək.

19 Bawo məcəm-cəmnə məleç, kədif fum, kəsumpər dalakə, məkət məleç, deke, sede səleç, kəfor, dəbəkəc mes maməkə fəp məñyefə.

20 Mes maməkə məñsəñə fum kətəsək, mba kədi peri ta məmbikənə kəfəsəñə fum kətəsək.»

*Wəran wəcikəra εηγβεկər Yesu kəlan
Mark 7.24-30*

21 Kə Yesu εyefə dəndo, k'əñkə atəf ɳa Tir kə Sidəñ.

22 Gbəncana babəkə kə wəran wəKanañ nwə εnayefə atəf ɳaŋjəkə mə, εyefə kəkule-kule: «Məyən'em nənəfər, Mariki, Wan ka Dawuda! Nəñk ɳin ɳeleç ɳontoŋkulu-tonjkulu wan kem wəran pəpəñ.»

23 Ali toluku Yesu εnaloku fə kə. Kə acepsə a Yesu darəñ ɳander ɳaletsenə nkən Yesu: «Məbeləs kə, bawo eyi kəkule-kule su kumunt darəñ.»

24 Kə Yesu olukse ɳa: «Mba Kanu kəsom im nda aYisrayel gbəcərəm, aŋe ɳayı pəmə ɳkesiya nyə yəsəle mə.»

25 Mba kə wəran nwə ender pətontnənə Yesu fər kirin pəcloku: «Mariki, məde məmar im!»

26 Mba kə Yesu oluku kə: «Pəntesə fə kəlekər awut kəcom mələmə ki cen.»

27 Wəran nwε oluksε kɔ: «Kance kɔ, Mariki. Mba mecen, yeri nyε yεntεmpεnε amεsa dəntəf ya aka mi mɔ, yɔ mendi.»

28 Kɔ Yesu oluku kɔ: «Wəran, kəlaŋ kam kəmbək! Kanu kəsəŋε tefan tam teyi.» Gbəncana babəkɔ bɔ wan kɔn wəran εnatamnε.

Yesu εntaməs acuy alarəm

Mark 7.31

29 Kɔ Yesu εyεfε kəfo kaŋkɔ k'osumpər dəpɔ da agbεp ɳa kəba ka Kalile. K'əŋkɔ pəpεsε tɔrɔ kəron k'endε.

30 Kɔ kənay ka afum alarəm kənder nnɔ Yesu eyi mɔ. Kɔ afum atətam kəkət, atənəŋk, bobo, alaŋyiru kɔ acunε docu dəlarəm, kɔ ɳander ɳabocər ɳa Yesu dəntəf, k'entaməs ɳa,

31 kɔ cusu cəwos kənay ka afum kənəŋk bobo ɳaclok-loku, aka laŋyiru ɳaluksərnε sɔ kətamnε, atətam kəkət ɳackət, atənəŋk ɳacnəŋk. Kɔ ɳaŋkor-koru Kanu ka Yisrayel.

Yesu əsəŋ arkun wul maŋkəlε yeri

Mark 8.1-10

32 Kɔ Yesu ewe acεpsε ɔn darəŋ k'oloku ɳa: «Nənəfɔr deyi'm teta kənay ka afum kaŋkε: Mata maas ɳayi kɔ ina, ɳayɔ fε sɔ paka o paka pedi. Ifaŋ fε kəsak ɳa ɳakənε dor, iŋnesε ta dis dəkələl ɳa dəpɔ.»

33 Kɔ acεpsε ɔn darəŋ ɳayif kɔ: «Deke səŋkəsətə nnɔ kəfo kəyer-yer kaŋkε cəcom nce səndenembərsε kənay ka afum alarəm akaŋε mɔ-ε?»

34 Kɔ Yesu eyif ɳa: «Cəcom cəke cɔ ɳayɔ-ε?» Kɔ acεpsε ɔn darəŋ ɳaloku: «Cəcom camət-mərəŋ kɔ molop mələma.»

35 Kɔ Yesu osom kənay ka afum kəndε dəntəf.

36 Kə Yesu əlek cəcom nce camət-mərən kə lop, ntə elip kəyif Kanu barka mə, k'entepi yi, k'eyəfə kəsənəs yi acəpsə ən darən ənayərəs kənay ka afum.

37 Kə kənay ka afum kədi yeri nyə kə ənanəmbərə, k'awətəs cəcom cəlpəs nce cənalare cəfala camət-mərən mə.

38 Arkun aŋə ənanadi yeri yayəkə mə ənanabəp afum wul maŋkələ (4.000), ta aləm aran kə awut-ə.

39 Ntə Yesu əsak kənay ka afum kə ənalukus nde ndaranjan mə, kə nkən əmberə debil k'əŋkə atəf əna Makadanj.

16

AFarisi kə aSadisi ənawer Yesu təgbəkərə təwəy-wəy ta dəKəm

Mark 8.11-13; Luk 12.54-56

1 AFarisi kə aSadisi ənəŋkə ənabəp Yesu kə əncərə kə towul dəmoloku, kə ənawer kə a pəmentər əna təgbəkərə təwəy-wəy ntə tementər a Kanu kəsom kə mə.

2 Kə Yesu olukse əna: «Dec dərəfəy kə kəm kəyimberə-ə, nəloku a pəndenayə wəŋkəra.

3 Bətbət kə kəm kənəŋkal pəyim kə pəbi-ə, nəloku: «Afef ənpən ənde məkə wur!» Kə nəŋgbətnə kəm-ə, nəncərə kəloku təkə kəndenayı mə, mba nəncərə fə kəloku megbəkərə ma təm tosu!

4 Dətəmp dəlec dətəcəmə danapa da Kanu darən ənayi kəten təgbəkərə təwəy-wəy ntə tementər a Kanu kəsom im mə, mba afəsəmentər əna təgbəkərə ntə o ntə kə pəntəyənə ta Yunusa-ə.» Kə Yesu əsak əna k'əŋkə.

Mətəksə məleç m'aFarisi k'aSadisi
Mark 8.14-21

5 Ntε acεpsε darəŋ a Yesu ɳancali mokuru məkə mə, kə ɳampələrnə kəlek cəcom.

6 Kə Yesu oluku ɳa: «Nəkəmbərnə lebin d'aSadisi kə d'aFarisi!»

7 Kə acεpsε ən darəŋ ɳayefə kəgbəkələnə taŋan: «Ntε səntəlek cəcom mə toŋloke ti.»

8 Kə Yesu əncərə məcəmçemnə maŋan, k'eyif ɳa: «Ta ake tə nəŋyifənə-ε, nəna apice kəlaŋ, nəcloku a nəyə fe cəcom?»

9 Haŋ ndekəl nəntacərə fe? Nəncəm-cəmənə fe teta cəcom kəcamət nce arkun wul kəcamət (5.000) ɳanasəm kə cəfala cəke c'anaker'em cəcom cəlpəs-ε?

10 Nəncəm-cəmənə fe sə cəcom camət-mərəŋ nce arkun wul maŋkəle (4.000) ɳanasəm, kə cəfala cəke cə nənalukəs'em cəcom cəlpəs-ε?

11 Cəke cə nəntam kətəcərə a bafə teta cəcom t'iyyi kəloku nu-ε? Mba nəkəmbərnə lebin d'aFarisi kə d'aSadisi.»

12 Itə acεpsε a Yesu darəŋ ɳanacərə on a bafə teta lebin da cəcom t'onclok-lokərə ɳa, mba teta mətəksə ma aFarisi kə aSadisi.

*Yesu ɔyəne wəyac nwə Kanu kənayək-yək mə
Mark 8.27-30; Luk 9.18-21*

13 Ntε əmbərə sədare sa Sesari sa Filip mə, kə Yesu eyif acεpsε ən darəŋ: «Ntε afum ɳaŋloku mə, an'č Wan ka Wərkun ɔyəne-ε?»

14 Kə acεpsε ən darəŋ ɳalukə kə: «Afum aləma ɳaloku a Aŋnabi Saŋ Batis, kə aləma a Eli, mba aləma ɳaloku sə a Yeremy kə pəyəne fe ti-ε, sayibə sələma sə ɔyəne.»

15 Kə Yesu eyif ɳa: «Pəcəmçemnə ponu, an'iyəne-ε?»

16 Kə Siməŋ Piyer oluku: «Məna, Krist məyənə, wan ka Kanu nke kəyi doru o doru mə.»

17 Kə Yesu oluku kə: «Pəbat əm, Siməŋ wan ka Yunusa, bawo bafə afum ənasəŋ'am ti kəcəre, mba Papa kem nwə eyi nde dəkəm mə!»

18 Mba ina, iclok'əm, Piyer məyənə, itə tatəkə «tasar», mpe indecəmbər kələ ka kəlonjkanə ka alan em kəroŋ mə. Ali defi dəfədetam tələm o tələm nnə peyi mə.

19 Indesəŋ əm masapa ma dəbe da dəKəm: Ntə o ntə məndemənə nnə doru dandə mə, Kanu kəndekəmənə ti dəKəm. Ntə o ntə məndewose nnə doru dandə mə, Kanu kəndekəwose ti nde dəKəm.»

20 Kə Yesu əmənə acəpsə ən darəŋ kəloku ti ali fum a Krist əyənə, wəyək-yək nwə Kanu kənasom kədeyac afum a doru mə.

*Yesu əndəŋk defi dən kə kəfətə kən
Mark 8.31-9.1; Luk 9.22-27*

21 Təm tatəkə kə Yesu oncop kəlok-lokər acəpsə ən gbasŋa a mənə pəkə Yerusaləm. Dəndo abeki, aloŋne apaŋ kə atəksə sariyə sa aSuyif əŋjkətərəs kə pələrəm, padif kə, pəfətə afi dacə tataka ta maas.

22 Kə Piyer ewe Yesu kəsək k'eyəfe kənal kə, pəcloku: «Kanu kəyac əm ti, Mariki! Tatəkə təfəbəp əm few.»

23 Mba kə Yesu əŋkafələ k'olukse Piyer: «Məkafəl'em kumunt darəŋ, məna Sentani! Məyamsər'em kəcepər dəpə nde pəmar icepər mə. Iw'am tewe ta Sentani bawo məfəcəm-cəmne pəmə Kanu, mba pəmə afum.»

24 Kə Yesu oluku acəpsə ən darəŋ: «Kə fum əfan kəcəps'em darəŋ-ε, wəkayi pəsak kəcəm-cəmne

teta nkənsərka, pəgbaŋne kətək kən kəpəmpəl, pəcəm'em darəŋ.

25 Bawo nwə o nwə εησερ kəyac kiyi kən doru mə, kəndesalpər kə, mba nwə o nwə kiyi kən doru kəŋsalpər teta ina mə, məndesətə ki.

26 Dəkəcəmə dere də təyo fum kəsətə kən doru kərkər, kiyi kən doru kəsələr kə-e? Ake fum εntam kəsəŋ kəwurse ka kiyi kən doru-e?

27 Iloku nu ti, bawo Wan ka Wərkun endeder dənərə da debeki da Kas kə məleke ən, endesəŋ nwə o nwə kəway ka mes mən məyə.

28 Kance icloku nu: Aləma ɳayi su dacə nnə, aŋe ɳantədefi ta ɳanəŋk Wan ka Wərkun pəcder dəbə dən disre mə-e.

17

Kətəŋkələ ka Yesu

Mark 9.2-13; Luk 9.22-36

1 Nte mata camət-tin mencepər mə, kə Yesu elek Piyer, Sak kə wənc Isaŋ, k'εŋkekərə ɳa kəsək tərə teñeci kəronj.

2 Kə Yesu əŋkə pətəŋkələ kəro fər yanjan kirij: Kə kəro kən kəncop kəmotər-motər pəmə dec, kə yamos yən pəmə pəwaŋkəra.

3 Gbəncana babəkə kə acəpsə ən darəŋ ɳanəŋk Aŋnabi Musa kə Aŋnabi Eli ɳawurər Yesu ɳaclok-loku.

4 Kə Piyer oluku Yesu: «Mariki, pəntesə su kəyi nnə! Kə məwose-e, incəmbər nnə ɳgbancan maas, ɳin ɳa məna, ɳin ɳa Musa kə ɳin ɳa Eli.»

5 Nte Piyer eyi kəlok-loku mə, gbəncana babəkə kə kəp kəmotər-motər kəŋgbəpərnə ɳa. Awa kə

dim dowur dəkəp kaŋkə docloku: «Wəkawə, wan kem nwə imbətər mə əfə, nkən əbət im mes belbel. Nəcəŋkəl kə!»

⁶ Nte acepsə darəŋ a Yesu ɳane moloku maməkə mə, kə ɳantəmpəne ɳagbəpsə nte kənesə kəpəŋ kəsumpər ɳa mə.

⁷ Mba kə Yesu ələtərnə, k'oŋgbuŋenə ɳa kəca kən k'oloku: «Nəyəfə, ta nənesə!»

⁸ Nte ɳayekti fər mə, ɳanəŋk fə fum nwə o nwə mənə Yesu sona.

⁹ Nte ɳanctor dətərə mə, kə Yesu osom ɳa nte: «Ta nəloku nwə o nwə nte nənəŋk mə hanj Wan ka Wərkun pəfətə afi dacə.»

¹⁰ Kə acepsə darəŋ a Yesu ɳayif kə toloku nte: «Ta ake tə atəksə sariyə s'aSuyif ɳaŋloke a mənə Aŋnabi Eli pənuŋkənə kəder kəresna a wəyək-yək pədeder-ə?»

¹¹ Kə Yesu oluksə ɳa: «Kance kə, a mənə Eli pənuŋkənə pəder kədelompəs mes fəp.

¹² Mba icloku nu a Eli elip kəder: ɳanepəl fə kə, kə ɳayə kə pəmə təkə ɳafəŋ mə. Itə ɳandətərəs so Wan ka Wərkun.»

¹³ Kə acepsə darəŋ a Yesu ɳancəre oŋ a teta Sanj Batis tə Yesu eyi kəloku.

*Yesu əntaməs wan nwə docu da kətəmpəne dənayi
mə*

Mark 9.14-29; Luk 9.37-43

¹⁴ Nte Yesu kə acepsə ən darəŋ ɳalətərnə kənay ka afum mə, kə wərkun wələma ender pəcəpə kə suwu fər kirinj,

¹⁵ pəcloku: «Mariki, məyənə wan kem nənəfər, nwə ɔyo docu da kətəmpəne mə, təntərəs kə belbel. Dənənc kə dəromun əlasnə kətəmpəne.

16 Iñkenε kɔ acεpsε am darəŋ mba ɳantam fε kətaməs kɔ.»

17 Kɔ Yesu onkulärne: «Nəna afum a dətemp da tem tante dekafəle-kafəle, dətəlaŋ Kanu, ake tem t'indesɔyi kɔ nəna-ε, icəmə nu dəntəf hanj tem tere-ε? Nəker'em kɔ nnə.»

18 Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋjər ɳəŋk ɳeləc ɳaŋəkɔ, kɔ ɳowur wan wərkun nwε, k'entamnε gbəncana babəkɔ.

19 Kɔ acεpsε ɔn darəŋ ɳander ɳayif Yesu yəkyɔk: «Ake'səŋe ntε səna səntətam kəbeləs ɳi sənasərka mɔ-ε?»

20 Kɔ Yesu oluku ɳa: «Bawo kəlaŋ konu kəmpicε. Kance, icloku nu, kɔ kəlaŋ konu kəyi pəmə teŋgbən təfət-ε, nəŋluku tərə tante: «Məcepe nnə, məkə nde,» pencepe di. Tes o tes təfəyi ntε nəntətam mɔ.» [

21 *

*Yesu əŋgbəkərε sə kəsəŋe kəcərε defi kɔ kəfətε kən
Mark 9.30-32; Luk 9.43-45*

22 Dəsək dələma ntε acεpsε a Yesu darəŋ ɳanalonjkanε Kalile mɔ. Kɔ Yesu oluku ɳa: «Andełek Wan ka Wərkun, paber kɔ arkun dəwaca.

23 Akakɔ ɳandedif kɔ, mba tataka ta maas ta defi dən pəfətε afi dacə.» Kɔ acεpsε ɔn darəŋ ɳamənɔnε hanj kɔ təntərəs ɳa dəbəkəc.

Kəsəŋ dut da kələ kəpəŋ ka Kanu

24 Ntε Yesu kɔ acεpsε ɔn darəŋ ɳamberε dare da Kaparnam mɔ, k'abaŋjəs dut da kələ kəpəŋ ka Kanu ɳander ɳayif Piyer: «Wətəksə konu əfəsəŋ dut da kələ kəpəŋ ka Kanu ba?»

* **17:21** Yecicəs yokur yələma yedenjər moloku mamə: «Mba kətola Kanu kɔ kəsuŋ gbəcərəm kɔ məntam kəbeləsə yəŋk pəmə yayε.»

25 Kə Piyer owose, «Ey, əñsañ di.» Təm ntə Piyer encberə kələ disre mə, kə Yesu onuñkənə kəlek moloku, k'eyif: «Siməñ, cəke cə məncəm-cəmne-ə? Are əñ pəmar kəcsəñ abe a doru dandə dut da teren kə dəkə ambañsər arkun təm tələma mə: Afum aka təf yanjan, kə pəyəñe fe ti acikəra ba?»

26 Kə Piyer oluku: «Acikəra əñ pəmar əjasəñ di.» Kə Yesu oluku kə: «Afum aka dətəf əñ əfəsəñ dut.»

27 Mba ta payamsər abanəs dut añə. Itə məndekənə nde dəkəba məfəkəs, alop əñcəkəcəkə əñkə mənkəsumpər mə, məməpi əñ kusu. Məñkəbəp əñ disre pəsam, məlek pi məsəñ dut dem kə dam.»

18

*Nwə εmbək dəkəcəmə nde dəbe da dəKəm mə
Mark 9.33-37; Luk 9.46-48*

1 Təm tatəkə kə acepsə darəñ a Yesu əjander əjayif kə: «An'εbek dəkəcəmə nde dəbe da dəKəm-ə?»

2 Kə Yesu ewe wanfət, k'encəmbər kə əja dacə,

3 k'oluku: «Kance, icloku nu: Kə nəntəsəkpər mera nəyi pəmə awut afet-ə, nəfədekəbəre dəbe da dəkəm.»

4 Ti təsəñə, nwə o nwə ontore banca pəmə wanfət wəkawə mə, nkən endekəyənə nwə εmbək dəkəcəmə nde dəbe da dəKəm mə.

5 Nwə o nwə εmbəñ wanfət pəmə wəkawə tewe ta ina Yesu mə, ina yati εmbəñ.»

Kəbeñne kəpəñ

Mark 9.42-48; Luk 17.1-2

6 Mba kə fum əsəñə wanfət kəlonəñ nwə εŋgbəkər im kəlañ mə-ə, pələc papəkə pencepər kəgbək kə tasar təpəñ dəkilim, paləm kə dəkəba.

7 Apayo, pələc pere peyi doru! Mes mmə məñsañə afum kəlonjə mə məla! Mes maməkə məfəlip, mba pələc peyi nwə əñsañə mes maməkə kəyi mə!

8 Kə kəca kam kə pəyənə fe ti kəcək kam kəndesəñ'am kəciya-ε, məgbinti ki mələm ki kəbəl'am. Kəberə kiyi kam ka doru o doru məyə kəca kin kə pəyənə fe ti kəcək kin kəncepər kələm kam yahanama məyə waca mərəñ kə wəcək mərəñ. Bawo dəndo nənc dəfənimə di doru o doru.

9 Kə təyənə dəfər dam dendesəñ'am kəciya-ε, məkakti di mələm dəbəl'am. Kəberə kiyi kam ka doru o doru məyə dəfər din kəncepər kələm kam dənənc da yahanama məyə fər mərəñ.

*Totubcəne ta aŋkesiya ɳəsəle nŋe ɳolukus mə
Luk 15.3-7*

10 Ta nədəncəs teta fum wəfət nwə o nwə, icloku nu, a məlekə maŋan mmə meyi nde dəkəm mə, meŋyi təm fəp fər ya Kanu Papa kem nwə eyi nde dəkəm mə.

11 [*]

12 Cəke cə nəncəm-cəmne-ε? Kə fum əyo ɳkesiya tasar tin (100), ɳin ɳəsəle-ε, fum nwə əfəsak ɳkesiya yəkə wəco camət-maŋkələ kə camət-maŋkələ (99) nde dəmərə kəkəten ɳin ɳəkə ɳəsəle mə ba?

13 Kance icloku nu: Kə fum ənəŋk aŋkesiya ɳəsəle ɳən ɳin-ε, teta ɳin ɳəŋəkə ənəŋk mə təmbət kə tetas ta yəkə wəco camət-maŋkələ kə camət-maŋkələ (99) nyə yənatəsəle mə.

* **18:11** Yəgbokərə yokur ya Yecicəs Yosoku yəlarəm yedenjər moloku mmə: «Bawo Wan ka Wərkun ender kədeten kə kəyac aŋə ɳanasəle mə.»

14 Tin tayi tə: Kanu Papa konu nwə eyi nde dəkəm mə, εfan fe afəkəl ḥa wəkin ḥəsəle awut akaŋε dacə.

Məyə ntə kə wənc əm ɔyə'm pəlec-ε

15 Kə wənc əm enciyan'am-ε, məkə məbəp kə mərəŋ monu, məloku kə ti. K'enen'am toluku tatəkə-ε, məntam kə.

16 Mba k'əntənen'am toluku tatəkə-ε, məkə mətən fum wəkin kə pəyəne fe ti afum mərəŋ, ntə təŋsəŋe afum mərəŋ, maas ḥayəne toluku tatəkə sede mə.

17 K'efati sə kəcəŋkəl ḥa-ε, məkə məloku ti aka kəloŋkanə ka alan a Yesu, k'efati sə kəcəŋkəl kəloŋkanə kaŋkə-ε, nəsumpər kə pəmə wətəlaŋ kə wəbanjəs dut.

18 Kance icloku nu, tes ntə o ntə nəndeməne doru dandə mə, Kanu kəndekəməne ti nde dəKəm, tes ntə o ntə nədewose nnə doru dandə mə, Kanu kəndekəwose ti nde dəKəm.

19 Kance icloku nu so: Kə təyəne afum mərəŋ ḥasol kətəŋne disre ḥatola Kanu mpə o mpə, Papa kem Kanu nwə eyi nde dəkəm mə əŋsəŋ ḥa pi.

20 Bawo nnə afum mərəŋ, maas ḥambəpsəne teta tewe tem mə, iŋyi ḥa dacə.

Totubcəne ta wəmarəs nwə εŋfati kəŋaŋne mə

21 Kə Piyer ender pəyif Yesu: «Kə wənc im ender pəciyan'em, cəke cə pəmar im iŋaŋnəne kə-ε? Haŋ camət-mərəŋ ba?»

22 Kə Yesu oluku: «Illok f'am haŋ camət-mərəŋ gbəcərəm, mba haŋ wəco camət-mərəŋ yoboc camət-mərəŋ (70 yoboc 7).

23 Bawo dəbə da dəKəm dowurene ntə: Wəbə nwə εŋfaŋ kəsətər amarəs ən debe dən mə.

24 Nte oncop ti kəyə mə, k'ajkere kə wəmarəs wakin nwe ənatəmpəre kə pəsam pərəj mə.

25 Nte wəmarəs ənatətam kəlukse pəsam mpe mə, kə wəbe kən osom a pacaməs kə pəyəne wəcar, wəran kən kə awut ən kə daka dəkə əyə mə fəp, ntə təŋsəjə pəsəj debe dən mə.

26 Kə wəmarəs nwe əncəpə wəbe kən suwu fər kirinj, pəcloku kə: «Məŋaŋne, ta məbelkər im, indeluks'am debe dam fəp!»

27 Kə wəbe kən əyəne kə nənəfər, k'əŋaŋnenə kə pəsam papəkə, k'əsak wəmarəs kən k'əŋkə.

28 Nte wəmarəs nwe owur mə, kə ŋambəpəne kə wanapa kən wəmarəs wələma nwe ənatəmpəre sə nkən debe da tapəsam pepic mə. Nkən nwe ənatəmpəre tapəsam mə, osumpər wətəmpəre kən pəsam dumə dəkilim, pəcloku: «Məluks'em debe dəkə məntəmpər'em mə.»

29 Kə wanapa kən osumpər kə wəcək, pəcletsenə kə: «Məŋaŋne, ta məbelkər im, indeluks'am debe dam!»

30 Mba kə nwe antəmpəre debe mə əfati, k'əŋkekəre wanapa kən, k'əŋkə pəber kə dəbili, haŋ tem ntə endeluksə kə pəsam pəkə əntəmpəre kə mə.

31 Nte amarəs alpəs akə ŋanəŋk təkə tencder mə, kə kəməncəne kəpəj kəyi ŋa. Kə ŋaŋkə ŋaləmər wəbe kəŋjan məkə menacepər mə fəp.

32 Kə wəbe ewe sə wəmarəs nwe, k'oloku kə: «Məna wəmarəs wələc, inaŋaŋnen'am debe dəkə mənatəmpər'em mə fəp, bawo mənaletsen'em,»

33 mba məna məntam fe kəyəne wanapa kam nənəfər, pəmə təkə ina iyən'am nənəfər mə ba?»

34 Metele disre, kə wəbe əsaŋ wəmarəs wələc nwe

asədar, ɳaber kə dəbili ɳactərəs kə haŋ pəcluksə kə debe da pəsam fəp, mpe ənatəmpəre kə mə.

35 Tatəkə tə Kanu Papa kem nwə eyi nde dəKəm mə, endekəyə nəna dacə nwə o nwə əntəŋənəne wənc abəkəc ɳosoku pəs mə.»

19

Kətəksə ka Yesu teta kəcenəne ka anəncəne Mark 10.1-12

1 Ntə Yesu elip moloku maməkə mə, k'eyəfə atəf ɳa Kalile k'əŋkə atəf ɳa Yude ntende mokuru ma kəŋgbəkə ka Yurden.

2 Kə kənay ka afum alarəm kəncəmə kə darəŋ, k'entaməs di afum.

3 K'aFarisi ɳander ɳawakəs kəcəpə Yesu towul dəmoloku, ɳacyif kə: «Sariyə səwose wərkun kəce wəran kən teta tes tələma ba?»

4 Kə Yesu olukse ɳa: «Nəŋkarən fə Yecicəs Yosoku ba? Dəkəcop da doru kə Kanu kəsel afum wərkun kə wəran,

5 kə Kanu kəloku sə: «Wərkun endesak kas kə kərə pəsekərəne wəran kən, ɳakafəle ɳayənə təsem tin.»

6 Ti disre, ɳayı fə sə mərəŋ mba təsem tin. Ta fum pəgbəy təkə Kanu kənabəmbərəne mə!»

7 Kə aFarisi ɳayif Yesu sə: «Awa, ta ake tə Musa osome a mənuŋkənə məsəŋ wəran kam areka ɳecenə kə a mədewurənə kə ndaram-ə?»

8 Kə Yesu oluku ɳa: «Teta bəkəc yonu yeyenki tə Musa owosənə nu kəce aran anu. Bafə tatəkə tə tənayi dəkəcop.

9 Mba icloku nu: Nwε ence wəran kɔn pənencə wələma mɔ, dalakɔ dɔ ɳayi kɔ wəkakɔ, mənε təyənε a kənencəne kaŋkɔ kəyi fe sariye disrε.»

10 Kɔ acepsε darəŋ a Yesu ɳoloku: «Kɔ təyənε tatəkɔ teyi wərkun kɔ wəran dacɔ-ε, kətənencə kəncepər kənencə.»

11 Kɔ Yesu oluku ɳa: «Bafɔ fəp fəwosε tətəksε tatəkɔ, mənε akɔ asəŋ ti mɔ.

12 Mes mɛla mmm mɔŋsəŋε wərkun kətənencə mɔ: Aləma ɳayi aŋkome ɳa ti, aləma ayamse ɳa kənencə teta kədif pokome paŋjan, aləma ɳafənencə ɳasərka kəfanj kəŋjan kəbəcε dəbe da dəKɔm. Məna nwε məŋwosε kəsumpər ti mɔ, məsumpər ti.»

Yesu ontolanε awut pətət

Mark 10.13-16; Luk 18.15-17

13 Təm tatəkɔ tɔ afum ɳanakere Yesu awut afet ntε təŋsəŋε pədəŋ ɳa waca, pətolane ɳa so Kanu mɔ. Mba kɔ acepsε ɔn darəŋ ɳaŋgbəŋ-gbəŋjər ɳa.

14 Kɔ Yesu oluku acepsε ɔn darəŋ: «Nəsak awut! Ta nəyamsər ɳa kəder nnɔ iyi mɔ, bawo afum aŋε ɳayi pəmɔ awut afet akanjε mə ɳayo dəbe da dəKɔm.»

15 Kɔ Yesu endenjəs ɳa waca dəsəbomp, k'ontolanε ɳa pətət, k'eyefε k'ɔŋkɔ.

Wətemp wəka daka dəlarəm

Mark 10.17-31; Luk 18.18-30

16 Gbəncana babəkɔ kɔ wərkun wələma ender pəyif Yesu: «Wətəksε, cəke cɔ pəmar iyo tətət ntε təntam kəsəŋ im kiyi wəyenj ka doru o doru mə-ε?»

17 Mba kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ məyif'em ntε təyənε tətət mə-ε? Kanu sona gboŋ ɔyənε wətət. Kɔ

məfaŋ kəsətər Kanu kiyi wəyeŋ ka doru o doru-ε, məleləs mosom.» Kə wərkun nwε eyif Yesu: «Mosom mere?»

18 Kə Yesu oluku kə: «Ta mədiffum. Ta məsumpər dalakə. Ta məbanjə fum sede sa yem. Ta məkiyε.

19 Məleləs wisi kəwiri. Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərnə mə.»

20 Kə wətemp nwε oluku Yesu: «Ileləs maməkə fəp, akebut im sə-ε?»

21 Kə Yesu oluku kə: «Kə məfaŋ kəlarə decempi ntə təŋsəŋə pəsəŋ əm kiyi wəyeŋ ka doru mə-ε, məkə məcaməs daka dəkə məyə mə, məsəŋ pəsam papəkə atəyə daka. Kə məyə ti-ε, məndekəsətə daka dəlarəm nde dəKəm. Kə məlip-ε, məder məceps'em darəŋ.»

22 Ntə wətemp nwε ene moloku maməkə mə, k'olukus dis dədənce kə, bawo ənayə daka dəlarəm.

23 Awa, kə Yesu oluku acəpsə ən darəŋ: «Kance, icloku nu: Pəncuca wəka daka kəberə dəbe da dəKəm.

24 Icloku nu sə, kəberə ka yəkəmə dəabi ɳa təsəmbə kəfəfərənə kətas kəberə ka wəka daka dəbe da dəKəm.»

25 Ntə acəpsə ən darəŋ ɳane moloku maməkə mə, kə təsəŋə ɳa kənaŋkanə cusu kəwos. Kə ɳayiftənə: «Awa an'entam on kəfis-ε?»

26 Kə Yesu əməmən acəpsə ən darəŋ, k'oluku ɳa: «Afum ɳafətam, mba Kanu kəntam mes fəp.»

27 Kə Piyər oluku Yesu: «Məcəŋkəl, səna səsak ca fəp kə səncəm'am darəŋ. Cəkə cə tetosu tendekəyi-ε?»

28 Kə Yesu oluku ɳa: «Kance icloku nu teta nəna aŋə nənceps'em darəŋ mə: Kə doru dofu dendeder-ε, Wan ka Wərkun endelək dəbe pənde dəcəm da

nɔrɔ da debeki dɔn, nəna sɔ nəndekɔndɛ səcɔm wəco kɔ mərəŋ sa dəbe, nækiti cusuŋka wəco kɔ mərəŋ ca Yisrayel.

29 Nwε o nwε ɛsak wəlo, awɛnc aŋa, kas, kɛrɛ, awut kɔ pəyənɛ fɛ ti dale dɔn teta tewe tem, endekɔsɔtɔ tasar tin ta yayɔkɔ ɛsak mɔ, pəsɔtɔ sɔ kiyi wəyɛŋ ka doru o doru.

30 Akirin alarəm ŋandekɔyɔnɛ adarəŋ, adarəŋ alarəm ŋayɔnɛ akirin.

20

Abɔc a nde dəŋgbəŋkəlɔ ya wən

1 «Nte tɔ dəbe da dəkɔm dowurene wəka abɔf wələma nwε enawur bətbət suy kəkətən afum aŋɛ ŋajkəbəcɛ kɔ nde ŋgbəŋkəlɔ yən ya wən mɔ.

2 Kɔ ŋantəŋne kɔ afum akɔ ɔsətɔ kəkəbəcɛ kɔ mɔ, dɔsək din pəsam gbəleŋ bin, k'εŋkekərɛ ŋa kəbəc nde ŋgbəŋkəlɔ ya wən yən.

3 Kɔ wəka abɔf nwε owur walaha, k'ɔŋkɔ pənəŋk afum alɔma ŋayi dare disrɛ ta ŋayi kəyɔ nte o nte-ɛ.

4 K'oloku ŋa: «Nəna sɔ nəkɔ nəbəc nde dəŋgbəŋkəlɔ ya wən, indekɔsəŋ nu kəway nkɛ pəmar mɔ.»

5 Kɔ afum aŋɛ ŋajkɔ ŋabəc. Kɔ wəka abɔf nwε owur danj kəkətən sɔ abəc alɔma, pəndeyi salifana k'owur sɔ.

6 Pəndeyi lahansara, kɔ wərkun nwε owur, k'ɔŋkɔ pənəŋk arkun alɔma dare disrɛ ta ŋayi kəbəc nte o nte-ɛ, k'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəyinɛ nnɔ təbətbət hanj dəfɔy ta nəmbəc tələm o tələm-ɛ?»

7 Kɔ afum aŋɛ ŋaloku kɔ: «Fum ətəlek su yεbəc.» Kɔ wəka abɔf oluku ŋa: «Nəna sɔ nəkɔ nəbəc nde dəŋgbəŋkəlɔ yem.» .

8 Nte pəndecop kəbiye mə, kə wəka abəf nwə oluku wəkiriŋ ka abəc ɔn: «Məwe abəc, məsəŋ ŋa kəway. Məcop aŋe ŋander təlpəs mə, mələpsər akə ŋanuŋkənəna mə.»

9 Akə ŋancop yəbəc lahansara mə ŋander, kə ŋasətə-sətə nwə o nwə gbəleŋ bin bin.

10 Kə akə mariki ɛnanuŋkənə kəlek yəbəc mə ŋander ŋaccəm-cəmne kəsətə pəsam ŋacepər akə anuŋkənəna kəsəŋ kəway mə, mba kə ŋa sə ŋasətə nwə o nwə pəsam gbəleŋ bin bin.

11 Nte ŋayi kəbaŋ kəway kəŋan mə, kə ŋancəpənə teta mariki wəka yəbəc nwə.

12 Kə ŋaloku: «Akaŋe ŋander təlpəs mə, dec din gboŋ də ŋambəc, kə məsəŋ ŋa kəway sətəŋnənə, səna aŋe sələpe dec kəbəc nne yowon disre mə.»

13 Kə wəka abəf oluku wəkin ŋa dacə: «Wanapa, iyə f'am pəleč, bafə pəsam gbəleŋ bin bə səntəŋnəna ba?»

14 Məbaŋ pəkə poyənə pam mə, məkə. Tante isəŋ əm mə, t'indesəŋ wəkə enderna təlpəs mə.

15 Pəmar f'em kəyə daka dem təkə iŋfaŋ mə ba? Kəraca kə məyə ntə iyə tes tətət mə ba?»

16 Ti disre akirinj ŋandekoyənə adarəŋ, adarəŋ ŋayənə akirinj.»

*Yesu əsəŋe kəcərə ta maas defi kə kəfətə kən afi dacə
Mark 10.32-34; Luk 18.31-34*

17 Nte Yesu ɛncpə Yerusaləm mə, k'elek tacinə acəpsə ɔn darəŋ aŋe wəco kə mərəŋ, k'oloku ŋa dəpə:

18 «Nəcəŋkəl im, Yerusaləm ayi kəpə. Aŋkəlek Wan ka Wərkun, pabər kə aloŋnə aρəŋ, kə atəksə

sariyε s'aSuyif dəwaca. Akakə ɳadenjər kə sariyε sa defi.

¹⁹ Nandeber kə atəyənε aSuyif dewaca ntε təŋsəŋε ɳafani kə, ɳasut kə, ɳacaŋ kə dətək yepəmpəl. Tataka ta maas, pəfəte afi dacə.»

Totola ta iya ka awut a Sebede

Mark 10.35-45

²⁰ Iya ka awut a Sebede ələtərnε Yesu kə awut ən, k'ontontnε pəctola.

²¹ Kə Yesu eyif kərε kənjan: «Cəke cə məfanj-ε?» K'olukse kə: «Məsəŋ im temer a awut em mərəŋ akaŋε məŋgbətnε mə, wəkin pənd'am kəca kətət, wəkə pənd'am kəca kəmeriya kə məndeyi dəbə dam disrε-ε.»

²² Kə Yesu oluku: «Nəncərə fe ntε nəyi kətola mə. Nəntam kəwose kətərəs nkə ina indesətə mə ba?» Kə ɳawose «Ey, səntam ki kəwose.»

²³ K'oloku ɳa: «Awa nəna sə nəndesətə kətərəs nkə indesətə mə, mba ntε təyənε kəndə kəca kem kətət kə kəmeriya mə, bafə in'əŋsəŋ ti. Afum akə Papa kem olompse dəkəcəmə dadəkə mə ɳayə di.»

²⁴ Ntε acəpsə ən darəŋ aŋε wəco ɳane moloku maməkə mə, kə pəntelə ɳa nnə awənc aŋε mərəŋ ɳayi mə.

²⁵ Kə Yesu ewe nnə eyi mə k'oloku ɳa: «Nəncərə a akiriŋ a təf ya doru ɳantasərnε afum aŋan k'abeki apəŋ ɳaŋkətənə kətam afum aŋan kəronj.

²⁶ Ta tatəkə teyi nu dacə. Nwε o nwε əŋfaŋ kəbək nu dacə mə, endeyənε wəmarəs konu.

²⁷ Nwε o nwε əŋfaŋ kəcəmə dəkəcəmə dəcəkə-cəkə mə, pəmar pəyənε wəcar konu.

28 Ti disrε Wan ka Wərkun ender fε padebəcε kə, mba ender kədebəcε afum pəsəŋ sə kiyi kən wəyen pəwurus kənay ka afum.»

*Yesu εntaməs atənəŋk mərəŋ
Mark 10.46-52; Luk 18.35-43*

29 Ntε Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳawur Yeriko mə, kə kənay ka afum alarəm kəncəmə Yesu darəŋ.

30 Atənəŋk mərəŋ ɳanande dəpo kəsək, kə ɳane a Yesu eyi kəcepər, awa kə ɳaŋkule-kule: «Məyəne su nənəfər, Mariki, Wan ka Dawuda!»

31 Kə kənay ka afum kəgbəŋ-gbəŋər ɳa a ɳacəŋk, mba ɳancnaŋkane kənaŋkane dəm kəkule-kule: «Məyəne su nənəfər, Mariki, Wan ka Dawuda!»

32 Kə Yesu εncəmə, k'ewe atənəŋk aŋe pəcyif ɳa: «Cəke cə nəfaŋ a iyəne nu-ε?»

33 Kə atənəŋk aŋe ɳaloku kə: «Mariki, məsəŋe su fər kəməpə, yənəŋk!»

34 Kə nənəfər dosumpər Yesu tetanjan, k'onəgbuŋenə ɳa fər. Gbəncana babəkə, kə ɳaluksərnə sə kənəŋk, kə ɳancəmə nkən Yesu darəŋ.

21

*Yesu εmbərə dare da Yerusaləm
Mark 11.1-11; Luk 19.28-40; Isaq 12.12-19*

1 Ntε Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳanclətərnə Yerusaləm, ɳasərəyi Bətfase ntende tərə ta Tək ya Olif mə, k'osom acəpsə ən darəŋ mərəŋ,

2 pəclokə ɳa: «Nəkə nde dare dəkə deyi nu tekirin mə, nəŋkəbəp di səfale səran pakot si, səfət səyi si kəsək. Nəsikəli səfale səsəkə nəker'em.

3 Kə təyənə fum pəyif nu tes tələma-*ɛ*, nəloku kə:
 «Pəmar Mariki pəyənə si tes tələma.» Añsakə nu si
 katəna.»

4 Tatəkə tənayi ntə təñsənə moloku məkə Sayibə
 ənaloku mə meyi:

5 «Nəloku afum aka Siyən nse səyənə Yerusaləm mə:
 Məməmən! Wəbə kam endededer nnə məyi mə!
 Elarə pəbotu.

Səfale səran s'ende kəronj,
 səfale səfət wan ka wəsəm nəwə wəñsare-sare mə.»

6 Kə acəpsə ən darən əjanıkə kəyə təkə Yesu ənasom
 əja mə.

7 Kə əjanıkərə səfale səran kə səfət, nse əjanadəñsər
 suma səñjan mə. Kə Yesu endə si kəronj.

8 Kə afum alarəm akə əjanayı di mə, əjamper-peri
 suma səñjan dəpə teta kəyek-yekeş kə. Aləma əjaccep
 wara wa tək əjacper-perə kə wi dəpə.

9 Kənay ka afum kənckət kə tekirinj, kə akə
 əjanacəmə kə darən mə əjackule-kulə pəpənə: «Hosana,
 pəlel pəyi Wan ka Dawuda! Kanu kəpoce pətət nəwə
 enderənə tewe ta Mariki mə! Hosana,* pəlel peyi
 Kanu mofo meñeci ma dəKəm!»

10 Ntə Yesu əmbərə Yerusaləm mə, kə dare fəp
 dendikcə pacyiftənə: «Ana wərkun wəkawə əyənə-
 ε?»

11 Kə kənay ka afum kəloku: «Añnabi Yesu wəka
 Nasarət əfə, dare da atəf əja Kalile.»

*Yesu nde kələ kəpənə ka Kanu
 Mark 11.15-17; Luk 19.45-46*

21:5 Esayı 62.11 **21:5** Sakary 9.9 * **21:9** Hosana, cəArame =
 «Məyac su!» Toloku ta kəkor-koru Kanu tə.

12 Kə Yesu εmbere nde kələ kəpəŋ ka Kanu disre. K'embeləs akə ηancaməs kə akə ηancway dəndo kələ kəpəŋ ka Kanu mə, pəcgbal mesa ya asəkpər pəsam kə səbənc sa acaməs ntantoriya.

13 Yesu pəcloku ɳa: «Ancic: Pəmar pawe kələ kem 〈Dəkətola Kanu da afum〉, mba kə nəna nəŋkafəli də təgbəkənə ta calbante.»

14 Awa, atənəŋk kə atətam kəkət ɳalətərnə Yesu dəndo kələ kəpəŋ ka Kanu, k'entaməs ɳa.

15 Mba kə pəntelə aloŋne apəŋ kə atəksə sariyə s'aSuyif kənəŋk kəŋjan mes mməs mocwosəs cusu mmə nkən Yesu ɔncyo mə, kə awut akə ɳanckuleküle kələ kəpəŋ ka Kanu disre mə: «Pəlel peyi Wan ka Dawuda!»

16 Aloŋne kə atəksə akakə ɳayif Yesu: «Məne təkə ɳayi kəloku mə?» Kə Yesu oluksə ɳa: «Ey, ali katin nəŋkaraŋ fe moloku mame: 〈Məsəŋe ali awut kə cənaka ɳakor-kor'əm?»

17 Kə Yesu εsak ɳa, k'owur dare disre k'əŋkə dare da Betani nde εnacepərenə pibi mə.

Yesu ontolane pəlec kətək

Mark 11.12-14,20-25

18 Dəckəsək bətbət ntə Yesu eyi kəlukus dare mə, kə dor dəyə kə.

19 K'ənəŋk kətək ka yokom ya fik dəpə, k'ələtərnə ki, mba bəpər gbəcərəm y'ənabəp. K'oloku kətək kaŋke: «Ta pokom pədetərnə sə məna!» Gbəncana babəkə kə kətək kaŋkə kəwos.

21:13 Moloku ma Aŋnabi Esayı kə Yeremy: Esayı 56.7; Yeremy 7.11

21:16 Yabura 8.3

20 Ntε acepsε ḥn darəŋ ḥjanəŋk ti mə, kə pənciyane
ḥa ḥacyifne: «Cəke cə kətək ka fik nkε kəntam kəwos
gbəncana bambe-ε?»

21 Kə Yesu oluku ḥa: «Kance icloku nu: Kə
nəntəmpər kəlaŋ ta nənesərnε-ε, nəntam kəyə ntε
ayɔ kətək ka fik kaŋke mə. Mba icloku nu sə,
ali nəloku tərə tante: «Məyotε nnə məkə mələmnε
dəkəba», tatəkə teŋyi.

22 Ntε o ntε nəntola Kanu kəlaŋ disre mə, nəŋsətə
ti.»

*Deke kətam ka Yesu kəŋyεfε-ε ?
Mark 11.27-33; Luk 20.1-8*

23 Kə Yesu ḥŋkə nde kələ kəpəŋ ka Kanu. Pəyi
kətəksε, aloŋne apəŋ kə abeki a dətəf ḥander ḥayif
kə: «Kətam kəre kə məŋyənε mame-ε? An'əsəŋ əm
kətam kaŋkə-ε?»

24 Kə Yesu olukse ḥa: «Ina sə, iyif nu toluku tin
gboŋ, kə nəluks'em toluku tatəkə-ε, iŋloku nu kətam
nkε iŋyənε mame mə.»

25 Deke kəgbət dəromun ka Saŋ kənayεfε-ε?
Dəkəm, ka dəafum?» Kə afum aŋε ḥayefε
kəgbəkələnε ḥacloku: «Kə səluksε: «Dəkəm», eŋyif
su: «Ta ake tə nənatəlaŋe Saŋ-ε?»

26 Mba kə səluksε: «Dəafum-ε», səŋnese kənay ka
afum, bawo fəp fənacəre a Saŋ sayibε s'ənayənε.»

27 Kə ḥalukse Yesu: «Səncəre fε.» Kə Yesu nkən
oluku ḥa sə: «Ina sə, ifəloku nu kətam nkε iŋyənε
mame mə.»

Totubcəne ta awut arkun mərəŋ

28 Kə Yesu endenər sə: «Nəcəŋkəl taruku tante
indeloku nu mə. Cəke cə nəncəm-cəmnε teta ti-ε?
Wərkun ənayi nwε ənayə awut arkun mərəŋ.»

K'oloku Coco cən: «Wan kem, məkə məkə məbəc nde ŋgbəŋkələ ya wən wem.»

²⁹ Kə wan wəkakə olukse kas: «Ala, ifəkə.» Ntə təm təpic tencepər mə, kə abəkəc ŋεŋkafələ wan, k'osumpər dəpə, k'əŋkə dəkəbəcə kas.

³⁰ Kə kas kəŋjan oluku sə toloku tin tayi Təŋjə. Kə wəkakə owosənə kas: «Awa Papa, iŋkə,» mba ənakə fə di.

³¹ Awa, icyif nu: Awut akaŋe mərəŋ, wəre əyə təfəŋ ta kas kəŋjan-ε?» Kə ŋalukse: «Coco.» Kə Yesu oluku ŋa: «Kance icloku nu: Abanəs dut kə aran ayi yamayama ŋandekəgbontu nu kəbərə ka dəbə da dəkəm.»

³² Bawo Saŋ Batis ənader k'ementər nu dəpə dolompu da Kanu, kə nəntəlaŋ kə. Mba awerəs dut kə aran ayi yamayama ŋanaləŋ kə, ali ntə nənanəŋk ti mə, tənasəŋə fə nu kəsəkpər bəkəc a nəlaŋ kə.»

Totubcənə ta abəc a ŋgbəŋkələ ya wən alec

Mark 12.1-12; Luk 20.9-19

³³ Kə Yesu endenər sə: «Nəcəŋkəl totubcənə tələma: Wəka abəf wələma ənabəf ŋgbəŋkələ ya wən. K'əsənə yi saŋka haŋ k'ənəŋkər, k'εŋkay dəkəfəcəs da wən, k'əncəmbər tetek tobumə, k'əsəŋ yəbəc ya abəf ŋa ŋgbəŋkələ ya wən yayəkə afum aləma, ŋatəŋne kə akakə kəcsəŋ kə kəway, kə nkən owur k'əŋkə marənt.»

³⁴ Təm ta kəpim ka yokom ya ŋgbəŋkələ ten-debəp, kə wəka ŋgbəŋkələ osom acar ən nnə abəc ən ŋayi mə kəkəbaŋ təkə pəmar pəsətə mə.»

³⁵ Kə abəc a ŋgbəŋkələ ya wən ŋasumpər acar akaŋe, kə ŋasut wəkin, kə ŋandif wəka mərəŋ kə ŋanca-case wəka maas masar.

36 Kə wəka ηgbəkələ osom sə acar aləma, aŋe ηanala ηatas acəkə-cəkə mə. Kə abəc aŋe ηayə akakə təkə ηanayə afum acəkə-cəkə akə pəcuyi piñ payi mə.

37 Təlpəs oŋ, kə wəka ηgbəŋkələ osom wan kən yati, pəcləkunə: «Ntə wəkawə ɔyəne wan kem mə, ηaŋkəleləs kə!»

38 Mba ntə abəc ηanəŋk wan nwə mə, kə ηalokənə: «Wəlek kən ke ɔfə, wəkawə! Nəder, padif kə, kə kəndeyəne kosu.»

39 K'abəc ηasumpər wan nwə, kə ηaŋkekəre kə saŋka sa ηgbəŋkələ ya wən tadarəŋ, kə ηandif kə.

40 Awa, kə wəka ηgbəŋkələ ya wən nwə endededer-ə, cəke c'endeyə abəc akanjə-ə?»

41 Kə ηalukse Yesu: «Pədifət ayeŋki bəkəc akanjə, ali nənəfər ta pəyəne ɳa. Pəsəŋ yebəc ya ηgbəŋkələ ya wən yayəkə abəc aləma aŋe ηande ηacsəŋ kə yokom ya ηgbəŋkələ təm ta kəpim ka yi mə.» ***

42 Kə Yesu eyif : «Nəŋkaraŋ fə ali katin dəYecicəs Yosoku yayə ba?

«Togbu mpe acəmbər kələ ηanace mə
pənader pəyəne oŋ togbu pətət pa dacə.
DəMariki teyefə,
tes tə ntə tənciyane su dəfər mə.»

43 Ti təsəŋə ntə iloku nu: Kanu kəndebənər nu akip ɳa dəbe dən, pəsəŋ ni afum acuru aŋe ηendekomər yokom yətət mə.

44 [Nwə entəmpəne togbu tatəkə kəronj mə, entəpə. Məna nwə pəntəmpəne kəronj mə, pomputuk əm.»]†

45 Ntə ηane totubcəne tatəkə mə, aloŋne apəŋ kə aFarisi ηancəre a tetəŋan tə Yesu eyi kəloku.

21:42 Yabura 118.22-23 † **21:44** Moloku ma werse 44 meyi fə nde yecicəs yokur yələma.

46 Kə ɳantən kəsumpər kə, mba kə ɳanesə kənay ka afum, bawo ɳanalaŋ a sayibə sə Yesu ənayənə.

22

Totubcənə ta yeri ya kəsata ka kəgbañne

Luk 14.16-24

1 Kə Yesu əŋgbəkərə sə kəlok-lokər afum aŋə dəmotubcənə, k'oloku:

2 «Dəbəs da dəkəm dowurenə ntə: Wəbəs wələma ənayı, nwə ənalompəs yeri yəlarəm ya kəgbañne ka wan kən wərkun mə,

3 k'osom acar ən kəkəwe afum aŋə anawe kədetəñne kəgbañne kaŋkə mə, mba kə afum aŋə ɳafati kəder.

4 K'əŋgbəkərə sə kəsom acar aləma pəcloku ɳa: «Nəkə nəloku aŋə awe mə: Awa alip kəlompəs yeri, mura mem kə cəna cəbonju cem andifət ci. Yəbəc ya kəlompəs yeri fəp yelip. Nəder pawoləs!».

5 Mba aŋə awe kəsata kaŋkə mə, ɳancəm-cəmənə fə kəkəwose kəwe kaŋkə: Kə wəkin əŋkə dale dən, kə wəkə nəkən əŋkə dəyəbəc yən ya kəcaməs.

6 Kə aləma ɳasumpər acar kə ɳayə ɳa pəlec kə ɳandif ɳa.

7 Kə metəle meyi wəbəs, k'osom asədar ən ɳakə ɳamələk adifət afum akanə ɳacəf sə dare daňan.

8 Kə wəbə oluku acar ən: «Yəbəc ya kəlompəs ka yeri ya kəgbañne yelip, mba aŋə awe mə, ɳayə fə delel dedinə yeri yayə.

9 Nəkə nde səpə səkə səwur dare mə, nəwe nwə o nwə nəmbəp di mə, pədetəñne kəgbañne kaŋke.

10 Kə acar ɳalek dəpə, kə ɳaloŋka afum atət kə alec aŋə ɳanabəp di mə fəp, ntə təŋsənə akut ɳelare afum aŋə awe kəgbañne mə təp.

11 Kə wəbe εmbərə pəcməmən aŋe ewe mə, kənəŋk wərkun wələma nwə əntəberne yamos ya kəsata mə.

12 K'eyif kə: «Wanapa, cəke cə məntam kəbərə nnə ta məmberne yamos ya kəsata-ε?» Mba wərkun nwə ənalukse fə wəbe toluku o toluku.

13 Kə wəbe oluku abəc ən: «Nəkot kə wəcək kə waca, nələm kə nde kubump ka dabaŋka disre. Difə kəbok kə kəŋənərəne sek kəndekəyi.»»

14 Kə Yesu endenər: « Afum alarəm ɳə Kanu kəŋwe kəbərə dəbe da dəkəm, mba apic ɳanayek-yek kəbərə ka di.»»

*Dut nde asəŋ wəbe Sesar mə
Mark 12.13-17; Luk 20.20-26*

15 Mata maməkə disre k'aFarisi ɳaloŋkanə, ɳactən kəcəpə Yesu towul ɳasumpər kə dəmoloku.

16 K'aFarisi ɳasom accepse aŋan darəŋ aləma kə afum a Herodu. Kə afum akakə ɳaŋkə ɳaloku Yesu: «Wətəksə, səncərə a məŋloku kance, kə məntəksə afum dəpə da Kanu kance fəp disre, kənesə ka fum kəfəyi əm, bawo məfəməmən dəkəcəmə daŋan.

17 Awa məloku su təcəm-cəmnə tam: Sariyə səwose su kəsəŋ Sesar wəbe wəka təf ya Rom dut ba, ka səwose fə su kəsəŋ kə di?»

18 Mba Yesu nwə ənacərə məcəm-cəmnə maŋan məleç mə, oluksə ɳa: « Nəna abaŋəne kəlomp! Ta ake tə nəŋwakəs em-ε, ?

19 Nəmentər im gbəleŋ mbə aŋsəŋə dut mə.» Kə ɳaŋkərə kə gbəleŋ ba pəsam papəkə.

20 Kə Yesu eyif ɳa: «Alulu kə yecic ya ana yeyi gbəleŋ bambə kəronj-ε?»

21 Kə ɳaluksə Yesu: «ŋa wəbə Sesar ɳə.» Kə Yesu oluku ɳa ntə: «Nəsəŋ Sesar yəkə yəyənə yən mə, kə Kanu sə yəkə yəyənə yən mə.»

22 Ntə ɳane moloku mmə mə, kə pənciyane ɳa kə ɳasak Yesu kə ɳaŋkə.

*Ayif Yesu teta kəyefə ka afi dacə
Mark 12.18-27; Luk 20.27-38*

23 Awa aSadisi ɳancəm-cəmne a kəyefə defi kəyi fe. Dəsək din dadəkə kə aləma ɳa dacə ɳander ɳayif Yesu:

24 «Wətəksə, Musa ənaloku: Kə fum efi ta ɔyo wan, mba pəsak wəran-e, pəmar wənc ka wəfi pəlek wəcəbokəra wəkakə pənənce, pəsəŋ wənc wəfi yuruya.

25 Məcəŋkəl, awənc camət-mərəŋ aləma ɳanayı su dacə. Kə wəcəkə-cəkə ənənce k'efi, mba ntə ənatəyo wan mə, k'əsakəre wənc wəran kən.

26 Tatəkə tə wəka mərəŋ, wəka maas hanj wəka camət-mərəŋ ɳanafis-fis sə fəp, ali wəkin ənasak fe wan.

27 Ntə dəwənc aŋa delip kəfis-fis mə, kə wəran əfəntəre sə k'efi.

28 Awa, səyif əm: Dəsək ndə afi ɳandekəyefə defi mə, awənc aŋa akaŋe camət-mərəŋ an'endekəsətə wəran wəkawə-e? Bawo fəp faŋjan ɳananənce kə!»

29 Kə Yesu olukse ɳa: «Məcəm-cəmne monu məsək fe, bawo nəncəre fe Yecicəs Yosoku, nəncəre fe sə fənəntər fa Kanu.

30 Dəsək ndə afi ɳandekəyefə dədefi mə, wərkun əfənənce, wəran əfəlo, afədeko pacnənce pəmə məleke mmə meyi dəkəm mə.

31 Ntε təyənε ta afum kəyεfε dədefi mə, nənakaranj fε ntε Kanu kənaloku nu dəYecicəs Yosoku mə ba?

32 «In'çyənε Kanu ka Abraham, ka Siyaka, kə ka Yakuba.» Bafə Kanu ka afi k'çyənε, mba ka ayi Wəyən.»

33 Cusu cənawos kənay ka afum aŋε ŋancəŋkəl mətəksə mən mə.

*Tosom ntε təmbək dəkəcəmə mə
Mark 12.28-34; Luk 10.25-37*

34 Ntε aFarisi ŋane a moloku mətət ma Yesu məsənε aSadisi kəməp cusu mə, kə ŋa sə ŋalorjkanε.

35 Wəkin ŋa dacə nwε ɛnayənε wətəksə sariyε s'aSuyif mə, eyif Yesu toluku ntε təŋsənε pəcəpə kə towul mə pəsumpər kə dəmoloku mən:

36 «Wətəksə, tosom tere təbək dəkəcəmə mosom ma sariyε fəp dacə-ε?»

37 Kə Yesu olukse kə: «Məbətərə Mariki Kanu kam abəkəc ŋam fəp, afəkəl ŋam fəp kə məcəmcevnə mam fəp.»

38 Tatəkə təyənε tosom təpən təcəkə-cəkə.

39 Tosom ta mərən ntε towurenε təcəkə-cəkə mə: «Məbətər wənc əm pəmə təkə məmbətərnə mə.»

40 Sariyε sa Musa kə mətəksə ma sayibə fəp, mosom maməkə mərən mə məŋgbəkərnə.»

Wəbəe nwε Kanu kəyεk-yεk mə əyənε Wan ka Dawuda

Mark 12.35-37; Luk 20.41-44

41 Ntε aFarisi ŋanalorjkanε mə, kə Yesu eyif ŋa toluku ntε:

42 «Cəke cə nəncəm-cəmnə teta Krist wəbəs nwə Kanu kəyək-yək mə-ε? Wan ka ana əfə-ε?» Kə aFarisi ɳaloku: «Wan ka Dawuda əfə.»

43 Kə Yesu eyif ɳa: «Ak'ənasənəjə Dawuda kəwe Krist 〈Mariki mem〉-ε? Nte Amera ɳa Kanu yati ɳənasənəjə Dawuda kəloku dəYecicəs Yosoku:

44 〈Kə Mariki Kanu oluku Mariki mem:
Məder mənd'em nnə kəca kem kətət,
haŋ iclip kəboc aterənə am wəcək wam dəntəf.

45 Kə Dawuda ewe oŋ Krist wəbəs nwə Kanu kəyək-yək mə 〈Mariki mem〉-ε, cəke cə wəkakə əntam sə kəyənə wan ka nkən Dawuda-ε?»

46 AFarisi dacə, ali wəkin ənatam fə kəlukse kə toloku. Kələk dəsək dadəkə, ali fum eyenj fə sə abəkəc kəyif kə toloku.

23

*Yesu embejnə atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi
Mark 12.38-40; Luk 20.45-46*

1 Kə Yesu əŋkafələ k'oloku kənay ka afum kə acəpse ən darəŋ:

2 «Atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, ɳatəmpər kətəksə sariyə sa Musa.

3 Ti disre nəcyə, nəccəməs sə mes məkə ɳande ɳacloku nu mə fəp, mba ta nəcyə mes məkə ɳaŋyə mə, bawo təkə ɳaŋloku mə, bafə itə ɳaŋyə.

4 Na ɳaŋsarəsər afum yesare nyə yoncuca kəsarə mə, mba ɳasərka ɳafəwose ali tələr taŋan tin kəgbuŋənə yi.

5 Nayə məyə maŋan fəp ntə təŋsənə afum ɳanəŋk ɳa mə. Ti disre, ɳambəksəs sebə səŋan səkə ɳaŋkotnə

dətobu kə dəkəca mə, ɳawəkələs tegberi suma səjan cəsək.

⁶ Pəmbət ɳa kəcndə mofo mmə anleləs ɳa dəkədi yeri dəcəsata mə, kə səcəm səkirinj sa dəkatola Kanu danjan.

⁷ Pəcbət ɳa sə nte anyif ɳa pəlel mofo mmə ambəpsənə mə, afum ɳacwe ɳa ‹Atəksə.›

⁸ Mba nəna, ta nəwose pawe nu ‹Atəksə,› bawo dəwənc anja də nəyə fəp fonu, Wətəksə wəkin gboŋ nəyə.

⁹ Ta nəleləs nwə o nwə doru dandə nəwe wəkayi ‹Papa› bawo, wəkin gboŋ ɔyənə Papa konu, Papa mpə peyi nde dəkəm mə.

¹⁰ Ta nəwose pawe nu ‹abə,› bawo wəbə wəkin gboŋ nəyə nwə ɔyənə Krist mə.

¹¹ Nwə əmbək dəkəcəmə nu dacə mə, pəmar pəyənə wəbəcə konu.

¹² Nwə endeyoknə mə, andetore kə. Nwə endetore banca mə, andepənə kə.»

Yesu ənal atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi teta kətəlomp kəyan

Mark 12.40; Luk 11.39-52; 20.45-47

¹³ «Pəlec peyi nu nəna atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp, nəŋgbətər afum kumba ka dəbə da dəkəm, nəna nəfəberə, nəwose fə sə akə ɳafəŋ kəberə mə ɳabəre.

[
14 *]

* **23:14** Yecicəs yokur yələma yendenjər moloku mame: «Pəlec peyi nəna atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəbañer wəla wa acəbokəra, kə nəctola salı səbolu nte təjsoŋə afum ɳafətə kəcəm-cəmənə a afum atət nəyənə. Teta kabañenə kəlec nkə nəndesətə kiti kəyənki!»

15 Pəlec peyi nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəckə marənt kəba kə antəf kəroŋ kətən ka fum wəkin nwə nəmberşenə dinə donu mə, kə fum wəkakə elip oŋ kəbərə-ε, nəsəŋə kə kəyəne wan wəka yahanama pəcepər nəna kəmərəŋ.

16 Pəlec peyi nu, nəna atənəŋk aŋe ŋaŋkətənə afum mə! Nən'əntəksə a kə fum ənderəm kələ kəpəŋ ka Kanu-ε, a təyo fe tələm o tələm. Mba kə təyənə pədərəm kəma ka kələ kəpəŋ ka Kanu-ε, tatəkə təyo tes.

17 Atonkülu atənəŋk! Ca yayəkə mərəŋ pere pəbək dəkəcəmə-ε, kəma ba, ka kələ kəpəŋ ka Kanu nkə kəmpus kəma mə?

18 Kə fum oluku nu kədərəm tetek toloŋne Kanu-ε, təyo fe tes. Mba kə fum ənderəm poloŋne mpə pəfəntərə tetek toloŋne kəroŋ mə-ε, ti təyənə tes.

19 Nəna atənəŋk! Pəre pəbək dəkəcəmə-ε: poloŋne ba, ka tetek toloŋne mpə pompus pi mə?

20 Awa icloku nu: Məna nwə məndərəm tetek toloŋne mə, məndərəm pi kə ca yəkə yeyi pi kəroŋ mə fəp.

21 Məna nwə məndərəm kələ kəpəŋ ka Kanu mə, məndərəm ki kə Kanu nkə kəyi ki disrə mə.

22 Məna nwə məndərəm kəm mə, məndərəm dəcəm da dəbə da Kanu kə Kanu nkə kəndə di mə.

23 Pəlec peyi nu, nəna atəksə sariyε s'aSuyif kə aFarisi, nəna abanjenə kəlomp! Nəcsəŋ farile fa mərkət, fa malanjan kə fa ces, nəcsak mes məkə melelelə dəsariyε sa Kanu mə, mes mme mə pəmar nəcyə: Nəmentər dolompu, nənəfər kə kəsektərnə teta Kanu, mba ta nəcsak kəcyə məlpəs məkə.

24 Nəna atənəŋk aŋe ɳaŋkətəne afum mə! Tococ pə nəyi kəceŋ-çəŋ, nəcmer yəkəmə!

25 Pəlec pərəŋ peyi nu, nəna atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abaŋenə kəlomp! Nən'əŋyakəs takəronj ta apət kə apəlet, mba yəlare yeri nyə nəmbaŋsər afum deke kə dəcələk disre mə.

26 WəFarisi wətənəŋk! Məsəkəs kəresna tedisre ta apət, ntə təŋsəŋe takəronj ta ɳi təsək sə mə.

27 Pəlec peyi nu, nəna atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abaŋenə kəlomp! Cufu ncə ancəm pəfer mə cə nəwurene. Cətesə todoru mba cəlarə bənt ya afum afi kə ca yətəsək fəp.

28 Nəna sə todoru nəwurene alompu nnə afum ɳayi mə, mba tedisre tonu, nəlare kəbaŋenə kəlomp kə pəlec.

29 Pəlec peyi nəna, atəksə sariyə s'aSuyif kə aFarisi, nəna abaŋenə kəlomp! Nəna aŋe nəncəmbər cufu cətət ca sayibə, nəcnekəs cufu ca alompu mə,

30 nəclok: «Pəcyənə a sənayı doru təm ta atem asu-ə, kə sənanəŋkəl fe ɳa kəlonj ka mecir ma sayibə alarəm.

31 Ti disre nəna yati nəwose sede sa ti, a nən'əyənə yuruya ya akə ɳanadifət sayibə mə.

32 Awa, nələpəs təkə atem anu ɳanacop mə!

33 Nəna bok, dokom da ɳkisin! Cəke cə nəntam kəyəksər kiti ka yahanama-ə?

34 Nəcəŋkəl: Ti təsəŋe ntə indesom Sayibə, afum acəre kəkətəne mes kə atəksə sariyə nnə nəyi mə. Nəndekə nəcdif aləma nəccaŋ ɳa tək yəpəmpəl kəronj, nəcsutə akə mərəŋkən nde wələ wonu wa dəkətola Kanu, nəcbələs ɳa dəsədare kə sədare,

³⁵ ntə təŋsəŋe, nəsarə teta mecir ma alompu məkə moloŋe kəyefə tem ta Abel wəlompu hanj kəbəp ka mecir ma Sakary wan ka Barasi, nwə nənadif angbip kə tetek tolonjne dacə mə.

³⁶ Icloku nu kance: Kəloŋ ka mecir maməkə fəp dətemp dandə dendesare ki.»

Yesu ombok teta Yerusaləm

Luk 13.34-35

³⁷ «Yerusaləm, Yerusaləm, məna nwə məndif sayibe mə, məcca-cas ako Kanu kəŋsom nnə məyi mə, isep pəlarəm kəloŋka ka awut am pəmə ntə acəkə ənokombəra ənələŋka awut banca ya əni dəntəf mə! Mba mənawosə fe ti.

³⁸ Awa nəcəŋkəl! Andesakəre nu kələ konu kəyə fos.

³⁹ Bawo, icloku nu, nəfəsənəŋk im hanj tem ntə nənde nəcloku: <Kanu kəpocə pətət nwə enderənə tewe ta Mariki mə!>

24

Yesu oluku a andeləsər kələ kəpəŋ ka Kanu

Mark 13.1-37; Luk 21.5-36

¹ Ntə Yesu owur nde saŋka sa kələ kəpəŋ ka Kanu pəckə mə, kə acepsə ən darəŋ ənənder ənasəŋe kə kəkəkçə təcəmbər ta kələ.

² Mba kə Yesu olukse əja: «Nənəŋnəŋk mame fəp? Icloku nu kance, tasar pəfədədeňse tasar kəronj nnə, mpe antədewuŋ mə.»

Pəlec kə kətərəs nkə kəyi kəder mə

Mark 13.5-13; Luk 21.8-19

³ Tem ntə Yesu ənandə tərə ta Tək ya Olif mə, kə acepsə ən darəŋ aləma ako ənənasol kə nkən mə, kə

ŋayifat kə ŋabəkərε: «Məloku su, tem tere tə kələsər ka kələ kəpəŋ ka Kanu kəndeder-ε? Təgbəkərε tere tendementər su a kəder kam nərə da debeki dam disre kə kəlip ka doru kəmbəp-ε?»

⁴ Kə Yesu olukse ŋa: «Nəkəmbərnə ta nwə o nwə pəsəŋə nu kəsəle!»

⁵ Afum alarəm ŋandeder ŋacbaŋənə kəbəcə tewe tem, ŋacloku: «In'ɔyənə Krist wəsom wəka Kanu!» Nandetalər kənay ka afum alarəm.

⁶ Nəndene pacloku teta kəwan nkə kələtərnə mə, kə pəyənə fe ti pacfor teta ki-ε: Nəkəmbərnə ta nənesə, mənə mes maməkə meyi, mba təfədeyənə kəresna kəlip ka doru.

⁷ Bawo afum a atəf ŋələma ŋandeyəfərenə kə afum a atəf ŋocuru, dəbe deyəfərenə kə dəbe. Dor kə antəf kəyikcə kə yendeyi mofo məlarəm.

⁸ Maməkə fəp mendeyi pəmə kəcop ka pucuy pa dokombəra.

⁹ Awa, tem tatəkə t'andelək aləma nu dacə paber pəcuca dəwaca, padif aləma nu dacə. Afum a təf ya doru fəp ŋandeter nu teta tewe tem.

¹⁰ Tem tatəkə, acəpsə darəŋ alarəm ŋandesak kəgbəkər kəlaŋ Kanu, ŋandetinjəkərenə, ŋandeterənə aŋə kə akə.

¹¹ Sayibə sa yem səlarəm səndewur, ŋasəŋə afum alarəm kəsəle.

¹² Pəlec pende pecsamsər kəsamsər dəm, təsəŋə kəbətər ka afum alarəm kəfər.

¹³ Mba nwə endebəknə ti haŋ mes maməkə melip mə, Kanu kəndeyac kə.

¹⁴ Andedəŋk Kibaru Kətət ka dəbe da Kanu ndə dender mə afum a təf ya doru fəp, ntə təŋsəŋə aŋə ŋantəcəre Kanu mə fəp ŋane ti. Awa, tem tatəkə

tendecepər a doru dedelip.

Pucuy pendebekər afum alarəm

Mark 13.14-23; Luk 21.20-24

15 Kə nəndenəñk pəyikyik pələsər pərəqən mpe Mariki enter mə, mpe Sayibə Daniyel ənaloku ta pi mə, pəndə nde kəfo kəsoku-ε, pəmar wəkaraŋ ka buk bambə pəcərə tante:

16 Awa təm tatəkə, aŋe ɳandeyi atəf ɳa Yude mə, pəmar ɳa ɳayekse ɳapə mərə kəronj.

17 Nwə tendebəp pəyi dabəŋka mə, ta pəbərə kələ kən disre kəkəlek paka,

18 nwə tendebəp pəyi dale mə, ta pəlukus nde ndərən kəkəlek duma dən.

19 Pucuy pere pə tendeyənə abəkəs, kə aŋe ɳande ɳacmesər dəsək dadəkə mə!

20 Nətola Kanu ta kəyekse konu kədesurənə dərəŋ kə pəyənə fe ti-ε dəsək da kəŋesəm nde ampusə Mariki mə.

21 Bawo pəcuy pendebək, mpe pəntatəyi kəyefə ntə doru doncop mə haŋ ndəkəl, fum o fum afəsətərəs pəmə tatəkə.

22 Mba Kanu pənatəbelər mataka maməkə-ε, k'ali fum əfədekkəfis. Mba ənablelər mataka maməkə teta akə ənayek-yek mə.

23 Awa, kə wələma oluku nu: ‹Məcəŋkəl: Krist eyi nnə,› kə pəyənə fe ti, ‹Eyi nde-ε,› ta nəlaŋ wəkayi.

24 Bawo abaŋenə kəyənə Krist kə sayibə sa yem ɳandewur doru, ɳacyə məgbəkərə məwəy-wəy kə mes mocuca, ntə təŋsəŋə, kə təyənə ɳactam-ε, ɳatalər akə Kanu kənayek-yek mə.

25 Nəcəŋkəl! Ilokü nu mes mame ta mentabəp-ε.

26 K'aloku nu: «Nənəŋk, eyi nde dətəgbərə-ε,» ta nəyəksərnə kəkə di. K'aloku nu sə: «Nənəŋk, eyi nde dukulə dəfət dəkə-ε,» ta nələn ti.

27 Ti disre kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi pəmə təkə pəmot pənsən pəwaŋkəra kəyəfə nde dec dəmpə hanj nde dəŋkale mə, tatəkə tə kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

28 Nde kəbel kəndeyi mə, difə yəfən yendebəpsənə.»

*Kəder ka Wan ka Wərkun
Mark 13.24-27; Luk 21.25-28*

29 Kə Yesu endenər sə: «Kə pucuy pa mata maməkə pencepər-ε, gbəncana babəkə bə pəndeyə gberəp, ɳof ɳəfədesəmar, cəs cəndetəmpənə kəyəfə dəkəm, fənəntər fa kəm fəndeyikcə.

30 Təm tatəkə, təgbəkərə ta kəder ka Wan ka Wərkun tendewur dəkəm, afum a təf ya doru fəp ɳandekule-kule kənesə disre, ɳacnəŋk Wan ka Wərkun pəcder kəp kəronj dəfənəntər kə nərə da debeki dən disre.

31 Təgbəkərə ta kəfula luk pəpən itə Wan ka Wərkun endesom məleke ən, məkə molonka afum anje εyək-yək monjkubut maŋkələ ma dəKəm kə antəf mə.»

*Tətəkəs ta totubcənə ta kətək kafik
Mark 13.28-31; Luk 21.29-33*

32 Kə Yesu endenər sə: «Nətəkəs totubcənə ntə kətək ka fik kəmentər mə: Kə wara wa ki wəcanjk wəleŋk-ε, nəcərə a kətən kələtərne.

33 Nəna sə, kə nəndenəŋk maməkə fəp-ε, nəcərə a Wan ka Wərkun əltərne yati.

34 Kance icloku nu: Detemp dandε dəfəcepər ta maməkə fəp meyi-ε.

35 Kəm kə antəf yendesələ mba moloku mem məfədesələ.»

*Kanu gbəcərəm kəcəre təm ntə doru dendelip mə
Mark 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36*

36 Kə Yesu oluku sə: «Ntə təyənə ta dəsək kə təm ntə doru dendelip mə, ali fum əncəre fe ti, ali məleke kə Wan əja sə əncəre fe ti, mənə Papa sona gboj.

37 Təkə tənayi təm ta Nuha mə, itə teta kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

38 Ta mataka ma kutup məntabəp-ε, afum əncədi yeri əacmun, əacnənce, əacsəŋ sə awut ajan aran kələ hanj dəsək ndə Nuha ənabəre debil mə,

39 ali kəcəmcəmne kəfət kənayi fe əja hanj kə kutup kənder kə kəmələk əja fəp. Tatəkə tə kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

40 Awa, kə arkun mərəŋ əayı dale-ε, palek wəkin, pasak wəka mərəŋ.

41 K'aran mərəŋ əayı kəbifəli mənəgbən-ε, palek wəkin, pasak wəka mərəŋ.

42 Nəkəmbərnə, nəckar kəder kən təm fəp, bawo nəncəre fe dəsək ndə Mariki monu mendededer mə.

43 Nəcəre ti belbel kə təyənə wəka kələ pəcəre təm ta pibi ntə wəke endededer dəŋkiyə mə, wəka kələ əfədirə pəcbum kumba kən ta wəke pəbəre kələ kən disrə.

44 Ti tendesəŋə nəna sə kəcəmə nəckar, bawo Wan ka Wərkun endededer təm ntə nəntəyə kə amera mə.»

*Wəmarəs wəlompu kə wətəlomp
Luk 12.41-48*

45 Kə Yesu endenjər sə: «Wəmarəs wəsektərnə mariki mən pəckətənə amera kəyə pətət wəre mariki mən əncəmbər kəyənə wəbum ka amarəs alpəs akə, pəcsənə nə yeri təm ntə pəmar mə-e?

46 Pəbət wəmarəs wəkakə mariki mən mender məbəp kə pəsumpər yəbəc nyə ənasom kə mə!

47 Kance icloku nu: Mariki mən mendesənə kə kəyənə ka wəcəmbər-cəmbər ka daka dən fəp.

48 Mba kə wəmarəs olokunə dəbəkəc: «Mariki mem əntayəfə fə kəder,»

49 k'oncop kəsut anapa ən amarəs, pəcdi yeri pəcmun kə acis,

50 mariki ma wəmarəs wəkakə endedər dəsək ndə əntəyo kə amera mə, dec ndə əntəcərə mə,

51 pəbeləs wəmarəs wəkakə, pətərəs kə pəpənə pəmə təkə antərəs abəyənə kəlomp mə. Difə kəbok kəndeyi kə kəñənərənə sek.

25

Totubcənə ta ayecəra wəco atəcərə arkun

1 Kə Yesu ənəcər ntə: «Təm tatəkə, dəbə da dəkəm dendeyi pəmə ayecəra wəco atəcərə arkun aŋə ənanalək səlamp kəkəbəpənə kə wəgbaŋnə mə.

2 Kəcamət kənayı nə dacə aŋə anatoŋkulu mə, kəcamət kəyi nə dacə aŋə ənanacərə kəkətənə mes mə.

3 Ntə atoŋkulu ənanclək səlamp səŋjan mə, ənanaləkənə fə moro.

4 Mba ayecəra aŋə ənanayənə acərə mes mə, ənalək səlamp səŋjan kə ənəntəmpərənə sə nwə o nwə moro dətəkəbə.

5 Ntə wəgbaŋnə oncwon kəder mə, kə mere məyə ayecəra kə ənandire.

6 Cekcæk cəndebəp, kə dim dowur: «Awa wəgbañne ender, nəwur pade pafaynə kə!»

7 Kə ayecəra aŋe ɳantime kə ɳayefə kəlompəs səlamp saŋan.

8 Kə ayecəra atoŋkulu ɳaloku acəre kəkətene mes: «Nəpoce su moro monu, kənimə kə səlamp sosu sənde!»

9 Mba kə acəre kəkətene mes ɳaloku: «Moro mosu məfətəjne su kəmotene kə nəna. Məne nəkə nəway nda akə ɳancaməs moro mə!»

10 Ayecəra atoŋkulu ɳawur kəkəway moro, kə wəgbañne ender kumunt kəjan darəŋ, ayecəra aŋe ɳanayi di mə ɳamberə dukulə kə wəgbañne, k'ancaŋ kumba.

11 Nte pəwon pipic mə, kə ayecəra atoŋkulu ɳander kə ɳaloku: «Mariki, mariki, məgbite su!»

12 Mba kə mariki mmə molukse ɳa: «Kance icloku nu: Incəre fə nu!»

13 Ta nəpələr, bawo nəncəre fə dəsək, nəncəre fə sə dec ndə indeder mə.»

Totubcənə ta amarəs maas

Luk 19.11-27

14 «Towurene pəmə nte wərkun əŋfaŋ kəkə marənt, pəwe acar ən pəsəŋ ɳa daka dən kəməŋk.

15 Kə wərkun nwə əsəŋ kəma kilo kəcamət wəcar wəkin, k'əsəŋ wəka mərəŋ kilo kəmərəŋ, kə wəka maas kilo katin, nte əsəŋ nwə o nwə təkə əntam mə, k'eyefə k'əŋkə marənt.

16 Wəcar nwə anasəŋ kəməŋk kəma kilo kəcamət mə, əŋkə pəckafəli-kafəli waca haŋ k'əsətə sə kəma kilo kəcamət kədeňərnə.

17 Nwε anasəŋ kema kilo kəmerəŋ kəməŋk mə, nkən sə əŋkə pəckafəli-kafəli waca haŋ k'isətə kema kədeŋərnə kilo mərəŋ.

18 Wəcar nwε anasəŋ kema kilo kin kəməŋk mə, əŋkə pəkay abi k'əməŋk pəsam pa mariki mən.

19 Ntε pəwon mə, kə mariki maŋan mender, k'ewe acar aŋe kədeyif ɳa ntε ɳambəc mə.

20 Wəcar wəkə anasəŋ kema kilo kəcamət kəməŋk mə, ender pəloku mariki mən: «Mariki, mənasəŋ im kəməŋk kema kilo kəcamət, iŋkafəli-kafəli waca k'isətə sə kilo kəcamət kədeŋər.»

21 Kə mariki mən moloku kə: «Tentesε, wəcar wətət məyənə nwε pəmar palan mə! Məlas kəlaŋ teta tes təfət, awa dəkəcəmə dəpəŋ d'indesəŋ əm kətəmpər. Pəbət əm kə mariki mam.»

22 Wəcar nwε anasəŋ kema kilo mərəŋ kəməŋk mə, ender pəloku: «Mariki, mənasəŋ im kəməŋk kema kilo mərəŋ, ntε iŋkafəli-kafəli waca mə, k'isətə kilo mərəŋ kədeŋər ka ki.»

23 Kə mariki mən moloku kə: «Tentesε, wəcar wətət məyənə nwε pəmar palan mə! Məlas kəlaŋ teta tes təfət, awa dəkəcəmə dəpəŋ d'indesəŋ əm kətəmpər. Pəbət əm kə mariki mam.»

24 Wəcar wəkə anasəŋ kəməŋk kema kilo kin mə ender pəloku: «Mariki, incərə a fum wəcuca məyənə: Kəfo kə məntəl nke mənatəgbal defet mə, məcpim yokom nyε mənatəbəf mə.»

25 Inanesε, kə təsəŋ'əm kəkəmət kema kam dəntəf: Ika nke, məbaŋ daka dəkə dəyənə dam mə.

26 Kə mariki mən moloku kə: «Wəcar wəleč, wəfan! Məna mənacərə a intel nde intəgbal defet mə, icpim yokom nyε intəbəf mə?»

27 Pənamar məsəñ pəsam pem aməñk pəsam, kə ntə ilukus mə, k'imbəñ pəsam pem isətə sə pi kəronj kəntaňgbə.»

28 Kə mariki mmə moloku: «Nəbañər kə kəma, nəsəñ ki wəkə əsatən'em kəma kilo wəco mə.

29 Bawo, andeberenə wəkə əyə mə hanj pəlar kə, mba wətəyə, andebañər kə ali pəkə əyə mə.

30 Nəbeləs wəcar wətəyə dəkəcəmə dəkubump ka nde dabanya. Difə kəbok kə kəñjanərenə sek kəñkəyi.»»

Kəgbəy ka alompu kə alec təm ntə doru dendelip mə

31 Kə Yesu endenjər sə: «Kə Wan ka Wərkun endeder nərə da debeki dən disre kə meləkə fəp-ə, pəndə dəcəm dən da dəbe.

32 Andeloňka afum a təf ya doru fəp fər yən kirinj. Pəgbəy aŋe kə akə pəmə ntə wəkek əŋgbəy əksəsiya kə cir mə:

33 Pəcəmbər alompu kəca kətət kə alec kəca kəmeriya pəmə ntə wəkek əncəmbər əksəsiya kəca kən kətət, kə cir kəca kən kəmeriya mə.

34 Awa, wəbe pəloku akə əyai kə kəca kətət mə: «Nəder nəna aŋe Papa kem ompoce pətət mə. Nəlek ke, dəbe ndə anacəmbərə nu kəyəfe ntə doru dənacop mə.

35 Bawo dor dənasumpər im kə nəsəñ im yeri, kə amera ənowos im kə nəsəñ im domun, k'iyəne wəcikəra kə nəmbəñ im,

36 inawur dis fos kəfe kəctərəs im kə nəmbər im yamos, k'incu kə nətən'em acəl, k'iyi dəbili kə nənder nənəñk im.»

37 Awa, alompu ənalukse kə kəyif: «Mariki, ake təm tə sənanəñk əm dor dosumpər əm, kə səsəñ əm

yeri-ε? Ake tem tə amerā ɳenawos əm, kə səsəŋ əm domun-ε?

38 Ake tem tə sənanəŋk əm məyənə wəcikəra, kə səmbaŋ əm-ε? Ake tem tə mənayi dis fos kə səsəŋ əm yamos-ε?

39 Ake tem tə sənanəŋk əm məccu kə səntən'am acol-ε? Ake tem tə mənayi dəbili, kə sənder kədenəŋk əm-ε?

40 Kə wəbe oluku ɳa: «Kance icloku nu: Tem o tem tə nəyə tes tin ta mes mətət maməkə nwə efetə dəkəcəmə awənc im aŋa fəp dacə mə, ina yati nəyə ti.»

41 Kə tatəkə telip-ε, wəbe pədeloku akə ɳayi kə kəca kəmeriya mə: «Nəbəl'em day, nəna aŋe Kanu kəsəŋ pəleç mə. Nəkə nəbəre dənənc ndə dəntənimə doru o doru mə, ndə analompse ɳəŋk Nəlec kə məlekə ma ɳi mə.

42 Bawo dor dənay'em kə nəntəsəŋ im yeri, kə amerā ɳowos im kə nəntəsəŋ im domun.

43 Inayi decikəra kə nəntəbaŋ im, inawur dis fos kəfe kəctərəs im, kə nəntəsəŋ im yamos, inacu k'iyyi dəbili kə nəntəkə kənəŋk im.»

44 Na so ɳayif: «Mariki, ake tem tə sənanəŋk əm dor dəy'əm, kə pəyənə fe ti amerā ɳowos əm, kə pəyənə fe ti məyi decikəra, məyi dis fos, məyi ta məntamnə, kə pəyənə fe ti məyi dəbili ta səŋkə səmar əm-ε?»

45 Wəbe pəluksə ɳa: «Kance icloku nu: Ntə nənatəyənə ti wəkin akə ɳafetə mə dacə, ina nəntəyənə ti.»

46 Akakə ɳandebəre kətərəs disre ka Kanu nkə kəntəlip doru o doru mə, mba alompu ɳandebəre kəyi wəyen ka doru o doru.»

26

*Abə ɳaseke Yesu təŋkəndəm
Mark 14.1-2; Luk 22.1-2*

¹ Ntə Yesu elip kəloku moloku mamə mə, k'oloku acepsə ən darəŋ:

² «Nəncəre a kə mata mərəŋ mendecepər-ə, kəsata ka Kəcepər ka Məlekə Medif kəŋyi. Andeber Wan ka Wərkun afum dəwaca nte təŋsəŋə ɳacaŋ kə tək yəpəmpəl kəroŋ mə.

³ Aloŋne apəŋ kə abeki aSuyif ɳandekəloŋkanə nde kələ kəroŋ ka wəloŋne wəroŋ nwe aŋwe Kayif mə,

⁴ ɳatəŋne kəsumpər Yesu cəpənpən disre ɳadif kə.

⁵ Ti disre kə ɳalokənə: «Ta pasumpər kə kəsata disre ta tedesəŋə pidikcə pedeyi afum dacə.»

*Wəran wələma oloŋər domp da Yesu labundə
Mark 14.3-9; Luk 7.36-50; İsan 12.1-8*

⁶ Ntə Yesu ənayi Betani ndena Siməŋ wəcune sen,

⁷ kə wəran wələma əltərnə Yesu. Wəran nwe pətəmpər təkəbə pa alabatər * pelarə labundə da nar təp ndə deyenj kəway mə, Yesu pəyi dəmesa kə wəran nwe ender pəlonjər kə labundə ndə fəp dəromp.

⁸ Kə pəntəle acepsə a Yesu darəŋ aləma, kə ɳayifnə: «Ta ake tə wəran wəkawə ələsərə-ləsərə labundə dandə-ə?

⁹ Anatam di kəcaməs kəway kəyenki, pasəŋ pəsam papəkə atəyə daka.»

¹⁰ Mba kə Yesu oluku: «Nəce kə! Ta ake tə nəŋnale kə-ə? Təyə tətət t'əyə nnə ina iyi mə.

* **26:7** *Təkəbə pa alabatər* = Təkəbə pə mpə anclompse tasar pefer pəpat mə. Tasar pətət papəkə p'aŋwe «alabatər».

11 Atɔyɔ daka, ɳayi nu dacɔ tɛm fəp. Mba ina, nəfɔdey'em tɛm fəp.

12 Ntε oloŋjer im labunde dande dəris mɔ, kəbel kem k'eyi kəlompəs a pacwup ki.

13 Kance icloku nu: Nnɔ o nnɔ andedəŋk Kibaru Kətət kaŋkə doru dande kərkər mɔ, anjoku sɔ tɔyɔ tətət ntε wəran wəkawε ɔyɔ mə kəcəm-cəməs ka doru.»

*Yudas ɛfaj kəber Yesu abε a aloŋne apəŋ dəwaca
Mark 14.10-11; Luk 22.3-6*

14 Wəkin acəpsε a Yesu darəŋ wəco kɔ mərəŋ dacɔ, nwε ancwe Yudas wəka dare da Keriyot, ɔŋkɔ nde abε a aloŋne ɳayi mɔ,

15 kəkəyif ɳa: «Kɔ tɔyəne ilék Yesu ibεr nu dəwaca-ε, pəsam cəke pɔ nəndesəŋ im-ε?» Kɔ abε aŋɛ ɳalɔm gbeti gbəlenj wəco maas (30), kɔ ɳasəŋ kɔ.

16 Kɔ Yudas eyefε oŋ kəten tɔyɔ ntε endebεrε Yesu abε akakɔ dəwaca mɔ.

*Yesu kɔ acəpsε ɔn darəŋ ɳaloŋkanε kəboc kəsata
Mark 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Isan 13.21-30*

17 Dəsək dəcəkə-cəkə da kəsata ka Cəcom Cətənəŋkəl Lebin, acəpsε a Yesu darəŋ ɳayif kɔ: «Deke məfanj səkəlomps'am yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif-ε?»

18 Kɔ Yesu oloku: «Nəkɔ nəberε dare ndena fum wələma, nəloku kɔ: 〈Wətəksε kosu oloku: Təm tem tələtərnε, nnɔ ndaram indecepərənε kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif kɔ acəpsε em darəŋ.»»

19 Kɔ acəpsε a Yesu darəŋ ɳayɔ təkɔ enasom ɳa mɔ, kɔ ɳalompəs yeri ya kəsata kaŋkɔ.

20 Ntε dəfɔy dəmbəp mɔ, Yesu ɳandε dəmesa kɔ acəpsε ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ mərəŋ.

21 Nayi kədi yeri, kə Yesu oluku: «Kance icloku nu: Wəkin nu dacə, endeber im aterenə em dəwaca.»

22 Kə dis dəndənce ɳa kə ɳaməncnə, kə ɳayefə kəyifət Yesu: «Mariki, in'ɔfə ba?»

23 Kə Yesu oluku: Nwə səmber waca dap din disre kədi yeri mə endeber im aterenə em dəwaca.

24 Wan ka Wərkun endefi pəmə təkə ancic ti mə. Mba pələc pere peyi wərkun wəkawə endeber Wan ka Wərkun aterenə ən dəwaca mə! Kənatəkom ka wərkun wəkawə kənatam kətesə kə!»

25 Yudas nwə enayı kəyə Yesu cəpənpən mə, eyif Yesu: «Wətəksə, in'ɔfə ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti.»

*Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳampaŋne kədi yeri təlpəs
Mark 14.22-25; Luk 22.15-20; 1Ko 11.23-26*

26 Ntə ɳancdi yeri mə, kə Yesu elək kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki k'əsəŋjəs acəpsə ən darəŋ pəcloku: «Nəbaŋ nəsəm kəcom kaŋke, dis dem də.»

27 K'elək sə təmbəl ta wən, ntə elip kəyif Kanu barka mə, k'əsəŋ ɳa pəcloku: «Nəmun wən wawə fəp,

28 mecir mem mə, mme alonjəs kəcaŋjəs ka danapa da Kanu kə kənay ka afum teta kəŋaŋnenə ka kiciya mə.»

29 Kance icloku nu: Ifəsəmun wən haŋ dəsək ndə indegbəkərə sə kəmun wi kə nəna, nde dəbe da Papa kem mə.»

30 Ntə ɳalip kəlenjəs meleŋ mokor-kore Kanu mə, Yesu kə acəpsə ən darəŋ ɳawurnə ntende kəca ka tərə ta Tək ya Olif.

*Yesu oluku Piyer a endegbəkəl kəcərə kən
Mark 14.26-31; Luk 22.31-34; Isaq 13.37-38*

31 Ntε Yesu kə acεpsε ɔn darəŋ ɳambəp tərə tatəkə mə, k'oloku ḥa: «Nəna akanę fəp nəndelukus im darəŋ, bawo Yecicəs Yosoku yoloku: «Indesut wəkək, ḥkesiya yəcəl yesamsər.»

32 Mba k'indefətε afi dacə-ε, indekəkar nu Kalile.»

33 Kə Piyer oluku kə: «Ali fəp fəlukus əm darəŋ, ina ifəlukus əm darəŋ.»

34 Kə Yesu oluku Piyer: «Kance, iclok'əm, pibi pampə yati, məndegbəkəl kəcər'em kəmaas a kicipi kəccam.»

35 Mba Piyer pəcgbəkəl ti: «Ali səcfi kə məna, ifəgbəkəl a incər'am.» Acεpsε a Yesu darəŋ akə fəp toluku tin tayi tə ɳancloku.

Yesu ontola Kanu nde Ketsemane Mark 14.32-42; Luk 22.40-46

36 Ti disre kə Yesu ender kə acεpsε ɔn darəŋ nde kəfo nkə aŋwe Ketsemane[†] mə, k'oloku acεpsε ɔn darəŋ: «Nəndə nnə, ibəle nu pipic itola Kanu.»

37 Kə Yesu elekenε Piyer kə awut a Sebede mərəŋ, ntε dis dəndənce Yesu kə abəkəc ɳələcə-ləcə kə mə,

38 k'oloku ḥa: «Abəkəc ɳənaŋkanə kədənc'em pəmə ifi. Nəyi nnə, ta padirε!»

39 Kə Yesu ɔmbələnə ḥa pipic, k'ontotnə k'embəlkər kəcəp tobu dəntəf, k'ontola ntε: «Papa kem, kə təyənə məwose ti-ε, məbəlen'em təmbəl pa kətərəs pampə! Mba bafə təkə ifan̄ ti mə, mba təkə məna Papa məfan̄ ti mə.»

26:31 «Indesut wəkək, ḥkesiya ya yəcəl yesamsər.» Sakary 13.7

[†] **26:36** *Ketsemane* itə tatəkə cəArame «Dəkəfəcəs moro».

40 Kə Yesu ender pəbəp acəpsə ən darəŋ ɳacdire. K'eyif Piyer: «Nəntam fə kətədirə kə ina ali dec din ba?»

41 Ta nədirə, nətola Kanu ntə təŋsəŋə ta nəmbərə kəwakəs nkə kəŋsəŋə nu kəyə mes məlec mə. Pəmbas mera yonu kəyə pətət, mba nəyə fə səkət kəyə ti.»

42 Kə Yesu əmbələ sə ta mərəŋ k'ontola Kanu ntə: «Papa kem, kə təyəne a təmbəl pampə pəfəbələ ta imun pi-ə, awa, təfanj tam teyi!»

43 Kə Yesu olukus, k'ender pəbəp acəpsə ən darəŋ ɳacdənəs, ntə fər yənaləl ɳa mə.

44 Kə Yesu əsak ɳa k'əmbələ sə, k'ontola sə Kanu ta maas, pəcgbəkərə sə moloku min mayi.

45 Kə Yesu oluksərnə nnə acəpsə ən darəŋ ɳayi mə, k'əŋgbəŋ-gbəŋər ɳa: «Nəndirə sə, kəŋesəm kə nəndə! Nəcəŋkəl: Təm təmbəp, amber Wan ka Wərkun aciya dəwaca!»

46 Nəyəfe, paŋkən! Bawo nwə eyi kəber im afum dəwaca mə, ələtərnə.»

Kəsumpər ka Yesu

Mark 14.43-50; Luk 22.47-53; Isaq 18.2-11

47 Yesu pəsərəlok-loku, gbəncana babəkə kə Yudas nwə ənayi acəpsə a Yesu aŋə wəco kə mərəŋ dacə mə, ender pəsole kənay ka afum alarəm aŋə ɳanatəmpər-təmpər sakma kə tək yosutnənə mə. Alonjənə apəŋ kə abeki aSuyif ɳanasom ɳa.

48 Yudas nwə ənbcər Yesu aterənə ən dəwaca mə, ənasəŋ asədar təmənə ntə: «Nwə iŋkəcup mə, nkən əfə wəkakə. Nəsumpər kə.»

49 Gbəncana babəkə kə Yudas ender, k'ələtərnə Yesu, k'ewe kə: «Iyif əm, Wətəksə,» k'oncup kə.

50 Kə Yesu oluku kə: «Wanapa, ntə mənder kəyə
mə, məyə ti.» Kə afum akakə ɳancəjne kə ɳantəpsər
Yesu waca, kə ɳasumpər kə.

51 Gbəncana babəkə kə wəkin asol a Yesu dacə,
owurə dakma k'əncep wəcar ka wəlojnə wəpəŋ
aləjəs, k'ənəgbinti ɳi.

52 Kə Yesu oluku kə: «Məluksə dakma dam
dobom, bawo nwə o nwə endeyəfərənə dakma mə,
dakma dendedif kə.

53 Məncəm-cəmniə a ifətam kəwe Papa kem nwə
əntam kəker'em məleke asədar alarəm cəgba wəco
kə mərəŋ ca wul kə wul ba?

54 Cəke cə Yecicəs Yosoku yəntam kəlare-ə? Bawo
yənaloku a tantə tə pəmar mes mame medecepər?»

55 Gbəncana babəkə bə Yesu ənaloku kənay
kanjkə: «Nəwur kədesumpər im, nətəmpər-təmpər
sakma kə tək yosutnənə pəmə ntə iňyənə kalbante
mə. Dəsək o dəsək inder inde nde kələ kəpəŋ ka
Kanu ictəksə ta nənder nəsumpər im-ə.

56 Mba mame fəp meyi ntə təňsənə Yecicəs ya
sayibə yəlarə mə. Kə acəpsə darəŋ ɳasak Yesu kə
ɳayəksə.

Yesu eyi nda aboc kitı

*Mark 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Isaj 18.12-
24*

57 Afum aňə ɳanasumpər Yesu mə ɳaňkekərə kə
ndena wəlojnə wəpəŋ Kayif, dəndo atəksə sariyə kə
abeki aSuyif ɳanabəpsənə.

58 Piyer ənacəmə Yesu darəŋ pəbələ həj nde
abaňka ɳa kələ ka wəlojnə wəpəŋ. Kə Piyer əmbərə
dəsaňka k'əňkə pəndə k'abum a kələ ka wəlojnə
Kayif kəsək pəckəkcə ntə mes ma Yesu mendekəlip
mə.

59 Aloŋne aρəŋ k'aboc kitit aSuyif fəp ḥantam yem nyε ḥantam kəyemsenε Yesu, ntε təŋsəŋε padif kə mə.

60 Mba ḥanasota fe, ali ntε sede alarəm ḥanader ḥabonce kə yem mə. Telpəs kə sede mərəŋ sənder,

61 nse sənaloku: «Yesu oluku: ‹Intam kəcekəli kələ kərəŋ ka Kanu, icəmbər sə ki mata maas disre.›»

62 Kə wəloŋne wəpəŋ εyεfε k'eyif Yesu: «Məfəluksə su tələm o tələm ba? Cəke cə məŋləkə teta moloku ma sede mmə akəŋe ḥambonc am mə?»

63 Mba kə Yesu encaŋk. Kə wəloŋne wəpəŋ oluku kə: «Tewe ta Kanu nkə kəyi mə, mələkə su kə təyənə mən'čyənε Krist, Wan ka Kanu-ε.»

64 Kə Yesu olukse kə: «Mən'oluku ti. Mba icləku nu, kəyefə oj ndekəl, nəndenəŋk Wan ka Wərkun pəndə kəca kətət ka Kanu nkə kəntam mes fəp mə, pəcder nərə da debeki dən disre kəp ka dəKəm kəron.»

65 Kə wəloŋne wəpəŋ εwal-wali yamos yən pəcləku: «Ołoməs Kanu! Sede səre sə pəmar payif-ε? Nəne təkə ontubcənənε Kanu mə, kələməs ka Kanu kə.»

66 Cəke cə nəncəm-cəmne-ε?» Kə ḥalukse moloku: «Mənə padif kə.»

67 Ti disre kə ḥayukər Yesu lin dəkəro, kə ḥantiməs kə ḥkulma, aləma ḥacsut kə waca dəkanca, ḥacloku:

68 «Krist wəyək-yək wəka Kanu, məboncər su ma, nwə osut əm mə!»

Piyer εŋgbəkəl kəcərə ka Yesu

Mark 14.66-72; Luk 22.56-62; Isaj 18.17,25-27

69 Piyer pəndə nde dabəŋka, kə wəcar wəyecəra wələma ələtərnə kə, k'oloku: «Məna wəkakə məndə mə, nən'ənayi kə Yesu wəka Kalile.»

70 Mba kə Piyer εηgbekəl ti afum fəp fər kirinj, pəcloku: «Ina, incəre fe nte məna məfaŋ kəloku mə.»

71 Nte nkən Piyer ənckə dəkusuŋka kəwur mə, kə wəran wələma εnəŋk kə sə, k'oloku afum akə ηanayi dənda mə: «Wəkawə, ηa ηanayi kə Yesu wəka Nasaret.»

72 Kə Piyer εηgbekəl sə tatəkə k'endərəm: «Incəre fe wərkun wəkawə!»

73 Pəwon fe akə ηanacəmə di mə ηalətərnə Piyer kə ηayif kə: «Məna sə afum akanje ηə nəyi, tolok-loku tam tementər ti.»

74 Kə Piyer εyefə kədərəm: «Kanu kətərəs im kə pəyənə a kəyemə k'inde-e! Incəre fe fum wəkawə nəŋle mə!» Gbəncana babəkə kə kicipi kəncam.

75 Kə Piyer εncəm-cəmne moloku məkə Yesu εnaloku kə mə: «Məndegbəkəl kətəcər'əm kəmaas a kicipi kəccam.» Kə Piyer owur dabəŋka k'ombok belbel.

27

Aŋkekərə Yesu ndena Pilat

Mark 15.1; Luk 23.1-2; Isaŋ 18.28-32

1 Nte bətbət bəmbəp mə, alonjne apəŋ kə abeki aSuyif fəp ηaləŋkanə kə ηantəŋne a padif Yesu.

2 Nte ηalip kəkot kə mə, kə ηanjekərə kə, kə ηambər kə Pilat dəwaca nwə εnayənə wəkirinj wəka sədare sa Yude mə.

Defi da Yudas

Asom 1.18-19

3 Nte Yudas nwə εnawure Yesu pəber kə aterenə ɔn dəwaca εnəŋk a kədif k'aŋkə Yesu mə, kə abəc ηembərə kə. K'olukse gbeti gbəleŋ wəco maas alonjne apəŋ kə abeki,

⁴ pəclokú: «Inciya, imber wətəciya nu dəwaca ntə təŋsəŋe padif kə mə.» Mba alonjne apəŋ kə abeki ɳalokú: «Yudas, tatəkə təməmən fe səna! Məna tatəkə təməmən!

⁵ Kə Yudas əŋgbal pəsam dəndo kələ kərəŋ ka Kanu, k'eyefə kəfə kaŋkə, k'əŋkə pəgbəknə k'efi.

⁶ Kə alonjne apəŋ ɳalokka gbəlenj ba gbeti mbə, kə ɳalokú: «Sariye səwose fe su kəber pəsam papəkə kəle ka kələ kərəŋ ka Kanu, bawo kəway ka mecir kə.»

⁷ Ntə ɳanəŋkəne mə, kə ɳantəŋne kəwaye ka gbeti babəkə dale da wəsel, pəyəne di dəkəwup da acikəra.

⁸ Ti təsəŋe k'asərəwe dəkəwupenə dadəkə hanj məkə «Dale da Mecir.»

⁹ Kə təyəne moloku mmə sayibə Yeremy ənadəŋk mə, məlarə: «ɳanalək gbeti gbəlenj wəco maas. Gbeti babəkə bə aka Yisrayel ɳanatəŋne kəsəŋe kə,

¹⁰ kə ɳasəŋe bi teta dale da wəsel, pəmə ntə Mariki ənasom im ti mə.»*

Yesu əncəmə fər kiriŋ ya Pilat kəkiti

Mark 15.2-5; Luk 23.2-5,9-10; Isaq 18.29-38

¹¹ Kə wəbə Pilat eyif Yesu: «Mən'əyəne wəbə ka aSuyif ba?» Kə Yesu olukse kə: «Mən'oloku ti.»

¹² Mba ali toloku tin Yesu ənaloku fe kəluksə moloku ma kəyemsənə mmə alonjne apəŋ kə abeki ɳanabonce kə mə.

¹³ Ti disre, kə wəbə Pilat eyif kə sə: «Mes məlec məlarəm mmə ɳambonc am mə, məfəne mi ba?»

¹⁴ Mba ali toloku tin Yesu ənalukse fe kə, ti tənawosəs wəbə Pilat kusu pərəŋ.

* **27:10** Sakary 11.12-13 kə məməmən sə Yeremy 18.2-3; 19.1-2; 32.6-15

Wəbə Pilat osom a padif Yesu

Mark 15.6-14; Luk 23.13-23; Isaq 18.39-40

15 Kəsata ka Kəcepər ka Məleke Medif, wəkirinj ka sədare sa Yude əncsakə afum yənən kəren o kəren tataka ta kəsata kaňke, fum wəkin ayi dəbili dacə nwə kənay ka afum kəncfaj mə.

16 Təm tatəkə wəyi dəbili wələma ənayi nwə tewe tən tenasam dətəf mə, pacwe kə Yesu Barabas.

17 Ntə ənalоñkanə mə, kə Pilat eyif ɳa: «Yesu Barabas kə Yesu nwə aŋwe Krist mə, an'ə nəfanj isak kə yənən-ə?»

18 Pilat ənacərə a kəraca kənasənə ɳalek Yesu ɳaber kə dəwaca.

19 Təm ntə Pilat ənandə dəňkiti mə, kə wəran kən osom pakəloku kə: «Ta tələm o tələm tey'əm dacə kə fum wəlompu wəkawə! Bawo pibi pa məkə intərəna belbel icwərəp teta fum wəkawə.»

20 Kə alonjəne apəŋ kə abeki ɳagbiňər kənay ka afum kəloku a pasakə ɳa Barabas, padif Yesu.

21 Kə wəbə Pilat eyif kənay: «Afum akaŋə mərəŋ an'ə nəfanj a pasakə nu yənən-ə?» Kə ɳalukse kə: «Barabas!»

22 Kə Pilat eyif ɳa sə: «Ak'indeyənə oŋ Yesu nwə aŋwe Krist mə?» Kə fəp fəloku: «Məcaŋ kə dətək yəpəmpəl!»

23 Kə Pilat əŋgbəkərə sə kəyif ɳa: «Pələc pere p'əyə-ə?» Mba kə kənay ka afum kənaňkanə kəkulə-kulə: «Məcaŋ kə dətək yəpəmpəl!»

24 Ntə Pilat ənacərə a əfətam tes o tes, kə pidikcə pa kənay ka afum pəmbək kəbek dəm, k'elək domun k'embikənə waca fər ya afum kirinj, k'oloku: «Isarə fe kiciya ka defi da fum wəkawə. Nən'endesərə kiciya ka kədif kən!»

25 Kə afum fəp ηaloku: «Səwose kəsare teta defidən, səna kə awut asu!»

26 Kə Pilat əsake afum aŋe Barabas, kə Barabas əŋkə yεŋjan. Ntə Pilat elip kəsom pasutə Yesu tərəŋkən mə, k'ember kə afum dəwaca a pacəŋ kə dətək yεpəmpəl.

Asədar ηafani Yesu

Mark 15.16-20; Luk 23.11; Isaj 19.2-3

27 K'asədar a Pilat ηaŋkekərə Yesu tedisrə ta kələ kən kəpəŋ, kə ηalonjka dəŋgbəŋk dadəkə fəp nde dənakəl kə mə.

28 K'asədar ηawure Yesu yamos yən kə ηamber kə burumus beyim.

29 Kə ηandunə kə aŋgbəŋkələ ηa bəŋk nŋe ηanacəp kə dəromp mə, kə ηamber kə kəgbo dəkəca kətət kəyənə kə kəŋbasar k'abə, kə ηancəpə kə suwu ηacfani kə, ηacloku: «Iŋyif əm, wəbe ka aSuyif!»

30 Kə ηayukər Yesu lin kə ηalek kəgbo ηacsut kə dəromp.

31 Ntə ηalip kəfani Yesu mə, kə ηawure kə burumus bəkə ηanaber kə mə, kə ηamber kə so yamos yən. Kə ηaŋkekərə kə kəkəcaŋ kə dətək yεpəmpəl.

Ancaŋ Yesu dəkətək kəpəmpəl

Mark 15.21-32; Luk 23.26-43; Isaj 19.16-24

32 Ntə asədar ηancwur dare mə, kə ηanəŋk wərkun wəka dare da Sirən wələma nwə ancwe Siməŋ mə, kə ηancəmbər kə yεbəc ya kəgbaŋne tək yεpəmpəl nyə anakə kəcaŋ Yesu mə.

33 Kə ηaŋko ηabəp kəfo nkə aŋwe Kolkota mə, itə tatəkə «Kəfo ka Kəmbəmbələ.»

34 K'asədar ḥasəŋ Yesu wən wənəŋkəl pədokət, mba ntə ənatəm wi temer mə, ənawose fə wi kəmun.

35 Nte ḥalip kəcaŋ kə dətək yəpəmpəl mə, kə ḥaŋkot yampuŋpuŋ teta kəyer yamos yən.[†]

36 Kə ḥandə ḥacbum kə.

37 K'antəp kə domp takəroŋ yecicəs nyə yənaloku tes ntə təsəŋe k'andif kə mə: «Fum wəkawə Yesu əfə, wəbə ka aSuyif.»

38 Anacaŋ sə Yesu kəsək dətək yəpəmpəl təm tin kə calbante mərəŋ, wəkin pəyi kə kəca kətət, wəkə pəyi kə kəca kəmeriya.

39 Afum acepər ḥacləməs kə ḥacfək kə domp.

40 ḥacloku: «Məna nwə məncekəli kələ kəpəŋ ka Kanu, məcəmbər sə ki mata maas disre mə, məyacne mənasərka! Kə təyəne a Wan ka Kanu məyəne-, mətor oŋ dətək yəpəmpəl yayε!»

41 Aloŋne apəŋ, atəksə sariyε s'aSuyif kə abeki sə ḥancfani Yesu ḥacloku:

42 «Ənayac aləma, mba əfətam kəyacne nkənsərka! Wəbə ka Yisrayel əyəne: Awa pətor oŋ ma dətək yəpəmpəl yayε, təsəŋe səgbəkər kə kəlaŋ kosu!

43 Əŋgbəkər Kanu amera, awa Kanu kəyac kə oŋ ma, kə təyəne Kanu kəmbətər kə. Bawo oluku: «Wan ka Kanu iyəne!»

44 Calbante aŋe anacaŋ kə Yesu mə ḥacləməs kə tin tayı.

Defi da Yesu

Mark 15.33-41; Luk 23.44-49; Isaj 19.28-30

† 27:35 Məməmən Yabura 22.18

45 Pəndeyi daŋ kə kubump kəntor dəntəf fəp haŋ salifana.

46 Salifana səndebebəp, kə Yesu oŋkule-kule: «*Eloyi, Eloyi, lema sabaktani?*» Itə tatəkə: «Kanu kem, Kanu kem, ta ake tə məsak'em-ε?»

47 Kə afum aləma akə ɳanayi di mə, ɳanane kə dim. ɳancoku kəfətə disre a Aŋnabi Eli eyi kəwe.

48 Kə fum wəkin ɛyekse kəkəlek yanqba, nyɛ ɛnapuk dəməncəncə mə, k'ɛnepsər yi dəkəmota k'encenc kə yi a pəmun.

49 Mba kə akə ɳaloku: «Məkar ma, paməmən belbel kə təyənə Eli endeder kədeyac kə-ε.»

50 Kə Yesu oŋkule sə pəpəŋ, a k'oluksə Kanu afəkəl ɳon.

51 Təm tatəkə tə kəloto kəlel nkə kəŋkəŋk təksə ta kələ kəpəŋ ka Kanu mə kəŋgbərə dacə, kəyefə takəronj haŋ tantəf. Kə antəf ɳeyefə kəyikcə pəpəŋ kə masar meŋgbərə,

52 kə cufu cəŋbitə, kə cəbel ca afum a Kanu alarəm ɳafətə afi dacə.

53 Kə ɳayefə dəcufu ntə Yesu əfətə afi dacə mə, kə ɳambərə Yerusaləm dare ndə ampusə Kanu mə, kə ɳamentərnə afum alarəm.

54 Wəbe k'asədar wəRom kə amareṇe ən asədar akə ɳanayi di ɳacbum kəbel ka Yesu mə, ɳanesə pəpəŋ ntə ɳanənəŋk antəf kəyikcə, kə təkə tənayi kəfi ka Yesu mə, kə ɳaloku: «Wəkawə, Wan ka Kanu yati ɛnayi!»

55 Aran alarəm ɳanacəmə pəbələ ɳacməmən, aran aŋɛ ɳanasol kə Yesu kəyefə Kalile kədebəcə kə mə.

56 Aran akakə dacə, Mari wəka Makdala, Mari

iya wəka Sak kə Isifu, kə iya ka awut arkun a Sebede.

Antore Yesu dəkufu

Mark 15.42-47; Luk 23.50-56; Isaq 19.38-42

⁵⁷ Nte dəfəy dəmbəp mə, kə wərkun wəka daka wələma ender, wəka dare da Arimate ənayi, pacwe kə Isifu. Nkən sə wəcəpsə Yesu darəŋ wələma ənayi.

⁵⁸ Kə wərkun nwə əŋjkə ndena Pilat k'əŋjkə pətola kə kəbel ka Yesu. Kə Pilat osom a pasəŋ kə ki.

⁵⁹ Kə Isifu əlek kəbel ka Yesu, k'ənəpsər ki kasaŋke ka kəloto kətelər kəfu,

⁶⁰ k'ontore kəbel ka Yesu dəkufu nkə anatətorə wəfi kəresna mə, kufu nkə nkən Isifu anayək ka nkənsərka dətasar mə, k'osuncə dəkəbərə da kufu kənkə tasar təpəŋ, k'əŋjkə.

⁶¹ Awa, Mari wəka Makdala kə Mari nwə ənayəne iya ka Sak kə Isifu mə əjanayi di, ənandə ənatefərnə kufu.

Kəbum ka kufu

⁶² Dəckəsək da tataka tolompəsnənə dəsək da kənjesəm, aloŋne apəŋ k'aFarisi ənasol kə əjanjkə ndena Pilat,

⁶³ kə əjaloku: «Mariki, səncəm-cəmne a wəyemə wəkawə ənaloku nte ənayi wəyen mə: 'Tataka ta maas ta defi dem, indefətə afi dacə.'»

⁶⁴ Awa, məsom afum əjacbum kufu kən haŋ tataka ta maas, ta acəpsə ən darəŋ ənadeder ənakiyə kəbel kən, ənakafəle kəloku afum: «Nənəŋk, əfətə afi dacə!» Yem yayəkə yendebək sə yecepər yəcəkəcəkə.»

⁶⁵ Kə Pilat oluku əja: «Iwose kəsəŋ nu asədar, nəyə əja əjabum kufu kənjkə pəmə təkə nəfaŋ ti mə.»

66 Awa, kə ɳaŋkə ɳalompəs tobum ta kufu nkε, kə ɳasunce ki tasar pəpəŋ, kə ɳancəmbər afum ɳancbum ki.

28

Yesu kəfətə kən afi dacə

Mark 16.1-10; Luk 24.1-12; Isaq 20.1-10

1 Dəckəsək da dəsək da kəŋesəm, sanden bətbət, Mari wəka dare da Makdala kə Mari wələma ɳander kəməmən kufu.

2 Gbəncana babəkə kə antəf ɳeyikcə pəpəŋ, bawo məleke ma Mariki mənator dəntəf kədebiŋkəli tasar, məndə sə pi kəronj.

3 Məleke maməkə mənayi pəmə pəmot pa dəkəm, yamos ya mi yefere poŋ.

4 Kə asədar abum a kufu ɳayikcəne kənesə, ɳaməmpnə pəmə ntə ɳaŋfi mə.

5 Mba kə məleke moloku aran: «Ta nəna nənesə, bawo incəre a Yesu wəkə anacaŋ dətək yəpəmpəl mə, nəyi kəten.

6 Eyi fe de, əfətə afi dacə pəmə təkə ənaloku ti mə. Nəder nəməmən nnə kəfo nkə anaboc kə mə.

7 Nəkuſe nəkəloku acəpsə ən darəŋ a Yesu əfətə afi dacə, awa a nəŋkəbəp kə Kalile, difə nəŋkənəŋk kə. Nəcəŋkəl: Tatəkə t'iyəna toluku nu.»

8 Kə aran aŋe ɳambələ kufu nkə katəna kənesə kə pəbotu pəpəŋ disre, kə ɳayekcə kəkəloku ti acəpsə a Yesu darəŋ.

9 Gbəncana babəkə kə Yesu ender aran aŋe tekirinj k'eyif ɳa: «Iyif nu!» Kə aran aŋe ɳalətərnə kə ɳancəpə kə suwu kə ɳasumpər kə wəcək teta kəleləs kən.

10 Kə Yesu oluku ḥa: «Ta nənesε, nəkə nəloku awənc im aŋa a ḥakə Kalile, a difə ḥandekənəŋk im.

Abum kufu ḥaləmər abə mes mmə menacepər nde dəkufu mə

11 Ntə aran aŋe ḥanayi dəpə kəkə mə, awa kə abum a dəkufu aləma ḥambərə dare kə ḥaləmər alonjne apəŋ mes məkə menacepər mə fəp.

12 Ntə ḥaloŋkane kə abeki mə, kə ḥantəŋne kəsəŋ asədar akakə pəsam pəlarəm,

13 kə ḥasom asədar akakə ntə: «Nəde nəloku: «Acepse ən darəŋ ḥanderna ḥakiye kə, tətəŋne sədire.»

14 Kə wəkiriŋ ene ti-ε, səŋkəcəre kəlok-lokər kə, ntə təŋsəŋe ta antərəs nu mə.»

15 Kə asədar ḥambəŋ pəsam kə ḥayə təkə analoku ḥa mə. Kə taruku pa yem papəkə pəsam aSuyif dacə haŋ məkə.

Yesu ementərnə acepsə ən darəŋ

Mark 16.14-18; Luk 24.36-49; Isaj 20.19-23;
Asom 1.6-8

16 Kə acepsə a Yesu darəŋ aŋe wəco kə pin ḥaŋkə Kalile, nde tərə təkə Yesu ənaboncər ḥa mə.

17 Ntə ḥanəŋk Yesu mə, kə ḥantontnəŋne kə, mba kə aləma ḥa dacə ḥanalip fe kəlaŋ tetən.

18 Kə Yesu ələtərnə ḥa, k'oloku: «Kanu kəsəŋ im kətam fəp kəyəfə dəKəm haŋ dəntəf.

19 Nəkə, nəsəŋe afum a təf ya doru fəp kəyəne acepsə em darəŋ, nəcgbət ḥa dəromun tewe ta Kas, ta Wan kə t'Amēra ḥecempı,

20 nəctəksə ḥa kəleləs mosom məkə isom nu mə fəp. Awa kə ina iyi nu dacə dəsək o dəsək haŋ doru delip.»

**Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language
of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga
Sitemu de Guinée**

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files
dated 29 Apr 2025
e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c